

A-eng--a

Tiuⁿ Chhong-bín

1986

Tē 1 chiuⁿ

A-eng kin-á-jit chin hoaⁿ-hí, in Éng-siông beh chhut-kok liú-hák--a. Tâi-pak tiân-ōe khà--lâi, chhiú-siòk í-keng pân hó-sè, khah òaⁿ beh tng--lâi. A-eng iā hoaⁿ-hí iā kám-siong, hoaⁿ-hí in kiáⁿ chhut-kok, thèh phok-sū hák-ūi. Kám-siong Éng-siông koh tiòh-ài lī-khui, bōe-tàng chhiūⁿ khi tī Tâi-pak án-ne, put-sám-sī ē-sái tng--lâi. Tiân-ōe thong liáu, i oat chhut-lâi gōa-kháu. In ta-koaⁿ Jit-seng kap tak éng-kòe káng-khoán, tī chhêng-á-kha hām lâu-hòe-á-pan phò-tâu. Thiaⁿ A-eng teh kóng, kui-tin lāng sūi ōe tui Éng-siông khi. A-eng kōaⁿ tiân-chū-lô téng ē tē-kó, jip-lâi thân chúi, chúi jip tīⁿ koh khng loh-khi choaⁿ. Khòaⁿ in chin ū thang hōe ē khoán, chū án-ne oat jip-khi lâi-té khòaⁿ in ta-ke chhiⁿ--lâi-bōe. Siù-tin chū pòah-tó liáu, hip tiân-kong kóng kha-chiah-phiaⁿ khi hām-sau--khi, i-seng kóng tiòh-ài chhêng thih-kah-saⁿ. Chit kúi nī lâi kiáⁿ-kiáⁿ--leh tō ài tó--chit-khùn, chē-chē--leh mā tiòh theⁿ--chit-ē. Ah bô, kha-chiah-phiaⁿ bōe kham--khi. A-eng thām-thâu khòaⁿ in ta-ke khùn-tàu khùn kah chin ka-chōe, kiaⁿ phah chhiⁿ--i, khin-khin-á liam jip-khi ka-tī ē pâng-keng.

Chiah chōe nī lâi, A-eng hōng-thāi ta-ke-koaⁿ, í-keng sī seng-óah ē chit-pō-hūn--loh. Phāiⁿ chōan-ke ē tàⁿ-thâu, hō i pek-kám kau-chip. "Tiòh ká lán kiáⁿ chhiāⁿ tōa--oh. A-eng, hó-hó-á kà, mài lī-khui in--lah hohⁿ?" In ang Sin-thiam beh sí sī kau-tài ē giân-gí, koh ná-chhiūⁿ châng chòh-jit-á hoat-seng--ē-leh. Jit-chí kòe-tiòh chiāⁿ kín, hit-chūn A-eng khàu kah hiah chhi-chhám, jī-cháp gōa nī to kòe-khi--a. Chit jī-cháp gōa nī lâi, A-eng sìn-siú kau-tiāng, kiáⁿ chò kiáⁿ, seng-lí chò seng-lí, tak-hāng to hóat-lòh kah chin sù-sī. M̄-nā ke-hóe kò tiâu, iáu pîn seng-lí-lāng ē gán-kong, chit-chīⁿ pīⁿ nng-īⁿ. Tū-liáu ká Éng-siông Tâi-pak hak-chhū, in cha-bó-kiáⁿ A-koan kè ē sí, mā kah chit-keng kong-ú. Tui in ang, in ta-ke-koaⁿ, ah, tui in Tân--ka lâi kóng, sī chò kah chin ū-kàu--lah. Hit-chūn Jit-seng ē khi pun i tng--lâi, koh lâu lòai chò sin-pū, sit-chāi ū gán-kong, ū hok-khi.

Jit-seng chhōa A-eng tng--lâi ē sí, A-eng chiah cháp-hòe. "Sán koh pòh-pán, kui-ki kha chōan liáp-á jiah." Siù-tin khòaⁿ--tiòh tōa-kiaⁿ sió-kòai: "Thâu-mng sat-bú liáu-liáu-sī!" "Kā sé-sé--leh-lah, lán iā bô chha kah chit-chhùi png, bô mā khòaⁿ ē khan-khiòh seⁿ sió-tī--bô." Gōan-lâi Jit-seng taⁿ seⁿ kō-kiáⁿ Sin-thiam, Siù-tin pak-tó tō bô koh tōa. Ng-bāng pun A-eng lâi, khòaⁿ ē khan-khiòh in ē koh seⁿ--bô. Sui-jian thiⁿ bô sūn in, m̄-koh, chū A-eng jip-mng, cháp-hòe-á-tiām jú khui jú hoat, kiam chò tiong-phōaⁿ

ke thàn chiok chōe chiⁿ. Jit-seng kā tòng-chò cha-bó-kiáⁿ kāng-khóan thiàⁿ-sioh, chai-pôe hō thak iā-pó. Jit--sī tiàm-kháu tàu-kha-chhiú, soaⁿ-hòe hái-sán jip-chhut siàu-bók, kai-tong pō ē hòe, tiòh chiat ē chiⁿ, lóng sng kah chin sù-sī. Liân téng-chhiú thâu-ke ē kò-sèng, ē-chhiú lāng-kheh ē iān, mā liāh kah chin chún. Khí-thâu i hō chit-keng tiàm bú kah chin bô-êng, kàu i ko-tiong pit-giáp, chit-keng tiàm í-keng hō tī kah chiáⁿ chiu-chì. Jit-seng tōa-tōa sè-sè ē tãi-chì mā pàng hō hóat-lòh--a. Chit-khóan ē kái-piàn, chhiūⁿ in tau hit-chō ơ-sô-sô, oeh khang lok chiⁿ ē siàu-kūi, ōaⁿ chò siu-gin-ki. Li-li-lák-lák ē sng-pôaⁿ-siaⁿ bô thiaⁿ-kìⁿ--a. Siu chiⁿ châu chiⁿ "tang"...chit-ē ē im-gák-siaⁿ. Sì-pêng piah boah kah pèh-siak-siak, jit-kong-teng chiò--tiòh kng-iàⁿ-iàⁿ, hō lāng jip-khì kàu tè, khí-mơ ke chiok hó--ê.

A-eng ē hiah kín hō Jit-seng lâu chò sin-pū, kap tōa-pôaⁿ ơ-káu Tân chiáⁿ ũ koan-hē. Sì-cháp-hòe--a iáu m̄-chhōa, kóng-tiòh ôe ài òh "siò-chhǎng" hit-khóan tài ba-lih, ài phiⁿ lāng ē giát-thiok-ōe. Sui-jiân A-eng seng-lí òh liáu sng lâu-tàu, chóng--sī nî-kì khin, keng-giām chhián, ke-kiám lóng ē hō hit chiah lâu-chiáu chiah tâu-hū--khì. Jit-seng thiaⁿ tī hīⁿ-lāi, khòaⁿ tī gán-lāi, iā bô khng tī sim-lāi. Chò seng-lí kap téng-chhiú, lāng-kheh tap-chhùi-kó, phah-láh-liāng sī lân-bián--ê. Tòan-liān jîn-chè koan-hē, cheng-ka chò sū ē keng-giām--ma. Iû-kí kau-ōaⁿ niù-sù, siáu-sit ũ thang kng, seng-lí chiah bōe chiah-tiòh-kiⁿ. M̄-koh, ơ-káu Tân gâu tín, gâu sīⁿ, bōe kóng-tiòh ôe tō lāng A-eng chhiò kah kih-kiák-kiò. "Che bêng-bêng ơ-káu teh siáu niau, chá-bān ē khì hō hap--khì!" Jit-seng kèng-kak A-eng tng tōa-lāng loh: "Lú tãi put tiōng liû, kín chōa-bān ē khì hō lāng liāh--khì." Siūⁿ-tiòh kò-tiàm--nih ē tōa-chhiú-kut, i-lāi chhim koh thiàⁿ lòh pak: "Seng-lí-kiáⁿ to oh seⁿ, bô mā chhōa seng-lí sin-pū.....Khòaⁿ Sin-thiam ē iān-hūn--lah." Siūⁿ-siūⁿ--leh tō beh kā sak chò-tui.

Tē 2 chiuⁿ

Tī hit ê nî-tāi, kóng-tiòh íong-lú, sin-pū-á-lê, chiáⁿ chē lâu-tiòh sán-hiong-lâng-tau, kut-jiòk lí-sàn, siū khó-tòk, thún lòh ian-hoa ê pi-kiòk. M̄-koh, Jit-seng thiàⁿ A-eng ná chhin-siⁿ-kiáⁿ, tui in ê chhin-sū kan-taⁿ kî-thāi, iā bô kâ pek. Tian-tò kóng in-iân thiⁿ chù-tiāⁿ, bián-kióng bôe lâi. Gōa-piáu khòaⁿ--lâi, ná sùi-chāi in ê khóan. Khòaⁿ--lâi Jit-seng m̄-sī hit-khoán kû-thâu-náu, kìⁿ chiⁿ gán khui ê seng-lí-lâng. Sī siā-hōe ũ teh kiáⁿ-táh, thong-tát chêng-lí ê lâng. I án-ne chò, sī òng-bāng in hō-siong ì-ài, chai-pôe khah chhim ê kám-chêng! Mí-pó i kap A-eng in bú--a Chhun-ki, ũ iân sèk-sāi, bô hūn thang kiat ang-bó ê ũi-hām--lah.

Tang-sí-á A-eng sī Jit-seng ê ài-jîn-á-kiáⁿ!

Jit-seng chò gín-á-kang ê sī, Chhun-ki tī ke-á-bóe thng-hâng kâ lâng chhōa gín-á. Jit-seng sàng-hòe tui hia kòe, it-tēng ài khòaⁿ-tiòh Chhun-ki chiaⁿ beh cháu. Nā khòaⁿ bô lâng--leh, ké-iaⁿ tiàm-kháu-á hia khos sī-sí-á, tán Chhun-ki oat chhut-lâi kâ chhiò-chit-ē, i chiaⁿ gōan cháu. Hit-chūn chit-kang nā khòaⁿ bô Chhun-ki ê íaⁿ, thiáⁿ bô Chhun-ki ê siaⁿ, i tō khiā bôe chāi, chē bôe tiâu, kui-kho-lâng hông-hông hiāⁿ-hiāⁿ. Bô jōa kú, Jit-seng thēh chhut íong-khi chiáⁿ i chiaⁿ peng. Chiáⁿ hit-chūn siōng-kui siōng-hó-chiaⁿ ê mi-ju-ma-meh. Jit-seng tē-it-pái hiah óa-kín Chhun-ki, kám-kak-tiòh chiáⁿ sè-liáp-chí. Chē lóh í-á, āiⁿ ê gín-á kha to tham kòe í-thâu-á. Chiaⁿ peng ê sī, Chhun-ki lâu chhut òng-gim-gim ê chhui-khi, ē-ham nng-khi sio-thiap khòaⁿ hiān-hiān. Tāi-khai chêng-jîn gán lâi chhut Se-si, Jit-seng khòaⁿ Chhun-ki chhui-tūn sè-sè, ē-hōai chiam-chiam, bák-sin óah-óah. Kóng-tiòh ōe pí-chhiú ōe-to, jú kóng jú sio-lóh, jú khòaⁿ jú kó-chui.... Chhím-thâu in kan-taⁿ hōe ka-tī thâu-ke ê tái-chì, saⁿ-kóng nng-kóng, "Lí ài khòaⁿ hì--bô?" Bô-tiuⁿ bô-tī Chhun-ki mng-khi. "Ài--nò, tang-sí góa chiáⁿ--lí. M̄-koh..." Jit-seng siūⁿ kóng khòaⁿ chit-chhut hì tiòh nng-tiám-cheng kú, kiaⁿ bô chāi-tiâu thau soan hiah kú ê sí-kan. Hit-chūn ê gín-á-kang bô chiⁿ koh bô thang hioh-khùn, beh khòaⁿ chit-chhut hì sī bô khó-lêng ê tái-chì. "Án-ne siōng-hó, án-ne siōng-hó." Chhun-ki thiáⁿ--tiòh chiáⁿ hoaⁿ-hí: "Lí ē-tàng iōng thih-bé chàì góa khi khioh hì-bóe-á!" Gōan-lâi Chhun-ki bē-tiòh koa-á-hì. M̄-káⁿ siāu-siūⁿ khòaⁿ kui-chhut, ũ thang khòaⁿ chit-tè-tè-á tō teh giàn loh. Chū án-ne Jit-seng phòe-háp i, tiâu-chéng sàng-hòe ê sí-kan, lō-sòanⁿ, poah-kang chàì i khi khòaⁿ hì-bóe-á.

Hit-khùi-á sī Jit-seng chit-sì-lâng siông-liòk-thiòng ê sî-chhūn, sàng-hòe ê khang-khòe, chò-tiòh mã ke jōa thiàu-iàt--leh. Chit-ê chiáp khi, liên kò hì-kháu ê cha-bó gín-á khòaⁿ in lāi, chit-kù "Hiah òaⁿ oh?" Tō chai ài pàng hì-bóe-á--lah. Chhun-ki chai-iáⁿ Jit-seng ài chiáh tīⁿ, put-sī thau-me ơ-thng hō i, Jit-seng siông-ài ná khòaⁿ ná chng, chng kah kui-chhùi hō-sà-sà. Chit-pái hì-chhut chò kàu niū-kiáⁿ lōh-lān, iân-tō pun-pho thó-chiáh, bóe-á soah chin-chiàⁿ kúi tī tãi-á-téng teh pun. Chit-sī tãi-á-kha khòaⁿ hì ê gín-kak-á sî-kè tàn--khì-li. "Ū chah chiⁿ--bô?" Chhun-ki tòe lâu bák-sái: "Kín tàn chit-ê hō i--lah." Jit-seng lak-tê-á tē pōng-chí, sít-chāi to bô chiⁿ thang tàn. Siūⁿ--siūⁿ--leh, Chhun-ki hō i ê ơ-thng jiòk-jiòk--leh tō ká tàn--khì. Nah ē chai khin-pháng-pháng, tàn bōe kàu tãi-á-téng, sòaⁿ-phóng-phóng eng chit-sì-kè. Jit-seng thiaⁿ-tiòh lāng chhoh-chhoh-kiò, sī kín Chhun-ki thoa--leh, lōng chhut hì-hng. Chit-lō khòaⁿ Chhun-ki-á bák-sái kām leh chhiò.

Thau chài Chhun-ki khòaⁿ hì-bóe-á ê tãi-chì, m̄-sī Jit-seng lâu-siap, sī Chhun-ki in thau-ke-niū choan-kang chhiāng--ê. Chit-ê hì khòaⁿ kú, āng-eⁿ-á là-jiō, phē ē jiō-chū-á au--leh bô sūi ōaⁿ, kauh kah seⁿ púi-á, ū-sī liên sái to kauh kah ta-phí-phí. Thau-ke-niū kī-kòai, ioh sī ài chhit-thō, chit-ê chhā--leh.... Hit-chhūn Jit-seng m̄-nā ē-hiáu kóng hì-chhut. Pí liên-hoe-chí, sái bák-bóe, hām khí-bé, kòe hō-tēng, mã òh kàu chin ū chit-ê khoán. Kóng-tiòh ōe chōan koa-á-hì-khiuⁿ, chit-kù 'tòe góa lāi,' tiòh kóng 'sūi góa lāi--a.' 'Chhit-thō' ài kóng 'iū-sióng' chia ē ngá. Nng-lāng tng bā kah ē sio-tùi chhiuⁿ, hó-kéng put-siōng, thau-ke-niū jiok lāi hì-hng. Sít-chāi to bô siáⁿ, tōa-kiaⁿ sió-kòai, kiò Chhun-ki in bú--a chhōa-chhōa tng--khì. In bú--a to iáu-bōe lāi--leh, Chhun-ki tō cháu kah bô khòaⁿ-kìⁿ lāng--a! Keng-kòe chin kú, kui-bóe Chhun-ki iáu-sī hō in bú--a chhōe--tiòh, gōan-lāi tòe koa-á-hì-pan khi òh chò-hì--a. Chū án-ne liáu-āu, Jit-seng tō bô Chhun-ki ê siau-sit. Kui-ê-lāng gōng-sin gōng-sin, ná bô sin-hun--leh. Beh chai sit-lōan ē chia kan-khó, i tō bô-ài khi lōan--tiòh! Bōe chiáh bōe khùn, siau-sán lōh-bah bô táⁿ-kín, koh tiòh ke khi hō lāng mē--ê!

He sī hoat-seng tī Jit-seng cháp-chhit-hòe ê sī. Chiàn-cheng í-keng pòk-hoat, Jit-seng sui-jiān bô tiàu khi chò kun-hu, m̄-koh ài cháu khong-síp, ke-á lāng táuh-táuh-á sơ-khai khi chng-kha, Jit-seng mã sī thau-lō tng--khì chng-kha cho-sit, khui chit-keng-á sè-sè-keng ê kám-á-tiām. Tī Jit-pún tâu-hāng hit-nī, chhōa-bó Siū-tin. Chiàn-āu bít-chu khiām-khoat, chit-hāng beh kóan-chè, hit-hāng mã beh kóan-chè. Jit-seng chin chai mih-kiāⁿ nā tùi "ū" chhia khi "bô" hia, tō ū seng-lí hó chò, chiⁿ thang thàn--a. Sî-kè thām-thiaⁿ, khòaⁿ chhut chng-kha ke-á chiáu, bí, han-chi, ơ-á téng ē mih-kiāⁿ, nā phāiⁿ khi ke-á ōaⁿ hòe tng--lāi, ún thàn--ê. Iū-kí Tāi-tiong koh khah hó-kè, chū án-ne chiáp cháu Tāi-tiong.

Chit-chōa Tāi-tiong, ū-tang-sī bô sūi tng--lāi, tō hòan-á-keng tòa-àm. Chit-jit seng-lí chò soah, seng-khu sé hó, chia siūⁿ beh tó lōh-khi khùn. Neh-chiāng óa--lāi: "Bô-ài khi iā-chhiⁿ kiāⁿ-kiāⁿ--leh?" "Iā bô siáⁿ thang khòaⁿ--ê-a." "Kā lí hoat-lòh chit-bóe-á hahⁿ-sio...?" Neh-chiāng àⁿ lāi Jit-seng hīⁿ-khang-kin sè-siaⁿ chhū: "Bōe-bái neh, mã ke jōa hó khùn--leh." Iā m̄-chai Jit-seng ka-tī hēng-hēng, ah sī hō neh-chiāng lāng--khì-lāi, i ē kì-tit kè-siàu kóng hó, seng chng jip-khi mī-chioh-phōe-té tán-hāu.

Hit-chhūn ê hòan-á-keng, phơ tha-tha-mih, iōng sioh-jih-mng keh-khui, tãi-iok-á chit-phēⁿ tōa. Bô í bô toh, kan-taⁿ nng liáp chím-thau kap téng-ē-phōe. Jit-seng tó tī pōe-té, bák-chiu chhā-chhā siòng-

tùi thian-pông. Gõ-check teng-á-hóe chiò--lòh-lâi, kui-chhù-keng àm-sàm àm-sàm. "Pháiⁿ-sè, òaⁿ lâi." Thiaⁿ-tiòh siaⁿ, Jit-seng óat-thâu kòe--lâi, khòaⁿ-tiòh sioh-jih-mŋg-á thoah-khui, Jit-pún-sek ê kúi teh kiok-kiong, thâu-lê-lê hó-liáh-á koaiⁿ-mŋg. Jit-seng khòaⁿ cha-bó bīn àⁿ piaⁿ, sèk-chhiú thng kàu chhun lâi-saⁿ-khò. Óat chit-liàn tng, bunn lâi phōe-té, ná chit-bóe hô-liu, soan jip i ê keh-lâng-kha. Teng-hóe am-sàm, Jit-seng chim-chiok khòaⁿ keh-lâng-kah ê cha-bó, ē-hôai chiam-chiam, chhui-á sè-sè, bák-sín....? Eh, bān-chhiáⁿ sī--leh, chhiò--tiòh ē-ham nŋg-khí chhui-khí koh thiáp chò-hóe! "Chhun-ki--a? Chhun-ki--a....!"

Bô-tiuⁿ bô-ti khi tú-tiòh ì-ài ê lāng-á, ná gòeh-nih ê siōng-ngô, jit-jit khang-su bāng-sióng ê lāng! Éng-kòe-á nā kháp-tiòh i ê chhiú, sim-thâu phók-phók chhaiⁿ kui-kang. Siūⁿ bōe kàu! Siūⁿ bōe kàu, chit-má lâi tŋg--tiòh! Kiú-piát tiōng-hông, Chhun-ki ôe kóng bōe liáu: "Nā mài hō góan bú--a kiōng chhōa tŋg--khì," móa-pak ê ai-òan, khiùh-khiùh chùn chhut siaⁿ--lâi: "Góa iáu ē tòa hì-pan, góa chò sió-tòaⁿ, chin gâu chhiùⁿ khàu-tiāu-á neh." Jit-seng thiaⁿ kàu bóe--a, soah ná teh thiaⁿ khàu-tiāu. "A-bú kiaⁿ góa tòe lāng cháu, phèng-kim siu-siu--leh, kín kè-kè tiāu. Bô jōa kú tiāu Lâm-iūⁿ...." Khòaⁿ-tiòh Chhun-ki kui-bīn bák-sái, hō Jit-seng sim-chhui. "Pát-lāng ê ang-sài tŋg-kha tŋg-chhiú iáu ū tŋg--lâi, góan ang chit-khì tō bô hōe-thâu. Chiàn-sí Lâm-iūⁿ, si-kut tha-hiong.... Sī-ki hiah báí, kiò góa chit-ê cha-bó-lāng-á..., beh án-chóaⁿ--leh?" Tī chiàn-āu hit-tōaⁿ ut-chut ê bō-seng sòe-góat, khòaⁿ-tiòh sim-ài ê liáu lòh ian-hoa, Jit-seng khui-lát iā iú-hān. "Aih! Tāi-tiong jit-thâu nái (nah ē) phák--tiòh hiah chhih-iah? Liú-ki hā lèk-chhoan, sī leh lâu iah sī leh háu....?" Ī-tē tiōng-hông, Jit-seng khòk-khòk-mŋg ka-tī, "Góa sī ài hoaⁿ-hí iah sī siōng-pi? Bô, sim-koaⁿ-thâu nah hiah kan-khó--leh!"

Bô jōa kú, Chhun-ki tiòh ma-la-li-ah kòe-sin--khì, Jit-seng kơ A-eng tŋg-lâi chng-kha tòa.

Tē 3 chiuⁿ

"Lí bô-iaⁿ ài a-pa, lí lóng phiàn--ê!" A-eng éng-óan ē kì--tit, in Éng-siông sè-hàn-sî kâ tōa-siaⁿ jiáng: "Chôan hau-siâu--lah!" Hit-chūn Éng-siông thak kok-tiong, chấp-gōa-hòe gín-á, bat chit-ê siáⁿ? Ài ũ hoeh ũ bah, óah-phut-phut ê lâng, kap ài khek-kut bêng-sim, sí--khi ê lêng-hùn, chha-piát tī toh i kám chai? M̄-koh, oan-ná in Éng-siông tiám-chhiⁿ, hō i koh-chài chhiat-chhiat sít-sít bīn-tùi in Sin-thiam. Keh im-iông, seⁿ-lî sí-piat chò chit-pái tùi-ōe. Nā mài hit-chân chhia-hō, ngē kâ in thiah--khui.....Kin-á-jit mā bô hiah-ê tãi-chì.

Kóng--khí-lâi lóng sī miā--lah. A-eng sít-chhai tin-sioh kap in Sin-thiam ê jit-chí, bô-nāi hó-kéng put-siông. Jī-cháp gōa nī chêng, Sin-thiam ngó-choan pit-giáp, Jit-seng kâ i òh chò seng-lí, choan cháu gōa-kháu. M̄-sī tiám-á-thâu pàng hòe, tō-sī pân-toh chhōan hòe, sàng hòe. Nng-lâng chá-àm chò-hóe, Sin-thiam kan-nā ē-hiáu tiâu-tit-á kóng: "A-eng, in kóng lán khan-chhiú, góa tō ài chē kim-kau-í neh." Gōan-lâi nng-lâng pēⁿ-chē-hòe, chit-ê nī-thâu, chit-ê nī-bóe seⁿ. A-eng chiok-chiok chá chấp-kò-gòeh, pun--lâi ê sī nng-lâng hō-siong kiò miâ kiò kòan-sì, tū-liáu chhù-piⁿ keh-piah kap chhin-tông-á, iā bô lâng chai. M̄-chai sī Sin-thiam khah bân chhut-sì, A-eng hiâm i gín-á-sèng, bô-tek bô-tiāⁿ, chò seng-lí mā khah chíⁿ--tām-pòh-á. "Ài thōa--ā," Jit-seng kiò A-eng tiòh kâ kà: "Bô bôa bōe giám-ngē--lah." Sui nng-lâng kám-chêng chìn-tián, Jit-seng lâi-lâi gōa-gōa ê seng-lí táuh-táuh-á pàng hō in. "Chit-ê chhâ-thâu-ang-á," sui-jian A-eng chin chai Jit-seng beh kâ siu chò sin-pū, m̄-koh, A-thiam gōng-gōng bōe-hiáu piáu-tát ài-ì. Bô chhui bô súi, hō A-eng to ē khi, káⁿ ũ-iaⁿ ka-tī bô tit-lâng-iân? Bōe tit-lâng-ài?

A-eng sī kòe-lū--liáu, jit-jit chò-hóe, A-thiam chò-tiòh kang-khòe koh tiòh put-sí hō A-eng hoah tang hoah sai, kan-nā khòaⁿ A-eng hiah mé-chhéⁿ, A-thiam kèng tō khah chē kòe ài--loh. Koh tī lāk-cháp nī-tāi, chng-kha gín-á pó-siú, khah ham-bân piáu-tát kám-chêng. Nā mài ơ-káu Tân put-sí teh o-ló, A-eng m̄-chai ka-tī jōa tit-lâng-iân. Nā mài ơ-káu Tân tīⁿ-chêng tòe-āu, A-thiam bōe chhia-tó chhò-tháng siáp chin-chêng! "Chit-khoán ê ki-kut, chò *mô-lé-luh* siông-hó." Ở-káu Tân siông-gâu kóng hó-thiaⁿ-ōe. Ũ-iaⁿ A-eng sán-thiu, phêng in bú--a ke chiok kòan-tōa, sui-jian ē-hôi chiam-chiam, chhui-phóe pí in bú--a iáu khah phòng-phôe--leh. Kāng-khoán chhui-á sè-sè, m̄-koh bô tēng-tháh-khi. Siông-sêng iáu-sī bák-sin óah. "Bák-bóe ē kóng-ōe--ô!" Liân Jit-seng to o-ló ơ-káu Tân chit-ê-chhiú tō liáh chhut A-eng

siông-bê-lâng ê só-chài. Chha tō chha Sin-thiam ná é-káu, iā bōe-hiáu òh. Chhiūⁿ A-eng chò thâu-mng, "kin-á-jit hoe ná teh thờ-sin-lúi--ô," ơ-káu ē nai nng-kù: "Ke jōa kiau jōa súi--leh!" Ah nā phīⁿ-tiòh hoe-hún-bī, "Ôa! Phang-kòng-kòng," hoah kah tōa-sè-siaⁿ: "Kin-á-jit pá koh chùi--a, bián chiáh--loh." Sin-thiam chhāi tī pīⁿ--a, chhò-tháng tit-tit-giā, khi koh bô-tè tháu, kian-kian-á pīⁿ bô-lián.

A-eng jī-cháp-jī-hòe hit-nī tang-bóe, ơ-káu Tân in ché-hu lī-iông chò-nī-bóe-hi chhiáⁿ kheh-hō. Sin-thiam kóng bô-ài khi, "Lí m̄-khi tông-giáp ē án-chóaⁿ kóng? Bô kap lâng kau-pōe beh nah chò ũ seng-lí?" Jit-seng kóng-tiòh Sin-thiam ê sim-koaⁿ-khut-á: "Tōa-hàn tiòh chhōa--a, lán chit-pān--ê, kap lâng pí-phēng kán ē su--lâng!" Kī-sit Sin-thiam kok-hong-bīn lóng bōe su--lâng, cheng-chha bô ơ-káu hit-ki-chhùi niā. I chin chai in lâu-pē teh kā cháⁿ-khùi, m̄-koh, tō-sī bô hoat-tō chhiūⁿ ơ-káu Tân án-ne siáⁿ-mih òe to thih, koh kóng kah hō A-eng ē chhùi-chhiò bák-chhiò. Kap A-eng ná chàh chit-tēng mōh-á, hō Sin-thiam chiāⁿ khó-náu. M̄-chai ài án-chóaⁿ tùt-phòa, lāi kháp-tiòh A-eng ê sim, tit tiòh i ē ì-ài.

Kui-bóe, Sin-thiam sái suh-pah-luh, chàl Jit-seng kap A-eng khi hō ơ-káu Tân in ché-hu chhiáⁿ. Toh khui chap gōa tè. Jit-seng sùi hō lâng chhiáⁿ-jip tōa-thiaⁿ, A-eng m̄ hō A-mũi khiú-khi cha-bót-toh. "Tang-sī beh kiát-hun?" A-eng chhiò--leh chhiò--leh bô ìn--i. "A-eng, góa thài thiaⁿ-kóng lí bô-ài kè--i-leh," A-mũi óat-thâu khòaⁿ Sin-thiam: "Bái-bái-á-bé m̄ ũ chit-pō-chhú, kó-ì tō hó--lah." A-eng khin-siaⁿ kóng: "Kan-nā chit-ki-chhùi kām chit-ê chih, lóng bô gōa-iân, chò m̄-chiāⁿ seng-lí ne." "Kán sī beh tãi-lí Ūi-tha-lō ē keng-siau-kōan--a?" A-mũi chin him-siān: "Kheh-hō phah-phah--leh, pàng hō lín A-thiam i tō chò bōe lī--loh." "Iáu teh kau-siáp--leh, m̄-chai thèh ē tiòh--bô?" Teh kóng ē sī, A-eng khòaⁿ ơ-káu Tân óa khi Sin-thiam hit-tè toh keng-chiú. Kui-toh lim-tang lim-sai, thiaⁿ bōe chheng-chhó. Tī chit-khóan ē tiūⁿ-bīn i ũ khah tan-sim Sin-thiam, chai-íaⁿ chhùi tâng bōe iān--lâng, ē hō lâng kòan-chiú. Ơ-káu Tân cháng-tiòh ki-hōe it-tēng ē kā sah-sé, siu-lí--chit-ē. Bák-chiu thau-lioh--leh, ũ-íaⁿ chai kúi-lō poe. I koh bōe lim, pau chhám--ê. Bô jōa kú, ơ-káu Tân chit-chhiú chiú-kan, chit-chhiú ni poe-á kiāⁿ óa--lāi. "Góa kèng tak-ê..." "Bōe-sái-tit," A-mũi sùi nā-chàh: "Tiòh sùi-ê-á lāi." "Án-ne góa kèng A-eng," ơ-káu Tân chit-ē chhiú kui-poe bih-luh tò lóh âu: "A-eng lí sùi-ì tō hó." "Góa--leh?" A-mũi chiú-poe phāng--leh: "Lí kan góa sùi-ì--lah." "Khoaⁿ-khoaⁿ-á sī, A-mũi-a." Ơ-káu Tân chhōe phāng seh lóh-lāi chē: "Tú-chiah tī hia kap in piāⁿ kúi-lō poe, m̄ tiòh hō góa chiáh chhài--leh." Ơ-káu Tân chhài ná ngheh, chhùi ná òe: "M̄-sī teh pūn-ke-kui, A-thiam bián saⁿ-poe tō kā khóan--khí-lāi-a." Kóng-tiòh chiāⁿ chhàu-iāng: "A-thiam beh kap góa piāⁿ--oh? Chá--leh! Tán kòe-nī-á kòe..." Ơ-káu Tân siòng tui A-eng, òe tiòng ũ òe: "Góa bô beh niū-chhiú--lōh, phēng chhiú-óan chò seng-lí, phēng pún-téng chhōa ke-āu, hit-chūn lín ài kiò góa hiuⁿ-kō Tân, tán góa chhōa-bó liáu..." "Lí m̄-thang siàu-siūⁿ lâng A-eng, lâng in..." "In án-chóaⁿ?" Bōe kóng soah tō hō ơ-káu Tân cháⁿ-tiāu: "Lâng A-eng iáu-bōe hō lâng hō--khi-leh, tiòh--bô? Góa pún-chīⁿ chhōan hó, Pơ-lí hòe-gōan, ē-chhiú kheh-mng m̄ kat hó-sè, kan-taⁿ chha hōaⁿ-siàu niā. A-eng--a, lí tiòh hō góa ki-hōe, lán tâng-chē lāi phah-piāⁿ--lah-hohⁿ." "Kóng chiú-ōe--a." Tng chiah chē lâng bīn-thâu-chēng, bô gī-gō ơ-káu Tân kóng-ōe hiah pēh, pēng-sī iáu sng khai-lóng ē A-eng, bīn soah âng--khí-lāi. Siông-khi sī m̄-chai ài án-chóaⁿ in chiah hó, kui-khi sóa lī chiáh-toh.

Sió-khóa tháu chit-ê khùi, jím bōe tiâu A-eng koh khi in hit-ê chhâ-thâu-ang-á, Sin-thiam thài bōe-hiáu tng lāng bīn-chēng kóng chit-khóan ôe--leh? Ah bô, nng-lāng chò-hóe kóng sè-siaⁿ-ôe mã hó. Khòaⁿ tui Sin-thiam hit-tè toh, bô khòaⁿ-kìⁿ i tī hia. Mng--lāng, "khi liáh-thò-á--lah!" Chit-si-kè chhōe-chhōe--leh, lóng bô khòaⁿ-kìⁿ iáⁿ. Tang-si-á chá kiu tī suh-pah-luh hòe-tâi lâi teh khùn. Sui-jian hoah-kūn hoah lim chiáⁿ lâu-jiát, ke-á-bīn teng-hóe mã kng-iàⁿ-iàⁿ, A-eng soah ũ bô-khīm bô-khíp ê khang-hi-kám. Bák-chiu chēng ê Sin-thiam, tiâu-tit koh kó-ì, bōe ôe-soaⁿ ôe-chúi. Aih, tō-si bōe-hiáu khui-chhùi--lah.

"A-thiam--a, A-eng--a." Hiông-hiông thiaⁿ-tiòh lāng teh kiò, A-eng sī kín cháu óa. "A-thiam--leh? Lín a-pa ná-chhiūⁿ phòa-pēⁿ ê khóan--ô..." Thiaⁿ-tiòh án-ne, A-eng chông jip tōa-thiaⁿ. Khòaⁿ Jit-seng tōa-liáp-kōaⁿ sè-liáp-kōaⁿ, bīn-sek liām-mi chheⁿ, liām-mi pēh, chiok kan-khóⁿ ê khóan. "Kín chàì lāi khòaⁿ i-seng!" Sui ũ cha-pō-lāng tàu moh chiūⁿ chhia-téng. A-eng bô khòaⁿ kiò A-thiam, chhia sái--leh, tō lōng kàu pēⁿ-iⁿ kòa kip-chín. A-thiam chhéⁿ sī chhéⁿ--lāi, iáu-si A-eng khah giám-ngē. Chông-chēng chông-āu, kip-chín-sek i-seng chēng-thâu khòaⁿ chē--a: "Ka-chàì chá sàng--lāi, sim-chông hoeh-iū that tiâu--leh, tiòh kín phah thong..." Chit-ê thiaⁿ bōe thoat gūi-hiám, tiòh tōa ka-hō-pēⁿ-pāng koan-chhát. A-eng m̄-káⁿ lī-khui, kiò Sin-thiam tng-khi kóng hō a-i chai, i beh tiām pēⁿ-iⁿ. "Mã hó," A-thiam gōa-saⁿ thng hō A-eng tháh: "Góa tng-khi sūi lâi."

Ka-hō-pēⁿ-pāng jít-kong-teng chiò kah ná jít-si-thâu--leh, chhng-thâu tàu ke-si, chhng-téng tih tōa-tāng. A-eng tui kháu--a thām kúi-lō piàn. Kàu ē-pòⁿ-mē, sit-chāi thài thiám--leh, chē--leh soah khùn--khi. Hān-bīn-si-á hān-bīn-si, tùt-jian-kan chhéⁿ--lāi. "A-pa--lah?" "Khùn kah chin lóh-bīn, góa chhōa lí lāi chhia-té khùn." "Ah ũ iáu-kín--bô?" "Ũ in teh kò, bô iáu-kín--lah." A-eng bōe kì-tit án-chóaⁿ khi chhia-té khùn--ê. Kui-mē chhia lāi chhia khi, khòaⁿ-tiòh Jit-seng it-tit lâu-chhìn-kōaⁿ, bīn-sek chheⁿ-sún-sún, hoah heng-khám-á thiàⁿ... Chhiak chit-ê chhéⁿ--khí-lāi, jít-thâu í-keng chhut--lāi-a: "Góa thài thiaⁿ a-pa kui-mē haiⁿ-haiⁿ-kiò..." Peh khí-kha thoa A-thiam tō beh lōng khi pēⁿ-pāng, chiah hoat-kak bô chhēng gōa-saⁿ....

Siù-tin í-keng iang Jit-seng ê ōaⁿ-thiap-tōa Tân Êng-chìn chàì lāi tī pēⁿ-iⁿ. Jit-seng ná-chhiūⁿ chin hi ê khóan, liām beh péng-sin to bô khui-lát, kóng-tiòh ôe phàⁿ-siaⁿ phàⁿ-siaⁿ. Siù-tin kám-sim A-eng: "Ka-chàì kín chhia--lāi, hū kiù--tiòh, bô tō gūi-hiám--loh." "Hit-chūn a-pa bīn-sek chheⁿ-sún-sún, kan-khó kah haiⁿ-haiⁿ-kiò, kōaⁿ it-tit piàⁿ, óah beh kiaⁿ--lāng..." A-eng ká Siù-tin lám--leh, chin-chēng lâu-lō: "A-pa nā khi..., ah, a-i--a, góan kam-gōan chiat-hòe-siū hō a-pa sio-thiⁿ--lah!" "A-mih-tō-hut, lí ê hàu-sim, i ũ hok-khi chiah pah-hòe--a-lah." Khiā tī piⁿ--a ê Sin-thiam tiām-chut-chut, chin kám-tōng ê khóan.

Chhut-iⁿ hit-kang, Sin-thiam chàì A-eng hoaⁿ-hoaⁿ hí-hí khi pān chhiú-siók. Chhia sái chhut tōa-lō, nng-pēng chhān-hng m̄-si chēng chhài tō-si iā chhài-chí. Iū-chhài-hoe khui kah ng-gim-gim koh chiok tōa-phian, kì-chāi tang-hong teh siàn. A-eng m̄-sin, "án-chóaⁿ kóng cha-bó gín-á chhài-chí-miā? M̄-si kheh-iū tō-si au-thò chò pùn, lóng chò in kai chò--ê-a." Tng teh him-sióng iū-chhài-hoe-phēⁿ. "A a...A-eng--a..." "Siáⁿ--lah, ...kan-nā a kui-pō iā m̄ kóng--lòh-khi." A-eng chiah teh kí-kòai, óat-thâu khòaⁿ Sin-thiam kui-bīn āng-kì-kì, chhia thēng tī khe-kau piàn-thâu piⁿ, chhun chhiú ká khiú--leh, "A...A-eng...lí...lí kè--góa-lah hó--m̄..." Tī chit-ê si-chūn, chit-khóan ê só-chāi, A-eng bô gī-gō Sin-thiam ē ká

kiû-hun, "chiàⁿ-káng sī chhâ-thâu-ang-á, chit-sut-sut-á khi-hun to bô!" A-eng kui-seng-khu sio-thng-thng, hīⁿ-khang-kin thiaⁿ chhia-siaⁿ hu-ú chit-ē hu-ú chit-ē kòe--khi, chhia-lâi thô-soa-hún-á phōng-phōng eng--jip-lâi. I kui-ê-lâng phak tiàm Sin-thiam seng-khu-sin, beh chit-si-lâng kiat chò-hóe--lah.

Tê 4 chiuⁿ

Ū lāng kóng kiāt-hun sī ài-chêng ê khai-sí, tùi in nng-lāng lâi kóng chiāⁿ hah. Sui-jiân chū chap-hōe chò-hóe, m̄-koh, ū chiá-tē-chêng, bô lâm-lú-ài. Kiāt-hun liáu, lóng bô-kāng--loh. Nng-lāng ná liām-thi--leh, kám-chêng hó kah bōe kóng--lih. Hoan-túg-ní seⁿ Éng-siông, sòa--lòh Chhiu-koan. Jit-seng ang-á-bó tû-liáu sūn-thâu khòaⁿ-bōe, seng-lí lóng pàng hō in.

A-eng tìn-tiān hōaⁿ-pōaⁿ, Sin-thiam piàⁿ gōa-kháu. Tàh-jip chhit-cháp nî-tāi ê Tâi-ôan, saⁿ-tâi tiān-sī-tâi í-keng siau-mô khi chêng-lāng ê hui-êng seng-óah. Ka-kang-giáp khip-khi chin chē lóng-chhoan ê lô-lék, beh chò bián kiaⁿ bô thang chiáh, Tâi-ôan-lāng koh hiah piàⁿ-sì, bô-hêng-tiong ke-ke hō-hō chài-hù it-tit liáp-chek--khí-lâi. Tùi pháiⁿ-thàn-chiáh piàⁿ kàu ē-tit-kòe, koh piàⁿ kàu chhun--tām-pòh, seng-óah hong-sek tòe kái-piàn--loh. Chhiūⁿ khòaⁿ tiān-sī, chit-ki chhui mā tiòh tām-sám--a. Chhut-miā ê "chiáh bōe siān" èng lán lāng ê chhui koai chiūⁿ-chhi--loh. Kok-chióng tōa-sè-pâi ê chhui-chiáh-mih-á mā tit-tit bûn--chhut-lâi. Khi-chúi, khó-lók, kap chiāⁿ chē chhiūⁿ-pâi ê kó-chiap lóng chin chhiūⁿ-chhi. Siau-lō hó, tû-liáu ùi-tha-lō, Sin-thiam in ke chò chiok chē téng-tiong-pōaⁿ. Bô-êng sī bô-êng, thàn-chhiⁿ to m̄-bat thiaⁿ hat thiám--e-kòh.

Chit-kang, Jit-seng hoaⁿ-thâu hí-bīn túg--lâi, Sin-thiam oan-ná beh koaiⁿ-mng--a. "Khui nng-kòan béh-á, êng-àm beh khin-sang--chit-ē." A-eng khòaⁿ in ta-koaⁿ bīn hiah chhun-hong, khui chit-kòan âng-sio-môa, chhōan chit-phiat-á thō-tāu, koh oat jip-khi chhá png. Chiàn-âu, tak-ê han-chi-khō chiáh kiaⁿ-a, beh toh chhōe pēh-bí-png pá koh khiū hiah hó-chiáh--ê. Sin-thiam tak-àm káu-tiām-gōa sàng-hòe túg--lâi, chit-tng chhá-png chóat-tùi cháu bōe khi.

Lân-tit sī-tōa-lāng koh chò-hóe lâi. "Kiò A-eng óa--lâi...", Jit-seng ôe bōe soah, A-eng chhá chit-pōaⁿ chheⁿ-chhui-chhui ê èng-chhài chhut--lâi: "M̄-chai a-pa hiah hoaⁿ-hí, peng-siuⁿ iā bô chhōan thang phòe-chiú--ê." "Án-ne chin hó--a-lah." Siù-tin tháu chit-pau "chiáh bōe siān" chē óa--lâi, Sin-thiam ká thīn chit-poe béh-á. "Kúi-nî chêng tak-ê lóng chai góan chhōa sin-pū," tán A-eng chē--lòh, Jit-seng khui-chhui: "Bô lāng chai-iáⁿ góan kè cha-bó-kiáⁿ." "Lín a-pa kap góa chham-siông chiāⁿ kú, tú-tiòh chiàng-suh, kin-á-jit chiaⁿ ū thang pò sàng cha-bó-kiáⁿ kè-chng." "Sī án-ne--lah, lín A-bêng-peh kóng

A-chiong beh kap lāng háp-kó khui kang-tiūⁿ chek àn-chih,” Jit-seng tui lak-tē-á jīm jī-chóa chhut--lāi: “Hit-tè gō-hun-chhit-lī-gōa ē chhân, iang góa kā thêh--khí-lāi-lah.” “Káⁿ sī kau-piⁿ hit-tè làm-chhân?” Sin-thiam bāi-òan in a-pa siuⁿ bóng-tóng: “Lí chai-iáⁿ hit-tè tiong-lāng pàng jōa kú? Lí soah khi kā sêng-lāi... Aih! Iā bōe-hiáu thām-thiaⁿ khoaⁿ-māi--leh, chit-kah tong siu ũ kàu jōa chē?” “Hiōh! Góa lóng leh gōng leh khám--a-kóh? Taⁿ, pāng-thâu-á sng--lāi, jī-pāng A-bêng-hiaⁿ in siōng liōng-pōe, kong-chòk-á m̄-sī poaⁿ-sóa, tō-sī chhut-gōa pun-pho thàn-chiáh, sng-sng--leh lán iā m̄-sī chò bōe kàu, thài bōe iōng tit kā bé--leh.”

“Lín a-pa m̄-kam khòaⁿ A-chiong án-ne chông chíⁿ, siōng-chhiáⁿ iáu-sī beh chò seng-lí, m̄-sī khai iā m̄-sī pòah.” Siù-tin toaⁿ-to tit-jip: “Góa khng lín a-pa kā bé--khí-lāi-ê-lah.” Khòaⁿ Sin-thiam tiām--khi, Siù-tin tauh-tauh-á khui-phòa: “A-hoe pí góa tãi-seng kè--lāi, in A-bêng kâu-pēⁿ kâu-soa-sap, saⁿ-ê cha-bó-kiáⁿ iōng chíⁿ chit-ê siong kòe chit-ê. Khai-chiⁿ ná teh lâu-chúi--leh, chhun ñg A-chiong chit-ki chhiú-kut teh thàn. Hō phiⁿ--tām-pòh-a mā bô kàu toh!” “A-thiam bōe-hiáu siūⁿ,” A-eng bīn-chêng poe kā in thîn chhit, peh-hun tīⁿ: “Kín ná iōng, bô, chhai ē léng--khi.” “Sī kóng a-pa, lán káⁿ chò ē khi?” A-thiam iáu-bōe hòng-sim: “Hām sam-chhit-ngó hia, ũ chiáⁿ-kah-tē--a neh.” “Chit kúi-nī lāi, tū-liáu sàng tiám-sim, tang-sī bat hō lín lōh-chhân? Poh tiū-á ũ poh-tiū-á-ki, so-chháu ũ tī-chháu-che, koah tiū-á ũ koah-tiū-á-pan, hāng-hāng choan-giáp-hòa.” Jit-seng jú kóng jú ũ cheng-sin: “Liân chhek-á-pau to kā lí chhia kàu-ti oh.” “I-seng kóng lín a-pa tiōh ke-kiám tín-tāng, hō lâu kōaⁿ-sip-á siōng-hó.”

Siù-tin ke chān chit-kù: “Ke sūn chit-tè-á chhân-chúi, ke lâu chit-ê kōaⁿ, mā ke tng-hòe-siū.” “Thâu-tú-chiah góa kóng bōe soah, chit-tè chhân bé hō A-eng,” Jit-seng ka-tiōng jí-khi: “Sng pò-sàng hō cha-bó-kiáⁿ kè-chng.” “M̄-sī káng-khóan hō góan.” Sin-thiam chhiò-chhiò-á in. “Bô chin káng oh, kòe hō A-eng ē miā, í-āu lín beh án-chóaⁿ hoát-lòh, tiōh-ài A-eng tām-thâu oh.” Jit-seng chiong jī-chóa kap in-á, phō-á kau hō A-eng: “Chit-nī-tang bí-bú ē jip lí ē phō-á-té.” “A-pa bián án-ne--lah,” A-eng nâ-âu-kóng kiōng beh tīⁿ--khí-lāi. Siù-tin chhiú kā khan óa--lāi nī jī-chóa: “Lí kai tit--ê, lóng sī chit kúi-nī lín ang-á-bó piàⁿ-sì thàn--ê.” “A-pa, ah góa--leh?” “Chiah teh tán lí chit-kù ôe niā.” Jit-seng liâu-liâu-á mng: “Lí ài tih siáⁿ?” Sin-thiam siūⁿ kui-pō, soah siūⁿ bōe chhut ài siáⁿ. “Góa chhiūⁿ lí chit-ê nī-hòe, ná chit-chiah chhiah-gû-á--leh, hòe taⁿ--leh Chiang-hòa, Tái-tiong sì-kè khi bé-bē, lóng m̄-chai thiám. Chit-má khòaⁿ A-eng hiah chhau-lô, chiah chai-iáⁿ lín a-bú mā án-ne chhau--kòe-lāi.”

Jit-seng khui-lō hō Sin-thiam: “Lín A-khiam-chek in Hok--a tng phu-leh-suh, tng-tiāu nng-cháiⁿ chéng-thâu-á, siūⁿ beh lāi thōa sai-á-kang, lí khòaⁿ án-chóaⁿ?” “Káⁿ...káⁿ...mā hó.” “Lāng chai chiáh chai chò,” Siù-tin thiáⁿ-kiáⁿ jip-sim: “Thàn-chiⁿ ē ke-si bōe chhîn-chhái--lí. Lán chit-tai suh-pah-luh ē kò-lō--a, lāi ōaⁿ sin, lín mā chò kah ũ khang-khòe, hó--m̄?” Sin-thiam thiaⁿ beh ōaⁿ sin-chhia, tong-jiân hoaⁿ-hí kah. “Che sī kut-lát, piàⁿ-sì tit--lāi-ê,” hit-àm A-eng tī Sin-thiam hiⁿ-khang-kin liām kúi-lō piàn: “Lán teh chò, a-pa, a-i in lóng khòaⁿ-hiān-hiān--lah.”

Thiⁿ ũ put-chhek hong-hûn, lāng ũ tàn-sék hō-hók! Sè-tō bû-siōng, chù-sí--ê, aih! Beh siám mā siám bōe kòe. A-eng jī-káu-hòe, iā-sī Éng-siōng kok-hāu jip-hák hit-nī. Khòai-lók an-ek, pêng-chêng bû-pho ē seng-òah tùt-jiân hō lāng phah-phòa! Chit-tai hó-sí m̄-sí ē hòe-bút-á, sái siuⁿ hiōng, tng-kah-buh sī tng

bōe kòe. Soah chhiong kòe tiong-iong hun-keh-tó, bīn-tùi-bīn kiat tùi Sin-thiam sái--lâi ê siuⁿ-á-chhia, pōng...chit-ē! Thoh-lak-khuh un-chiàng kap A-hok pōng sí chāi-tiūⁿ. Sin-thiam kip-sàng pēⁿ-iⁿ, sui-jân tiong-kan ū hōe-hūn kòe--lâi, "lák-cháp kong-lí kiat lák-cháp kong-lí ê sok-tō, ngó-chōng liók-hú hmh kah sòⁿ-mê-mê, thài kham-ē-tiâu?" Thoa bô saⁿ-kang, Sin-thiam bân-hāng pàng--leh, chò i khi--lah.

Tē 5 chiuⁿ

Siù-tin iáu koh teh khùn. Chū pòah-tó liáu-āu, in-ūi tiòh put-sī tó ê koan-hē, ióng-sêng khùn-tàu ê sip-kòan. A-eng m̄-bat khùn kòan-sì, nā bîn--chit-tak-kú-a, cheng-sîn tō hó--lâi-a. Chit ê kòan-sì kap kò kám-á-tiàm ū koan-hē. Chhit-cháp nî-tâi í-chêng ê chng-kha-tiàm-á. Lâng-kheh jip-lâi kóng ài tâu-iû, lí kōaⁿ tâu-iû; bé ióng-lòk-to, lí ni ióng-lòk-to. Put-sám-sī tiòh kap lâng-kheh chih-chiap, bô-êng sī bô-êng, giú-kîn lâng kap lâng ê kám-chêng. Sin-thiam pōng sí liáu-āu, A-eng m̄-chai án-chóaⁿ tō-jit--ê. Chit-chūn siūⁿ--khí-lâi, ka-chài ñg chit-keng tiàm teh bô-êng, hō i ê sim bián hông-hiáⁿ, tàu áu kòe it-seng-tiong tui-sim-koáⁿ, siōng ut-būn ê jít-chí.

Chhím chia khi pēⁿ-iⁿ sī, kan-taⁿ khòaⁿ in Sin-thiam thâu-khak kap chhiú lâu-hoeh, tōa-sim-khùi chhóan bōe lī. A-eng chit-pō to m̄-káⁿ lī-khui, tiong-kan hôe-hūn--kòe-lâi, chhin-chiáⁿ pêng-iú thau-thau-á kóng án-ne ū bāng--a. A-eng sim-thâu tám-tám, thiaⁿ-tiòh kóng "ū khah hó--a." Sim-lâi it-tit àm-àm-á hoaⁿ-hí--khí-lâi. M̄-koh chiaⁿ chē: "Ē hó--lah." "Tauh-tauh hó--khí-lâi-a-lah." Lóng sī an-ùi ê hó-thiaⁿ-ōe. Kàu chit-kang Siù-tin óa--lâi lám teh khàu, A-eng hân-bîn-sī ná thiaⁿ ta-koáⁿ ngáu-h-ngáu-hiām: "Hó-sè--a-lah," sūi bák-sái tōe leh chhóp-chhóp-tih: "Khòaⁿ leh siū-khó, tng-khi tâu-thai khah tiòh." A-eng bô-tiuⁿ bô-tí hō in ta-ke lám leh khàu, koh thiaⁿ-tiòh "hó-sè--a-lah!" Ná ngó-lúi kek-téng, í-á to chē bōe tiâu, kui-ê-lâng un-tó thô-kha.

Hit-tōaⁿ sī-kan, A-eng m̄-chai án-chóaⁿ kòe--ê. Ná bô sîn-hūn--leh, chiáh m̄-chiáⁿ chiáh, khùn m̄-chiáⁿ khùn. It-chhè song-chòng lóng in ta-koáⁿ tháⁿ--khí-lâi. Jit-seng chiong tiong-pôaⁿ seng-lí theng--lâng, "chiaⁿ sái leh sì-kè cháu, âng-saⁿ chá chhêng chit-pòⁿ." Saⁿ-kóng nng-kóng, tō bák-sái lâu bák-sái tih: "Beh chai mā bô-ài hō sì-kè cháu-chông. Aih! Chāi-kiap lân-tô--a." Khòaⁿ A-eng, kui-ê-lâng bô-sêng lâng, sán kah chhun chit-têng phoe-pau-kut, sim-thiáⁿ koh m̄-chai tiòh án-chóaⁿ an-ùi. Chí-hó kiò Siù-tin ka-tī bák-sái seng lún--leh, ài hó-hó ká khai-tó, nā bô A-eng ē khi pang--khi!

Kúi-lō pái Siù-tin tī pâng-keng gōa, thiaⁿ A-eng h̄m-h̄m teh háu. Ná m̄-phoe hip tiâu--leh, h̄m-siaⁿ m̄ hō siap--chhut-khi. Oat jú án-ne, Siù-tin oat jú kan-khó. Siūⁿ beh jip-khi khng-kái, mng koh chhòaⁿ--leh... M̄-koh bián jōa kú, A-eng chhêng-chhah chéng-chê, ná siáⁿ tãi-chì lóng bô hoat-seng--leh,

tō chhut-lâi tiàm-kháu hōe-tang hōe-sai. Chū sè-hàn óh kò-tiàm, Jit-seng kà kóng ài iōng lán lāng siōng hó-khòaⁿ ē chit-bīn kap kò-kheh chih-chiap. Chit-khóan tián-hiān chhut ē m̄-nā sī gōa-piáu ē chhēng-chhah, siōng iàu-kín sī hoat chū lōe-sim ē keng-giáp cheng-sîn, chhin-chhiat, khin-khòai, chhiò-sîn, bóan-ì ē hók-bū.... Siù-tin khòaⁿ A-eng bák-khō ham-ham, iáu-sī kiōng-lún pi-thòng, kap lāng-kheh ū kóng ū in. Hō Siù-tin sim-koaⁿ ná teh koah-bah.

Ū chit-pái chiaⁿ sī sim-sng. Gín-á khùn--khì-a, A-eng iáu tī tiàm-kháu teh bô-êng. Kì-sit Siù-tin chai-iaⁿ tiòh koaiⁿ-m̄ng hioh-khùn--a. A-eng bô-êng kin-pún sī bô tãi-chì chhōe kang-khòe chò, tiau-tī kang kã ka-tī lèk hō thiám, tán tó loh bīn-chhng bōe khi hoan-chhia, khòaⁿ ē chit-chhéⁿ kàu thiⁿ-kng--bô.... Tán kui-pō thiaⁿ-tiòh thoah-m̄ng-siaⁿ, ioh sī beh jip-lâi khùn--leh. Thiaⁿ hōe jip-khì chàu-kha teh chú-chiáh, "siā-thiⁿ siā-tē, ka-chài ē chai iau, án-ne bián chhau-hōan--a-lah." Siù-tin chiaⁿ teh hoaⁿ-hí, m̄-koh, soah iū-koh bô-siaⁿ bô-soeh--a. Lún--a lún, sít-chāi lún bōe tiâu: "Lâu--ê, lán khí-lâi kã khòaⁿ-māi--leh-lah," Siù-tin ngē kã Jit-seng ló--khí-lâi: "A-eng káⁿ ē khùn tiàm chàu-kha?" Jit-Seng thiaⁿ án-ne kóng, sī kín chhia--khí-lâi. N̄ng-lâu kiāⁿ kàu chàu-kha, khòaⁿ A-eng bák-chiu chhâ-chhâ, siòng tui toh-téng chit-pôaⁿ chhá-p̄ng. Siù-tin tūt-jiân-kan bák-khō âng--khí-lâi, phīⁿ-thâu hóan-sng: "Ah, A-eng--ah, taⁿ, lāng..lāng..tng to tng--khì-a, m̄-thang thoa-bôa ka-tī--a-lah." "Góa choan-kang ke khiân kúi-lō ki chhang-á, chhá n̄ng-p̄ng hō i chiáh, ah i--ah, lán tán--chit-ē-lah-hoh?" A-eng án-ne kóng, Jit-seng kiaⁿ Siù-tin bōe khui-chhùi seng hōⁿ chhut siaⁿ, kín cháh óa--lâi: "Chò-hóe tán hó--lah."

Siù-tin sim-lâi hiâu-gī, "Iā bô phāng khi sîn-chú-toh pài-p̄ng, sī beh án-chóaⁿ kiò lâi chiáh?" Siūⁿ khi Sin-thiam sè-hàn ē sī, saⁿ-tng han-chî-khō, han-chî-chhiam chiáh kàu kiaⁿ. Pak-tó phōng-hong, chhàu-phui khók-khók-tōaⁿ. Tōa-hàn--lâi, khòaⁿ-tiòh han-chî tō ià-siān. Chit-sī sim-sng: "P̄ng chhá kàu khiū-khiū koh phang-kòng-kòng neh" "Siù-tin kóng bōe soah, A-eng chhùi ngauh-ngauh-liām: "Góa put-chún lí lī-khui, lí ài kã góa tng--lâi-lah," Koh ná-chhiūⁿ bīn-tui Sin-thiam leh: "Bô mã tiòh sio-chio tâng-chê lâi-khì, lí...lí hoah cháu tō cháu, lí...lí hoah kiāⁿ tō kiāⁿ, tàn góan kō-toaⁿ...., lí bōe-sái cháu, lí...lí bōe-sái khi--lah, lí kã góa tng--lâi, tng--lâi-lah!" Kóng kàu bōe--a, bīn am--leh khau chhut siaⁿ--lâi, siōng-chhiáⁿ chheh-khui chhék bōe lī. Siù-tin beh óa khi khng-kái, Jit-seng iô-thâu kã tòng--leh. Kì-chāi--i: "Lí kã góa pàng--leh, kiò góa...kiò góa beh án-chóaⁿ, ...beh án-chóaⁿ--lah?" Gōan-lâi Jit-seng beh hō i tháu-khui, kã sim-thâu ē ut-chut piāⁿ-piāⁿ--chhut-lâi. Bô jōa kú, "Ma-ma, mài khau--a-lah," Tang-sī-á Ēng-siōng chhéⁿ--lâi, tui A-eng khò-kun khiú--leh: "Ma, góa beh lim khi-chúi." A-eng sī kín bák-sái hōe tiâu thīn khi-chúi. Siù-tin sim-koaⁿ ngiāuh--chit-ē, siūⁿ khí chá-àm, A-eng put-sī lám n̄ng-ê gín-á am tī phōe-té teh chhiūⁿ-koa. "Tiòh--lah, Ēng-siōng, A-koan, tō-sī i jít-âu ē óa-khò--lah."

Ū lāng kóng sī-kan ē tī-liâu chhòng-siong, tui A-eng song-hu chi-thòng, bô chōan tiòh, mã ū kúi-hun-á hah. Tī hit-tōaⁿ kī-kan, Jit-seng pāng-thâu lâi chhin-tōng, chhù-piⁿ keh-piah pēng-iú lóng lâi tàu-saⁿ-kāng. Chng-kha tō-sī chit-tiám hó, ū tãi-chì, ták-ê kēng-óa--lâi. Chhiūⁿ lōng-hōe Tân lí-sū Ēng-chin ang-bó, chit-ê tàu hoat-lòh gōa, chit-ê tàu hoat-lòh lâi, bô-êng kah lân in chit-cháp gōa hòe ē lâu-bú A-sek-chím-pô, to óa--lâi saⁿ-kāng. Gioko8-bí ang-á-bó kong-só chiáh thâu-lō, mã lāng-phāng lâi tàu-kha-chhiú. Iū-kí Giók-bí, A-mui kap A-eng ná chí-mōai-á--leh, A-eng koh bô gōa-ke chhin-chiāⁿ

chò-phōaⁿ an-ùi, àm-sī ũ in chò-pôe, Siù-tin ke chiok hòng-sim--ê.

Kî-sit tàu-kha-chhiú siông-chê iáu-sī A-hoe. A-hoe pí Siù-tin ke nng-hòe, m̄-koh khòaⁿ-tiòh ná ke chấp-jī-hòe--leh. Gôan-pún hó-giáh-lâng cha-bó-kiáⁿ, kè hō A-bêng sng chin pháiⁿ-miā. A-bêng kâu-pēⁿ. Tōa-kiáⁿ A-chhi, jī-kiáⁿ A-phêng kâng-khóan kâu-soa-sap, A-chhi chū sè-hàn lâu-sái lâu bōe hó, chíⁿ khai-khai, i-i--leh pháiⁿ--khì. A-phêng tãi-seng chò tiàm-ôan, khòaⁿ-tiòh khui hók-sek-tiàm hó thàn, kúi-ê kiát-pài chí-mōai chio-chio--leh, tiàm-bīn súi-súi tō kâ khui--lòh. Chhù--nih ũ chíⁿ ni kàu bô chíⁿ, ũ tiàm soah khui kàu bô tiàm, chū án-ne bô tò tng--lâi. Ban-cha-bó-kiáⁿ A-siām khah khiàng, tòa sêng-i-chhiúⁿ kap lâi-bīn sai-hū lōan-ài, ang-bó thiàu chhut-lâi khui gōa-siau sêng-i tãi-kang, kúi-lō nī piàⁿ--lòh-lâi, kang-lâng oan-ná chhiàⁿ pah gōa ê, gōa-siau seng-lí chit-ê hó, put-sī kóaⁿ thong-siau. Siók-gí kóng "ũ cha-bó-kiáⁿ-chhát, bô gōa-ke-hó". A-hoe chit-ê chiáp khi A-siām tau, m̄-sī ni tō-sī sa, mài kóng A-siām in ang, liân A-siām bīn-chhiuⁿ to chin pháiⁿ-khòaⁿ.

Lō-bóe chit kúi nī tō bô koh khi. A-chiong tàu-chu chek àn-chih, poaⁿ-sóa Chiang-hòa chiah chit-hūn sin-súi. Lâu nng-lâu tiàm chng-kha, siūⁿ-siūⁿ--leh ài chò chit-ê sió-seng-lí, khah hó kòe-jit. Nng-ang-bó tō tī kám-á-tiàm-kháu-á pài tàⁿ. Chit kúi chấp-nī lâi, Jit-seng chhù-tē í-keng khok-tōa kàu saⁿ-khám tiàm-bīn. Sin-thiam kòe-sin, Jit-seng chiong tiong-pôaⁿ thng--lâng liáu-âu, chit-ê bô tún-hòe, chit-khùn-á làng nng-keng tiàm chhut--lâi. Song-sū pân soah, Siù-tin kap Jit-seng chham-siông. It--lâi A-bêng A-hoe ang-bó chò khah bōe kàu; jī--lâi hit-tōaⁿ kî-kan hō in tàu-kha-chhiú chiàⁿ chē; saⁿ--lâi in tòa hit-tē hō-lêng-á chò-chhù, hiā chò hiā, piah chò piah, bô hoan-hoan--leh, sit-chāi bōe tòa--leh. Sī--lâi tàⁿ-thâu-á thau-hong lóh-hō, seng-lí tō bián chò. Gō--lâi..., hóan-cheng Siù-tin kap A-hoe kóng ũ ôe, ták-ê mã khah ũ phōaⁿ. Tō poah chit-keng hō in tòa bô chíⁿ. Siūⁿ bōe kàu tòa sio-keh-piah, A-hoe koh kâu-ôe, soah seⁿ chhut chin chē hong-pho, hō A-eng chiàⁿ pháiⁿ-kòe.

To chiah chē nī--a, A-eng chit-tiám-á to bô khioh tī sim-lâi. Siūⁿ-siūⁿ--leh, nā mài A-hoe in chit-keng mī-tiàm, i bōe pài chhài-kè-á. Tō bōe khòaⁿ-tiòh Chhái-giok chí-mōai teh khioh chhài-háh-á, mã bōe khi kēng-thé Kheng-tông--a....Mī-mī chi-tiong, ná-chhiūⁿ ták-hāng lóng chū hó-hó--leh. Siók-gí kóng "sòe-góat chhui lāng lâu", tui hit-chūn ê A-eng lâi kóng, sī jít-chí tit-tit teh piàn. Chhiūⁿ i sè-hàn hō Jit-seng siu-ióng, kè hō Sin-thaim, koh sit-khì Sin-thiam, oat--leh to saⁿ-cháp--a, hō A-eng ê sim-kéng khí-lòh chin tōa. Chit-chióng piàn-hòa kap jít-chí tit-tit teh kòe bû-koan, kán-tan kóng sī tui ka-tī sit-khì sin-sim. I chin kiaⁿ khi kháp-tiòh "góa A-eng tiòh-ài án-chóaⁿ kòe-jit--leh.....?" chiah-ê bûn-tê. Sui-jian ta-ke-koaⁿ chin thiàⁿ-sioh, Éng-siông, Chhiu-koan mã chin koai, seng-óah chit-tiám-á to bô bûn-tê, chíⁿ mã ũ chhun--chit-tê-a, chóng--sī sim-thâu hông-hông iô-iô, ná khiàm siáⁿ-mih..... Kàu ũ chit-kang, khòaⁿ-tiòh A-hoe seng-lí hó teh bô-êng. I tūt-jian keng-kak, kui-nī lâi sim-cheng ê kē-lòh, tui gōa-bīn khōan-kéng ê piàn-chhian, soah lóng bô khi chùn-būn--tiòh. I chin m̄-sī seng-lí-lâng! A-pa thiàⁿ-sioh kóng: "Kám-á-tiàm ũ teh khui, jít-chí ũ teh kòe tō hó, bián kiú hoat-tián--lah." Kap chin-cheng kà--ê, hīⁿ-khang lâi bák-chiu kim, chiáng-ak chhu-sè bô kâng-khóan. Hōⁿ-seng ê A-eng, ta-ke-koaⁿ chiah thiàⁿ--i, i ài ke chò chit-kóa khang-khòe, iông koh-khah bô-êng lâi liòng chhut cheng-sū ê ut-būn, kap sim-lâi ê ai-siong--lah.

Tē 6 chiuⁿ

Sin-thiam kòe-sin āu tē-jī-nī, iā-sī it-kiú-chhit-liók-nī, ū-iaⁿ chng-kha piàn chin chōe--a. Gōan-pún chit-keng chò ê-á kang-tiūⁿ, koh lāng lāi ke khui chit-keng. Chit-tòa kang-tiūⁿ mā khui chit-keng. Tàitōng kok-chióng sió-hêng ka-kang it-tit puh--chhut-lāi. Iū-kī kúi-lō tòng sin khí ê hoàn-chhù, hō chng-kha liòh-liòh-á chhiūⁿ ke-á-bīn ê lâu-jiát-khoán. Chng--nih ê siàu-liân-ke-á bōe gōa-lâu--a, lóng khi tī Chiang-hòa, Tâi-tiong thong-khîn chiáh thâu-lō, chò seng-lí. M̄-nā án-ne, gōa-lāi jîn-kháu mā chōe kah ū kám-kak--tiòh-a. Kám-á-tiām ê lāng-kheh, tū chng--nih ê chāi-tē-lāng kap kòe-lō-kheh í-gōa, poaⁿ lāi chit-kóa sin-chhù-piⁿ. Chhiūⁿ Tâi-pak lāi khí hoàn-chhù ê Lâm chú-jīm, ê-chhiúⁿ ê Tiuⁿ khò-tiúⁿ, chò ê-tâi ê Lâu sai-hū, choan cháu ka-têng tãi-kang ê Ko Bêng-kī.... Ín-khí A-eng hêng-chhù--ê, sī jit-sī pài tī in tau m̄ng-kháu chhêng-á-kha, bē hī, bah, ôan-á, chheⁿ-chhài téng-téng hia hoàn-á. Kui-tīn lāng, ū khiâ ki-chhia, thih-bé, tǎh jîn-lék-chhia chài--lāi..., chit-ūi bē kòe chit-ūi. Múi-jit chin chún-sī, cháp-tiám jī-cháp-hun kàu chhêng-á-kha lāi bē. Kàu cháp-tiám sì-cháp tō sóa kah bô pòⁿ-tàn--loh. "Ū thàn sī ū thàn, m̄-koh hòe-té oh liáh pháiⁿ siàu." A-tián-só án-ne tâu hō A-eng thiaⁿ, ín-khí A-eng ê siong-ki.

A-eng chiong siūⁿ-hoat kóng hō Jit-seng thiaⁿ, "Taⁿ kám-á-tiām lóng lí teh hoat-lòh, lí beh án-chóaⁿ, tō án-chóaⁿ--lah." Jit-seng chōan-kōan lóng pàng hō A-eng. Kī-sit A-eng ê chò-hoat chin kán-tan, lāng-bīn khoah gōa-iân hó, tōa-sè-keng ka-kang-chhiúⁿ sī siōng tōa ê kheh-hō, i chū-sìn phah ē jip. Òah-iōng chhun ê chit-keng tiām-bīn, sió-khóa kái-chong--chit-ē, tō hām A-tián ang-bó kong-ke chò seng-lí. A-eng hōaⁿ-siàu, A-tián-só kòe-tiām, A-tián sàng-hòe. Sui-jiân sī chit-chái-á ê khang-khòe, saⁿ-lāng chò kah chiāⁿ bô-êng. Siūⁿ bōe kàu tō-sī êng-giáp-giáh pí kám-á-tiām ke kúi-lō pōe, A-eng chu-kim chiok bô bûn-tê, A-tián in tō chin jiàu--loh. Kui-bóe chu-kim lóng A-eng lok--lòh, mā bô khui-thāi in ang-bó. "Nā m̄-sī A-eng chiò-chiⁿ hō góan kap i kong-ke chò seng-lí," lō-bóe chū-lip m̄ng-hō ê A-tián-só, kóng chhut lōe-sim ê kám-kek: "Góan bô hoat-tō thàn ka-tī khui-tiām." Hit-chūn A-eng khòaⁿ-tiòh in ang-bó liô-bah, thāi-hī, khau-lân, hiah khîn-khòai kut-lát, bōe hiām chhàu-chho..... Siūⁿ khí Jit-seng kóng ê ôe: "Chiⁿ sī ka-tī thàn hō ka-tī...." In ang-bó eng tit ê hūn-giáh A-eng lóng sng kah chin ū-kàu--lah. Iū-kī pòh-lī to-siàu, tiân-ôe sàng-hòe.... Mái kóng chit-ūi cháu-bē kòe chit-ūi hia ê hoàn-á pek kah tiòh siu-tàⁿ, liân khah hng ê ka-kang-chhiúⁿ to lāi hak-hòe.

Hit-chūn A-eng iáu m̄-bat thiaⁿ-kòe chhiau-chhī. Kî-sit bû-hêng-tiong, in kiâⁿ tùi chhiau-chhī chit-tiâu lō. Hòe-té sī lân-bián--ê, chí-hó khng peng-siuⁿ léng-tòng, léng-chông. M̄-koh chng-kha-lâng bô-ài chiáh léng-tòng-bah, A-tián tō siūⁿ pân-hoat ka-kang, ôh kòan-chhiâng, sīⁿ kiâm-bah ê ki-sút. Sin-sian, jip-chhut-hòe sī-kan té, kóan-chè khò-chūn, kè-siâu háp-lí..., sī A-eng múi-jit hóat-lòh ê khang-khòe, sui-jiân chò chit-chái-khí, tiòh iōng kui-kang ê cheng-sîn. In-ûi tōa-chú-kò lóng tiòh-ài sàng-hòe, A-tián chit-ê lêng iā beh lāi iā beh gōa, sít-chāi bú bōe khi, m̄-chiah ke chhiāⁿ Ko Bêng-kî sàng-hòe, thài ē chai chò-hóe kú--leh, Bêng-kî ē tùi A-eng khò-siòk kah pí khò-siòk tham kòe chit-tiám-tiám-á.....

Ko Bêng-kî sī gōa-ûi-á-lâng, gōan-pún tōa ê-á-chhiúⁿ teh pàng-hòe tãi-kang. Kok chng-thâu chit-ê sèk--leh, kui-khi thâu-lō sī-tiâu, choan-bún thè kang-tiūⁿ sî-kè pàng-hòe hō lêng tãi-kang. Chng-kha ê lâu-hòe-á, tiòh hóat-lòh saⁿ-tng--ê, kò gín-á kiâⁿ bōe khui kha ê cha-bó-lâng..., ták-ê thiaⁿ-thâu chē--leh, siang-chhiú ná píⁿ, chhùi ná hōe, hīⁿ ná thiaⁿ tō ū chīⁿ thang niá. Bók-kòai kóng "kheh-thiaⁿ sī kang-tiūⁿ", ták-ê hong Ko Bêng-kî chò thiaⁿ-tiúⁿ — tī lêng tau thiaⁿ-thâu chhut-chhut jip-jip ê Ko thiaⁿ-tiúⁿ. A-eng chhiāⁿ Ko thiaⁿ-tiúⁿ sī sng keng--ê, i hoat-kak Bêng-kî chò khang-khòe téng-chin, khin-khòai, kín koh ū hâu-lút. Chin-chin sī lán Tâi-ôan ka-kang-giáp tòan-liân chhut--lâi ê chò-khang-khòe-lâng, nā bô hâu-lút, kap lêng bōe pí-pheng--lī, thàn chúi chiáh to bô--oh.

A-eng chit-kiâⁿ-lêng chū bâu kang-tiūⁿ ê hóe-sit-liâu, bô-êng koh chap-tih. Hó lī jú chò jú tōa, í liōng chē kè, chìn-kè kē, lī-sûn tàuh-tàuh-á cháu--chhut-lâi. Ták-ê sui-jiân bô-êng chhi-chhà, koh chò tiòh chiāⁿ jiát. Iû-kî A-eng kám-á-tiám hòe kâⁿ bē chhut chin chōe, che sī hit-chūn liâu bô-tiòh--ê. Kî-sit koh-kah liâu bô-tiòh sī khi tng-tiòh Chhái-giòk, Chhái-song chit-tùi thng-sng-ôan, kái-piàn i ê it-seng!

Kàu it-kiú-chhit-pat-nî, seng-lí í-keng chin lōh-ùn--a. Tē-it-pái khòaⁿ-tiòh Chhái-giòk in chiá-mōai, sī thiaⁿ A-koan hoah kóng: "Ma, ū lêng teh thau-ni chhài!" A-eng oat chhut-khi khòaⁿ ê sî, khòaⁿ-tiòh nng-ê cha-bó gín-á phí cháu leh lōng, "Bô chit-khóan tãi-chi--lah," A-eng kiù-chèng thak chit-chái-á ê A-koan: "Chhài siòk kah, siáⁿ-lêng beh thau-théh?" Tē-jī-pái khòaⁿ-kìⁿ sî, m̄-sī leh thau-théh chhài, sī leh khioh chhài-háh-á. Khioh lak kah chit sî-kè ê chhài-háh-á. "Siáⁿ-mih sî-tâi--lah, iáu ū lêng teh khioh chhài-háh-á!" A-eng sim-lāi hiau-gī, "Sī khioh beh chhī ke chhī tī? Iah-sī beh chò chhàu-tāu-hū?" Khòaⁿ in án-ne bih-bih chhih-chhih, "Sī siáⁿ-lêng tau ê cha-bó gín-á? Beh tih kóng tō hó--a, ah-sái kiaⁿ lêng chai." Chit-khò-ûi-á gín-á tōa-sè, A-eng bat thau-thau, tō-sī m̄-bat khòaⁿ-kìⁿ chit nng-ê. Tōa-hàn--ê lóng chhēng kok-hâu-á chē-hók, m̄-koh pēh-saⁿ hóan phú, ơ-kún ơ kah khòaⁿ ē tiòh lah-sap. Tãi-khai thak it, jī-nî. Sè-hàn--ê chha-put-to gō, lāk-hòe, nng-káng phīⁿ-chúi put-sī tin kàu chhùi--nih, jiân-āu sī kín suh jip-khi phīⁿ-khang-té. "Kap góa sè-hàn lóng káng-khóan!" A-eng sít-chāi chiāⁿ hòⁿ-hiân. Chhiūⁿ án-ne tng--tiòh kúi-lō pái, beh óa khi mng--leh, in tō cháu kah phùn-kha-keng.

Chit-pái bû-ì-tiong thiāⁿ-tiòh, "Hó--a-lah, lán chiáh ū-kàu tō hó--a-lah!" A-eng chông chhut-khi tōa-siaⁿ kiò: "A-chí!" Chit-thâu chai lōh-khi siâu-sē ê tông-nî.

Tê 7 chiuⁿ

”A-chí!” A-eng tek-chhông iô kah sih-sòaiⁿ--kiò, A-lêng iáu-sī peh bōe--khí-lâi: ”Góa kan-khó kah, lí ka-tī khi--lah.” Khòaⁿ a-chí kiu tī mī-phōe-té, kui-ê bák-khō ơ-heng--khi, bák-chiu-jîn lap--lòh-khi, ná-chhiūⁿ khong chit-liàn táu-khō. Bô a-chí tàu-tin, A-eng m̄ chêng-gōan sàu-se, tek-lâng thoa--leh, oat tùi chhài-kè-á--khi. Chū sè-hàn kap a-bú Chhun-ki, a-chí Chhiu-lêng siong-i ùi-miā. A-bú put-sī bô tī--leh, A-eng lóng sī A-lêng chhōa tōa--ê. Bōe-hiáu siūⁿ ê A-eng ioh sī a-chí pīn-tōaⁿ..., m̄-chai A-lêng phò-a-pēⁿ kúi-lō kang, a-bú kông kah beh sí. A-eng kan-taⁿ siūⁿ tō kín khi sàu chhài-chhi, a-peh, a-ín in tō ē ni chhun ê chhài, bah-kut, bah-phōe hō i. Ū tang-sī iáu ū bah-iù-á kap hī-á. Bōe siu-chhi chá sàu ē hō lêng hiām, òaⁿ khi lêng tō sàu liáu--khi, A-eng iáu-sī m̄-káⁿ siuⁿ iân-chhiân.

Chhài-chhi-á lâi m̄-kóan bah-tiam, hī-chhi, chhài-kè-á, thàu-chá thún kàu àm, kui-tiâu thong-lō lap kah siūⁿ-leh-leh, A-eng tō-sī sàu lêng-kheh thún--kòe ê thong-lō. I kap chìn-chêng kang-khóan tùi chhài-kè-á sàu khí. M̄-sī bô-ài tùi bah-tiam sàu khí, A-eng chai-iáⁿ, in ché--á chhōa i án-ne chò, sī kap tōa-lêng bô piàⁿ, bô cheⁿ--lah. Tán kàu beh sàu bah-tiam, hī-chhi sī, í-keng pát-lêng sàu hó leh sé tiam--a. A-eng ka-tī chit-lêng sàu tō chiáⁿ bân bô iàu-kín, pùn-sò bô a-chí tàu thoa, sít-chāi thoa bōe kiáⁿ. Té pùn-sò ê tek-lêng kiōng beh kap i pēⁿ-kōan, n̄ng-lêng thoa to chìn chiáh-lát, A-eng chit-lêng kan-taⁿ té pòⁿ-lêng, mā tiòh-ài phāiⁿ leh thoa. M̄-nā án-ne, chit-lêng sàu bân, chhài-hòan-á sò-a--lòh sūi hō-chúi sé chhài-kè-á, chhiang thō-kha. A-eng sàu bōe lī hō phún kah kui seng-khu, tán sàu hó, kui-ê lêng tâm koh siūⁿ, ná-chhiūⁿ thō-kha ê lók-kô-á-môai siūⁿ, lóng tiâu lâi i sin--lí. Sui-jiân chìn òaⁿ, A-eng iáu-sī oat tùi bah-tiam, hī-chhi, khòaⁿ ū lêng pùn-sò piàⁿ làu-kau--bô. Pùn-sò bián piàⁿ--a, koh hó-ūn lêng hō i chit-tè pui-bah, hī-hòan-á mā hō i chit-bóe phāⁿ-thâu-á. Hī, bah, chhài lóng ū--a, sàu-se, tek-lêng iōng chúi thōa-thōa chheng-khi, A-eng thoa--leh hoaⁿ-hoaⁿ hí-hí lōng--tóg-khi.

Chhun-ki sòe tī chhài-chhi-á lâi chit-keng beh tó beh tó ê tek-kóng-á-chhi. Sī tūn-á-kha tōa-tē-tāng chùn khi--khi-ê. Pín-á-piah chiòh-hui lak kúi-lō jiah, kui-ê piah-thō lak kah khòaⁿ-tiòh tek-pín-á. Tek-chhông téng ê A-lêng bô khòaⁿ-kìⁿ lêng--a, soah bōe-tàng ká a-chí tián lêng sàng ê hī, bah. A-eng saⁿ-á-khō òaⁿ tiâu, tō tiàm hāng-á-kháu liân-táng [múi-kiú] ín tōh. Pui-bah chhiat chit-kak chit-kak tàn lòh tiáⁿ chòⁿ-iù, ti-iù kiáu p̄ng, chhá chhài, ti-iù-phoh-á phòe p̄ng siōng-hó chiáh. Ti-iù chòⁿ hó, sò-a-

-lòh chian hī-á, chhá-chhài. Sui-jiân chiah chhit-hòe, tàk-jit tòe a-chí chú saⁿ-tng, bô jōa sèk-chhiú mā chin ē tō--li-a-lah.

Kap éng-kòe kăng-khoán, A-eng ka-tī chú, ka-tī chiáh, ka-tī sé tng. Âm--lâi ka-tī cháu khi iáh-chhi-á khòaⁿ lāng phah kûn-thâu bē ko-iòh, chit-ē bô a-chí chò-phōaⁿ, tàk-hāng to bô hó-sng. Tng--lâi kàu chhù, a-bú, a-chí iáu bô khòaⁿ-kìⁿ lāng. Chit-lāng bô-liáu, tó lòh bîn-chhng, hoan lâi chhia khi khùn bōe lòh bîn..... "A-chí!" Hiông-hiông khòaⁿ A-lêng thiàu--jip-lâi, chiah siūⁿ beh tián-pó kin-á-jit ũ hī ũ bah. "Kín lâi kong-ke chiáh, bô, ē léng--khì!" Gōan-lâi A-lêng chhiú phāng chit-óaⁿ mī, óaⁿ-téng phơ chit-phìⁿ sán-bah, mī iáu sio-hut-hut. Chēk-sī nng-chí-mōai lí chit-chhùi, góa chit-tī, bô kúi-ē chhiú tō sà kah chhun hit-tè sán-bah. "A-eng chiáh--khì-lah." "A-chí lí chiáh--lah." Nng-chí-mōai niū lâi niū khi, kui-bōe A-lêng ká chit-pòⁿ. A-eng chiong A-lêng ká chhun hit chit-phìⁿ-phìⁿ-á sán-bah ngeh jip âu. Jú pō jú tìⁿ jú hó-chiáh, lún bōe tiâu thó chit kháu-khùi: "Chiok hó-chiáh--ê neh, siáⁿ-lāng hō--lân-ê?" "A-chí chhi-á-kháu sé-óaⁿ thàn--lâi-ê-lah." "Góan mā beh lâi sé-óaⁿ." "Lí siuⁿ sè-hàn, lāng bô ài--lah." "Góa mā ē-hiáu sé--a." "Lāng kiaⁿ lí lòng-phò^a óaⁿ--leh." "Aih,sit-chāi chiok hó-chiáh--ê kóh." Kóng--leh kóng--leh chhùi-nōa soah tit-tit tin--lòh-lâi. Lâu kah móa-bîn lóng sī, A-eng siūⁿ beh iōng chhiú-ng khi hōe-tiâu, soah ná-chhiūⁿ chhiú hō lāng khơ-tiâu--leh, lòng kui-pơ-kú lòng bōe khi, gōan-lâi sī hō a-bú ē chhiú khơ--leh.

A-eng bák-chiu jōe-jōe--leh, ioh sī teh bîn-bāng, thiaⁿ a-bú khàu-khàu thī-thī: "Beh chai to sàng khi ká lāng chú-png." Bák-sái koh chháp-chháp-tih: "Beh chai mā bô-ài hō i khi thák-chheh." A-eng chhēⁿ-lâi kui-bîn lóng sī a-bú liàn--lòh ē chheng-lūi. "A-chí--leh?" Sió-sió ē sim-lêng chīⁿ-toi^{h8} kiâm-kiâm ē bák-sái, sūi kám-siū tiòh tãi-chì m̃-hó--lōh: "A-chí--leh? A-bú, a-chí--leh? A-chí--leh....?" M̃-kóan i án-chóaⁿ hoah-hiu, A-eng hoah bōe tng--lâi in a-chí--lah. Eng-óan tiâu tī A-eng sim-thâu--ê sī a-chí lap kah chhim-chhim ơ-heng ē bák-chiu-khut-á, kap sio-hut-hut phơ chit-phìⁿ sán-bah, kong-ke chiáh ē chhék-á-mī--lah.

Tē 8 chiuⁿ

A-eng tūt-jiân khi kah lāk-lāk-chhoah, kàu chit-chūn iáu ũ lāng pàng hō gín-á teh khioh chhài-háh-á! Chhìn-chhái chò to ũ-thang chiáh, bô, kám ũ chai seⁿ bōe-hiáu chhi--ê? Iah-sī pīn-tōaⁿ m̄ thó-thàn, pàng hō gín-á sì-kè liú-liú khi thó-chiáh. Sī hòⁿ-hiân, chhut chū sè-hàn ê khám-khiat, iah-sī jīn-sèng ê koan-hôai? Tùi chit-tùi chí-mōai-hoe ê sin-sè chiáⁿ kī. Thàm-thiaⁿ koh thàm-thiaⁿ, gōan-lâi sī chng--lí khí hòan-chhù, sin lâi chap-kang Khèng-tông ê cha-bó-kiaⁿ.

”Tōa--ê kiò Chhái-giòk, sè--ê kiò Chhái-song.” Khí hòan-chhù ê Lâm chú-jīm khòk-khòk hàiⁿ-thâu: ”Sít-chhai chin khó-liân, chū sè-hàn a-bú tō lâi lī-khui...” ”In ma-ma...?” ”Aih, kóng--khí-lâi ôe tng, hit-chūn góa chiaⁿ lâi kong-si bô jōa kú.” Pêng-sī ài kóng chhiò ê Lâm chú-jīm, kóng-tiòh chiáⁿ kám-seng: ”In ma-ma góa khòaⁿ-kòe nng-pái, thán-pèh kóng súi koh ũ lāng-iân, sui-jiân sī chng-kha-lāng, chit-sut-á to bōe sông, khó-sioh Khèng-tông bô hok-khi khi hō cháu--khi.” Khòaⁿ A-eng gī-būn tēng-tēng, sùi sòa lōh-khi kóng: ”Khèng-tông góan lóng kiò ơ-tō, thiaⁿ kóng bat tī tê-tiām-á chò phah-chhiú. Góa tōa kong-si ê sī, i tú-hó hō kong-si pó chhut-gák....” ”Siáⁿ-mih? Hō lāng koaiⁿ--kòe ê lô-môa oh!” A-eng siūⁿ bōe kàu Chhái-giòk in ê ka-tēng hiah hók-chap. ”Hit-chūn kang-tē phàng-kìⁿ thiⁿ-kin, a-mơ-thở, kong-si ioh sī i thong gōa-chhát thau chhia khi bē--leh, ká kò khi koaiⁿ. Âu--lâi chhā chhut-lâi m̄-sī i, í-keng pèh koaiⁿ pèh-kò-góeh--loh.” Lâm chú-jīm ke chān chit-kù: ”Siáⁿ-lāng kiò i ũ pháiⁿ-té luh, m̄-chiah hō lāng hiām-gī tãi-seng, pháiⁿ-ūn chē oan-gák.” ”Án-ne in bó chiaⁿ lâi lī-khui sī--bô?” ”He m̄-sī--nò, A-hiong chū Khèng-tông liáh khi koaiⁿ, taⁿ khí ka-tēng seng-òah, khi lí-siā chò lú-tiong thàn chhi gín-á. Aih! Bái tō bái tī chia....” Khòaⁿ A-eng thiaⁿ kah hīⁿ-á giā-giā-giā, koh kóng sòa--lōh-khi: ”Khèng-tông chhut-gák, m̄-chai tùi toh thiaⁿ--lâi, kóng A-hiong chò lú-tiong kiam teh thàn, ká bít kah tōa-khang sè-lih. A-hiong sin-khó thàn chhi chit-ke, tian-tò hō in ang ká tiáp, m̄-gōan chiaⁿ lâi lī-khui chhù--lí.” ”I gín-á pàng ē khui kha?” ”Thiaⁿ kóng ũ tò-tng--lâi, m̄-koh sùi koh cháu--khi. Sui-jiân Khèng-tông hō-chò ơ-tō, iáu bô-kàu ơ, sng súi-phoe niá. In A-hiong nā hō kak-thâu láu-tōa pau-chhi--khi, ah áh sī khi hō lāng kóai--khi, phiàn--khi, sut--khi.... Aih! Aih! He tō bái-liú-liú--loh.” A-eng thiaⁿ--a thiaⁿ, thiaⁿ kah bōe--á sim-chēng soah tīm-tāng--khí-lâi. ”Lí khòaⁿ pò-chóa,” Lâm chú-jīm thí pò-chóa kí hō A-eng khòaⁿ: ”Lí khòaⁿ, chiaⁿ chē keng-kò tô-chhe.” A-eng í-chēng m̄-bat chù-ì, chit-ē khòaⁿ ũ-iaⁿ chin chē, ũ khan

kóng tng--lâi it-chhè gôan-liông, ũ khan gín-á teh băng lâu-bú, mã ũ khan í-keng hóan-hóe kái-kò, khng tng--lâi it-ke thôn-îⁿ.... Sè-kan ê ang-á-bó-tâi, ku-ku kòai-kòai, A-eng siūⁿ to siūⁿ bôe kàu, sī kóng khah án-chóaⁿ mã tiòh-ài kò-tiòh sè-hàn-kiáⁿ.... "Ma-ma bô tī seng-khu-piⁿ, kám tō bô-thang chiáh, ài khioh chhài-háh-á?" A-eng siūⁿ tō khi: "Kám ũ-iaⁿ sàh kah án-ni-siⁿ?" "Góa khòaⁿ i sok-sit-mī chit-pái to giâ kui tōa-siūⁿ, chhài-hiòh-á hōan-sè-á chham-lòh mī kah chiáh--ê," Lâm chú-jīm iáu-sī thè cha-pơ-lâng kóng-ōe: "Ke-kak-á bôe-hiáu chhōa ke-á-kiáⁿ--lah." "Mài khi phah bó, tō bô chia--ê tãi-chì. Lô-môa-lâng kháp bôe tiòh tō phah bó, bók-kòai in bó kiaⁿ kah m̄ tng--lâi." A-eng iáu-sī thè in bó put-phêng: "Cha-pơ-lâng bôe-hiáu kò bó, thiàⁿ bó, kui-bôe tú hāi-sí tiòh cha-bó-kiáⁿ niá."

Ũi Lâm chú-jīm hia chai-iaⁿ Chhái-giòk chí-mōai sin-sè, koh khòaⁿ hiah chē keng-kò tô-chhe ê chhōe-lâng khé-sū, A-eng chhim-chhim kám-siū sè-kan, pēng m̄-sī chhiūⁿ i jít-siông teh siūⁿ teh kòe hiah tan-sūn. Liân ang-bó-iân, bú-kiáⁿ-chēng to lóng chhui kah ē khi niú-khiok, siông-hāi--tiòh, pìⁿ kah chit-ke-hóe-á sòaⁿ mê-mê. Nā án-ne, Chhái-giòk in ài án-chóaⁿ hō tng--lâi a-bú ê ài--leh? Būn-tê ê kat-thâu èng-kai tī Khèng-tông hia, nā khah kut-lát, khah mī-nōa chhōe, cha-bó-lâng ê sim ná môa-chi--leh, khah án-chóaⁿ kám bôe hōe-sim chóaⁿ-ì?

Kòe bô kúi kang, A-eng bô-ì-tiong tī lō--lí khi tú-tiòh Chhái-giòk in pē-á-kiáⁿ. Hng-hng khòaⁿ-tiòh Khèng-tông chiáⁿ-chhiu phō sè, tò-chhiu khan tōa kiáⁿ óa--lâi. A-eng chit-sī chhiong-tông, hoah chit-siaⁿ: "Oeh! Tán--chit-ē." Khèng-tông bô-thâu bô-cháng khi hō A-eng hoah chit-siaⁿ, kha-pơ pàng tiāⁿ, bák-thâu kat-khí-lâi: "...Siáⁿ tãi-chì?" A-eng hoah liáu-âu, chiaⁿ ũ-tiòh tōa-siaⁿ siūⁿ chhóng-pōng teh hiō-hóe. Koh khòaⁿ sè-hàn--ê soan lóh thō-kha, tui in lâu-pē tōa-thúi lám-tiâu-tiâu, tōa--ê iap bih khi in lâu-pē ê kha-chhng ău. "Góa soah chhiūⁿ chit-chiah hó-pah-bú--leh," A-eng siūⁿ-tiòh chin ău-náu, "Ē khi hehⁿ-kiaⁿ tiòh gín-á." It-sī in bōe--chhut-lâi, ka-chài hóan-èng iáu sng hó: "Góa sī kóng...lín sin poaⁿ--lâi, hōan-sè-á ē khiàm siáⁿ, góa hia kám-á-tiàm, chhài-kè-á, mih-kiáⁿ chiâu koh pân-gi,chiaⁿ lâi kau-koan--lah." "Góa chai-iaⁿ." Khèng-tông chim-chiok siông A-eng: "Nā khiàm, góan ē khi bé." Siaⁿ bô tōa, liòh-liòh-á chhim-tim. Hō A-eng in-siông siông chhim, iáu-sī chit sin kō thō-soa-hún-á ê khah-kí saⁿ-á-khò. Chhui-chhiu bô khau, sui-jiân hō lêng khòaⁿ-tiòh bôe thó-iah, m̄-koh, chit-sut-á to bô tiān-iaⁿ lâi-té ơ-siā-hōe "ơ-tō" ê pà-khi. Tian-tò hō A-eng kám-kak ná siū-chin hong-song, sì-kè cháu-chông hit-khoán lông-pōe, lók-phek-khoán. "Che tãi-khai sī bó kò bôe hó, kò bôe-tiâu ê cha-pơ-lâng-khoán--lah." Khòaⁿ kah nng-ê sè-hàn gín-á sì-lúi bák-chiu íⁿ-kùn-kùn, A-eng sit-chai siūⁿ beh thâu-mng ká loah-loah--leh, phīⁿ chhèng-chhèng--leh. M̄-koh, Khèng-tông chit-chhiu khan chit-ê, chò in kiāⁿ cháu--khi-a-lah.

Chū án-ne A-eng m̄-bat koh khòaⁿ-kìⁿ Chhái-giòk in chí-mōai lâi khiok chhài-háh-á. Khèng-tông bat lâi kau-koan, tãi-pơ-hun bé saⁿ-tng chú-chiáh--ê. A-eng chim-chiok ká chù-ì, m̄-bat khòaⁿ ká gín-á bé sì-siù-á. Khèng-tông ka-ti bô bé hun, chiú, liân gín-á ê chhui-chiáh-mih-á to lóng khiām kah lī-lī, m̄-chai in chíⁿ khai toh khi--ê. ău-lâi thiáⁿ Lâm chú-jīm kóng, chiaⁿ chai-iaⁿ Khèng-tông chhèng-tiâu lâi Chiang-hòa, lī in tau kīn hó chiâu-kò. Khèng-tông in lâu-pē, tiūⁿ-lâng-pâ sī tòa Lâm-tâu kâng-chng--lí ê lêng, chū sè-hàn sé kúi cháp-ni chhiū-chi ê lâu-pēng-iú. A-hiong kè--lâi, Khèng-tông bô kò hó koh khi hō cháu bô khòaⁿ--kìⁿ, hō nng-lâu khian thâu-khak i bô ôe kóng, ài beh thó-lâng chiaⁿ sī thâu--thiàⁿ.

Khèng-tông thàn ê gòeh-kip tō iōng tī cháu-chhōe in A-hiong kap pó-thiap nng-lâu ê seng-òah siōng. Bók-kòai Khèng-tông hiah khiū-khiām, ka-chài gín-á koai, bô, hōan mā hōan--sí.

Ē khi khiū-kin A-eng kap Khèng-tông in pē-á-kiáⁿ, sī chhiàⁿ Chhái-giòk âu ê tãi-chì. Kàu it-kiú-chhit-kiú-nî, A-eng seng-lí chò kah chin bô-êng, A-hoe mī-tiàm mā kâng-khoán. A-eng ē kì--tit, kúi-lō nî bô tng--lâi ê A-phêng, tòa bô saⁿ-kang koh khi Jit-pún liáu-âu. Bô jōa kú in lâu-pē pak-tó tō hoah thiàⁿ. Khí-seng ioh sī ūi-pēⁿ, i lâi i khi, jú i jú báí. Mī-tiàm bô chài-tiâu kò bô iàu-kín, koh tiòh-ài A-hoe tòe-tiâu-tiâu. Thâu-á A-hoe iang Siù-tin tàu kò-tiàm, Siù-tin bô khùn-tàu thê-lát bōe kham--li, tiòh thoa A-eng tàu kò. A-eng chū thau-chá tō bô-êng, chit-má liên hiòh-chhóan to bô, siūⁿ-siūⁿ--leh m̄-sī pān-hoat, tō beh chhiàⁿ khòaⁿ ū lāng tàu-saⁿ-kang--bô. M̄ng chegn5 m̄ng âu chhiàⁿ bô lāng, chia hō i siūⁿ khí Chhái-giòk. Hit-chūn Chhái-giòk thak kok-hāu-á saⁿ-nî, múi-jit thak pòⁿ-kang. A-eng tī Khèng-tông lâi kám-á-tiàm ê sī m̄ng: "Beh hō lín Chhái-giòk thàn chit-sut-á kang-chiⁿ-á--bô?" Khòaⁿ Khèng-tông tī-tū: "Hòng-sim, ē hō chò i ē-hiáu chò ê khang-khòe--lah." A-eng hit-chūn mā hun bōe chheng sī kín ài lāng tàu-kha-chhiú, ah ah sī ū-sim beh hō thàn-chiⁿ-á-kiáⁿ. Kàu thau chit-kang Chhái-giòk beh tng--khi sī, A-eng chhek chit-óaⁿ mī kah chit-liáp ló-n̄ng, hō chiaⁿ ê sī chiaⁿ chhōe-tiòh tap-àn. Chhái-giòk mī khng thau-chêng, kan-taⁿ m̄ giáh-tī, A-eng bák-chiu thàng kòe saⁿ-têng piah: "Chò lí chiaⁿ, sī lí ka-tī thàn--ê." A-eng chit-si-lāng m̄-bat chiaⁿ hoaⁿ-hí: "Góa ē koh chhek n̄ng-óaⁿ hō lí theh--tng, lí ē-sái-tit ká lín lâu-pē, sió-mōai tián-pó, che sī lí chò khang-khòe thàn--lâi-ê-oh."

Keng-kòe A-eng tauh-tauh-á khan-kà, Chhái-giòk kò-seng chiām-chiām khai-lóng--khí-lâi. Ū-iaⁿ A-eng kan-taⁿ hō chò i ē-hiáu chò--ê, sui-jiân án-ne, tī chit saⁿ khám tiàm teh bô-êng ê lāng, to kám-kak chha chiok chē. Pí-lūn-kóng tiàm mī-tiàm tàu-kha-chhiú, sé-óaⁿ phāng-mī chio-hor lāng-kheh, A-hoe tō ke chin khin-sang. A-hoe chhōa A-bêng khi khòaⁿ pēⁿ sī, A-eng kòe-lâi tàu-kha-chhiú, i tō kòe-khi kám-á-tiàm kò-tiàm. Sui-jiân chin chē tãi-chì iáu bōe-hiáu chò, m̄-koh, chap-chap tih-tih khang-khòe, lóng ē khiòh-khiòh-á chò. Kui-bóe m̄-nā A-eng, liên Siù-tin to chin thiàⁿ-sioh.

Gōan-pún chhiàⁿ Chhái-giòk sī chiām-si--ê, m̄-koh A-bêng pēⁿ lóng bô hó. Khòaⁿ pēⁿ tiòh chiⁿ, jú khai jú chē jú ân, pēⁿ-īⁿ sè-keng mā jú khòaⁿ jú tōa-keng jú siōng-tiōng. Kàu bōe--á i-seng kóng koaⁿ-gâm sī, A-hoe kui-ê lāng kiōng beh pang--khi. "Kám ē-tàng bák-chiu kim-kim khòaⁿ góan A-bêng teh hoah thiàⁿ, kiò kan-khó?" A-hoe bīn-iu-bīn-kat: "I-seng kóng koaⁿ tiòh that--khí-lâi, hōan-sè-á iáu ū kiù." Siù-tin chit-ē thiaⁿ án-ne kóng, kiò Jit-seng chhōan chap-bān-khō, kiù lāng iàu-kín. Miā kiù--sī kiù--tiòh, khó-sioh thoa--niā, hoan tng-nî, iáu-sī tng--khi-a-lah.

Hit-tang-chūn, A-eng khòaⁿ A-hoe ūi-tiòh A-bêng ê iòh-huì teh cháu-chōng, sim-chêng mā tòe i ut-būn. Thiaⁿ Siù-tin kóng A-bêng beh chiong hō-lêng-á kũ-chhù kòe--kòe-lâi, Jit-seng khó-chhiò: "Sui-chāi--i-lah, chioh--i ê chiⁿ, pún-chiāⁿ tō bô beh thó tng--lâi." Lūn-chin kóng chhù-khak bô tát-chiⁿ, thó-tē kék-ke mā chiaⁿ chap-bān-khō niā. A-eng chai-iaⁿ A-hoe í-keng chioh jī-chap gōa-gōa bān, "Bô chioh--i, sī beh án-chóaⁿ?" Jit-seng kóng-tiòh chin bū-nāi. Sít-chāi, A-hoe ū chiⁿ chioh kah bô chiⁿ, ū lō kiāⁿ kah bô lō. A-eng éng-óan to ē kì--tit, chit-kang, A-chiong khi in saⁿ-chí hia chioh bô chiⁿ tng--lâi: "A-siām kóng chòe-kīn ân-tòng-tòng, lēng-kang chhiú-thau khah lēng--leh, ē kià--lâi." A-hoe thiaⁿ kóng, iā bô in

tō oat jip-khì lāi-té. Óa m̄ng-thâu-á, hiông-hiông kui-khơ-lâng óat tò--kòe-lâi: "Ân? Kè kui cháp-nî--a, teh hoah ân?" A-eng khòaⁿ A-hoe óat chit-ē siuⁿ kín, thâu-m̄ng sàm kah am kui-bīn: "...láu-bōe lēng-hò-hò?Kúi beh sìn!" A-eng bô-tiuⁿ bô-tī kui seng-khu khí ka-nng-sún. Lâng kóng kú-pēⁿ bô hâu-chú, bú-kiáⁿ-chēng kiáⁿ kah chit-khóan tē-pō, chin-chin sī...., aih!

Tē 9 chiuⁿ

"Khak! khak!" Chit-chūn khak thām-nōa ê siaⁿ, chiong A-eng bán tng--lâi hiân-sit sè-kài. A-eng hīⁿ-á giâ-giâ, tán chit-tak-kú-á, bô koh thiaⁿ-tiòh keh-piah thōan--kòe-lâi ê sàu-siaⁿ. Gōan-lâi A-eng teh chim-chiok thiaⁿ khòaⁿ ũ kiò-lâng ê lîn-lông-á-siaⁿ--bô. Kóng-tiòh lîn-lông-á-siaⁿ, tō siūⁿ khí Chhái-song. Siù-tin pòah-tó hit-nî Chhái-song teh thak hō-hāu, ũ hō-lí choan-bûn tàu chiàu-kò, Siù-tin pēⁿ āu hók-kiān ke chin sūn-sī. "A-má," A-eng tē it pái thiaⁿ Chhái-song bô kiò a-pô kiò a-má: "Lîn-lông-á sī kiò lêng--ê neh. A-má, peh khí peh lóh, kiâⁿ-lō lóng tiòh-ài khah sè-jī--leh oh." Chhái-song ê koan-sim, it-tit uí jip-khì Siù-tin ê sim-koaⁿ: "Lâu-hòe-á kiaⁿ pòah, chhian-bân tiòh-ài sió-sim, chóat-tùi bōe-ēng-tit koh pòah-tó--neh." Chhian kau-tài, bân hoan-hù: "Chin chē lêng pòah-tó, a-má, nā tó tī bîn-chhêng peh bōe--khí-lâi, he tō báí--loh." Chhái-song tō-sī chit-ê hó-chhù, chin-chêng ê koan-hôai, nng-ē-chhiú tō ē hō lêng kám-siū tah sim-koaⁿ-á--lah. I-seng kau-tài, lêng-chui-kut hām-sau ài chhêng thih-kah-saⁿ, Siù-tin hiām jóah m̄-chhêng, Chhái-song tō ũ hoat-tō àⁿ i chhêng. Siù-tin un tiām bîn-chhêng m̄ peh khí-lâi ũn-tōng, Chhái-song ná teh phiàn gín-á--leh, ngē khan khí-lâi kiâⁿ: "Kin-kut bô tín-tāng ē thè-hòa--neh." Nā kóng thian-seng chò hō-sū ê liāu, A-eng jīn-ûi chhut chū Chhái-song hit-ê ài nòa lêng ê nai-sèng--lah.

Tang-sí-á kâ hō-chò A-nai, A-eng bōe kì-tit--a. Chhái-giòk chhím lâi tàu-kha-chhiú sī, put-sī kâⁿ Chhái-song lâi tiām--lí. Hit-chūn i chiah thak kok-hāu-á it-nî, lêng chit-phí-á-kiâⁿ, sui-jiân bô leh lâu-phīⁿ--a, m̄-koh ũ chit-ê pháiⁿ sip-kòan, mih-kiâⁿ chiah liáu, sī-kiâⁿ chhui óa khí chhiú-ńg hōe. Tāi-khai sè-hàn bô lâu-bú tī sin-piⁿ ê koan-hē. Ū chit-pái, khòaⁿ i khò lèk--lòh-khì, tiām chhù chêng kau-á khú leh pàng-jiō, hō A-eng chhoah chit-tiō. Chióng-chióng pháiⁿ khòaⁿ-siūⁿ ê tōng-chok hō lêng hó-khì iā hó-chhiò. A-eng chin ũ nāi-sèng kâ kâ, tàuh-tauh-á kám-siū tiòh Chhái-song ê kiau-thài kap sai-nai-khui. Hōan-sè-á A-eng ka-tī m̄ chai-íáⁿ, tī Chhái-song sin siōng, lú-sèng ê bú-ài ē tit-tiòh chin tōa ê bóan-chiok--lah.

Sè-hàn sī, A-eng sí-kiâⁿ kap a-chí un tiām a-bú ê keh-lâng-kha. Iû-kí hip tī m̄-chioh-phōe-té, phīⁿ a-bú seng-khu chhèng--chhut-lâi ê hiàn, hō i ũ kóng bōe--chhut-lâi ê un-lóan kap an-chōan-kám. Seⁿ Ēng-siōng kap Chhiu-koan liáu-āu, A-eng chin chū-jiân chiong bú-sèng ê ài khng tī nng-ē gín-á ê sin siōng. M̄-koh, gín-á tàuh-tauh-á tōa-hàn, tùi A-eng ê lám-lám phō-phō jú láu jú siám-pī. A-eng kám-kak

in bōe-tàng hō i kām tī chhùi--lí, lám tī sin--lí. Gōan-pún kut-jiók sio-liâm, chiong chú-lú khòaⁿ chò ka-tī sin--lí ê chit-pō-hūn, soah jú lâi jú m̄ hō liáp khí liáp tó. A-eng chin àu-náu, sī án-chóaⁿ gín-á jú tōa-hàn, ē lī jú khui jú hng--leh? Kiò in saⁿ ke tháh--chit-niá, hiâm lo-so. Bé hō chhēng ē saⁿ m̄-chhēng, ài ka-tī bé kī-hēng kòai-chōng, bō-phín ē saⁿ-á-khūn. Saⁿ-tng chiáh m̄-chiāⁿ chiáh, sì-siù-á khòk-khòk bé, ơ-pèh chiáh. Ke kóng--nng-kù-a, m̄--tō tōa-siaⁿ in tò-tng--lâi, bō--tō oat--leh chò in kiāⁿ. Iū-kī thák kok-tiong āu soah jú m̄-sī khoán, put-sī hō A-eng cho-sim, chhau-hoan. M̄ng A-mũi, "Gín-á leh tōa, lóng ē án-ne--lah." A-mũi chhiò i tōa-kiaⁿ sió-kòai: "Tiau-tī-kang kap lí gék, nā mài khi chò pháiⁿ, tōa-hàn in tō ē-hiáu siūⁿ--a-lah." Kóng sī án-ne kóng, tui gín-á ē it-kí it-tōng, iáu-sī kām--leh kiaⁿ iūⁿ, tēⁿ--leh kiaⁿ píⁿ, phō--leh kiaⁿ lak. Aih, thian-hā hū-bú-sim!

M̄-koh, Chhái-song kò-sèng kap in a-chí bō-kâng, kap Ēng-siōng, A-koan koh-khah bō-kâng. Bák-sek hó, chhùi tīⁿ, chin kín tō hō lāng hó-kám. Tòe in a-chí lâi ē sī, tak-hāng khang-khòe to tàu khioh leh chò. Bō jōa kú, chhéng-kiū kap Chhái-giòk lūn-liū chò, A-eng chit-ē-chhiú tō ín--i. Hit-chūn i tú hō in hit nng-ē kim-á-kiáⁿ, gín-á-kiáⁿ khi kah beh sí. Gōan-lâi A-eng kui-tēng tak chái-khí, chit-ē sàu lāi-té, chit-ē sàu tiàm-kháu, sàu liáu chiah ē-tàng khi thák-chheh, kúi-lō nī lâi lóng án-ne. Chit-ē Chhái-giòk in lâi liáu-āu, hiaⁿ-mōai khai-sí pīn-tōaⁿ--khí-lâi. Kai sàu--ē thō-kha m̄-sàu, bō, tō ơ-ló-bók-chè, the bōe-hù thák-chheh. Chit-ē mē nng-kù--a, soah sài-thái, tiuⁿ m̄ chiáh-png! Khòaⁿ Chhái-giòk in sàu-chhiú giáh--leh tō sàu, A-eng chin kám-khai, koh thiaⁿ Chhái-song phak lâi piⁿ--á: "A-î, mài khi--a-lah, lí khi góan ē kiaⁿ--neh." Hō A-eng chit-pak-hóe chò chit-ē siau-siau--khí. Tāi-khai put-sī thiaⁿ Chhái-song kóng-tioh ōe neh lâi neh khi, A-eng chiāⁿ tah-sim, chin chū-jiân tō án-ne ká hō-chò A-nai--lah.

A-nai bōe chhiūⁿ in a-chí hiah tiām, ke chin ū ōe kóng, ū chhiò-sin, ū tang-sī-á mã sùn-chēng liū-lō. A-eng m̄ng: "Lí kám hiah ài chò khang-khòe?" "Chiah ū thang bé ơ-á-peng chiáh--neh,ū chiⁿ, pa-pa mã chiah thang khi chhōe ma-ma tng--lâi,góan teh tán ma-ma tng--lâi neh." A-hiong lī-ka chhut-cháu hit-nī, A-nai chiah nng-hòe, tui in bú--á eng-kai bō in-siōng. In bú--á tô-ka, Khèng-tōng tàu-té án-chóaⁿ tui in kóng, A-eng sui-jiân hò-kī, mã pháiⁿ--sè ká gín-á m̄ng. Chit-pái bō tiuⁿ-tī kóng-tiòh A-hiong, Chhái-giòk chit-ē-chhiú bák-khō tō āng--khí-lâi, A-eng í-āu tō m̄-káⁿ thē-khí. Tàu-té sī khih-khiah ē bú-lú-chēng, tán-thāi thōan-îⁿ ē chit-jit. A-nai tō khah thian-chin, nī in pē-bú ē kiát-hun-siōng hō A-eng khòaⁿ: "A-î, lí khòaⁿ góan ma-ma chiok súi--ê neh." Ū-íaⁿ A-hiong bīn-bō-á chin iū chin súi, khòaⁿ tō ná gín-á--leh. "Kám ē chió-hòe bōe-hiáu siūⁿ? To keng-kòe hiah chē nī--a, Khèng-tōng khah án-chóaⁿ m̄-tiòh, khòaⁿ tī gín-á ē hūn siōng, mã tiòh-ài tng--lâi-a."

A-eng ē hiah thiāⁿ-thàng chit-tui thng-sng-ōan, in-sò chin chē. Tū-liáu koai-khá í-gōa, hōan-sè-á iáu-sī tī A-eng kham-khiat ē sin-sè. Sè-hàn him-siān pát-lāng chiáh pá chhēng hó, beh bé siáⁿ, chíⁿ thó--leh tō ū, sì-siù-á tui i lâi kóng, sī liān siūⁿ to m̄-káⁿ siūⁿ ē iók-bōng. Khòaⁿ lāng ki-á-peng chiáh kah chháp-chháp-tih, chin siūⁿ beh àⁿ óa khi chng, ...put-jī-kò sī khang-su bāng-sióng niā, kui-bóe iáu-sī ka-tī ē chhùi-nōa-chúi bóng thun. Chò gín-á ē sī ūi-tiòh seng-chūn phah-piāⁿ, ióng-sēng A-eng kian-kiōng, chū-lip ē sēng-keh. Chhim-sin "ū khang-khòe chò" chiah sī hok, chò tō ū tãi-kè. Chū-pi, chū-thàn, chū-liān, khít-kiū tōng-chēng, sī siōng hō lāng khòaⁿ bō khí, bū-khó kiù-iòh, chū-pi ē lāng! Tui bō a-

bú tī sin-piⁿ ê chí-mōai-hoe, A-eng chin hoaⁿ-hí, sui-jiân chiah sè-sè-hàn gín-á, kap Ko thiaⁿ-tiúⁿ pàng thiaⁿ-thâu, chò chhiú-kang hia--ê lâu--ê, siàu-liân--ê kāng-khóan, tī chò khang-khòe tiong thàn-chíⁿ, lâi tit-tiòh khòai-lòk kap bóan-chiok.

Chhái-giòk chí-mōai lâi tàu-kha-chhiú liáu-āu, kái-siān liáu in ka-têng seng-óah. A-eng in ê tiàm mā ke chấp-chhe-á, iû-kî tī A-bêng kòe-sin liáu-āu, mī-tiàm, kám-á-tiàm chin chē kang-khòe, lóng ē tàu tháⁿ--khí-lâi chò, jú tōa-hàn jú bat jú kut-lát, kang-khòe jú chò jú chē jú khin-khòai, mā jú tit-tiòh ták-ê ê thiàⁿ-sim. Khèng-tông í chit-ê gōa-ūi-á-lâng, chng--lí koan-î thô-chúi, bák-kang, chúi-tiān téng chấp-cháp tih-tih kang-khòe, oan-ná khioh-khioh-á chò, ke-kiám thàn. Sui-jiân m̄-sī siáⁿ-mih tōa-sai, khin-khòai, sù-sī, lêng tō o-ló, chin kín kap chng--lí ê lêng kap chò chit-khiū.

Chhím-thâu thiaⁿ Lâm chú-jīm kóng Khèng-tông in tau ê tãi-chì, A-eng tui Khèng-tông ê in-siōng pēng bô hó. Chū kiò Chhái-giòk in lâi kòe-tiàm liáu-āu, ták-ê khah ũ chiap-chhiok, tui Khèng-tông soah khó-liân--khí-lâi. Ū-iaⁿ ke-kak-á oh chhōa kiáⁿ, iû-kî chū nng-hòe kap sì-hòe gín-á chhōa tōa, ũ khah thiām-thâu. "A-hiong sim-koaⁿ sit-chāi ũ-kàu ngē, to hiah chē nī--a, iáu m̄ tng--lâi." "Kín chōa-bān ē tng--lâi-lah." Siū-tin jīn-ūi: "Chng-kha-lâng kè Tâi-pak, bê-tiòh chia-hōa, bōe-hiáu siūⁿ m̄-chiah ē lī ang pàng kiáⁿ, siūⁿ thiat liáu-āu tō ē siūⁿ kiáⁿ siūⁿ chhū--lah." Jit-seng mā kám-kak in bô ũ khah kòe-hūn: "Khòaiⁿ Khèng-tông hiah sioh gín-á, eng-kai bōe phah bô chiah tiòh.... Ah bô, tō-sī siàu-liân khah chhóng-pōng--lah." Sui-jiân chit-ke-lâng chit-ke-tāi, kap Khèng-tông táuh-táuh-á sék liáu-āu, A-eng hoat-kak lōe-cheng ná-chhiūⁿ bô hiah tan-sún.

"Nā mài khi koaiⁿ tō bô chia--ê tãi-chì--lah." Khèng-tông put-sī chū-òan chū-thàn. Ū-iaⁿ chit-ê chiáh-thâu-lō-lâng, ē hō thâu-ke gō-hōe kàm-siú chū-tō, chōan sī Khèng-tông siàu-liân hòng-tông ê koan-hē. "Kok-hāu pit-giáp bô jōa kú, tòe káng-chng--lí A-gōan-chek lâi Tâi-pak chò sió-kang, chiah chấp-lák-hòe niâ. Hit-chūn ê Bîn-kōan-tang-lō, Siōng-kang-lō oh, mā chiah khui hó bô jōa kú." Ū-iaⁿ gō, lák-cháp nī-tāi ê Tâi-pak, óah-lék chhiong-phòe, sì-kè lâu-á-chhū it-tit tháh--khí-lâi, Khèng-tông khò sin-thé hó, lát-thâu íong, choan bāu kang-tē taⁿ chng-á, tiàu chng-á ê kang-khòe. Sui-jiân chhō-tāng, chiⁿ kàu lêng tō ũ bah, tū kià chit-kóa tng--khì, chhun--ê ták-ê chio-chio--leh tō khi tē-tiàm-á phāⁿ. Chit-kūn káu-hiaⁿ káu-tī tō án-ne kiát kui-tóng, chò-kang, chhit-thô, sio-phah lóng kat chò-hóe.

Thâu-á chò-kang iáu-sī pún-giáp, chū bat Tang-m̄ng-kâu liáu-āu, chng-á taⁿ m̄-chiāⁿ taⁿ, kui-bóe tòe i chhit-thô, chiáh-chhēng, phah thian-hā. Tang-m̄ng-kâu chū kap lêng piāⁿ tē-pôaⁿ, kang-chhiú jip

to-tin, pîn táⁿ-khì phah chhut miâ-siaⁿ, sè-bîn chiok chhèng--ê. Khèng-tông ē hō lāng kiò ơ-tō, tō-sī tòe i siu tē-pôaⁿ pó-hō-hùi ē sī hō lāng hō--ê. Ka-chài ơ-tō kiâⁿ bô kú, tō khì chò-peng--a.

Ū lāng kóng chò-peng, hó-kiáⁿ piàn pháiⁿ-kiáⁿ, pháiⁿ-kiáⁿ ē piàn hó. Piáu-sī kun-tiong hó-bái-lāng ē tòe lāi tòe khì. Khèng-tông chò-peng āu, sui-jiân lô-môa-khùi tài tiâu--leh, lô-môa-lāng ē gī-khì ka chng-kha-lāng ē tiâu-tit, kap lāng bōe-bái chò tui. Chhut tiong-sim liáu-āu, hó-ūn pun-hoat tī kun-hoat-chhù chò thōan-lēng-peng, chit-jit kàu àm ū ki-hōe khòaⁿ-tiòh hēng-hēng sek-sek ē hōan-lāng-peng. Chia--ê hōan-lāng-peng lāi-té, siōng chē sī tō-peng. Tō-peng pun kúi-lō khoán, ū chhù--lí ē koan-hē, chhiūⁿ khan-chhiú kap sī-tōa-lāng bōe-háh--lah, khan-chhiú cháu--khì-lah Kò-jîn in-sò ū kiaⁿ kan-khó, kiaⁿ chhut-chhau--ê, ū kap téng-si bōe-háh, iáu ū siūⁿ beh ha--chit-chhùi, tòng bōe tiâu lāi cháu--ê. Chò-peng chēng suh-tók, kui-chhiú chōan chiam-khang bát-bát sī--ê, Khèng-tông tō khòaⁿ kúi--ā ē. Khòaⁿ-tiòh hia--ê hōan-lāng, chò-lāng chit-sut-sut-á chun-giām, kè-tát to bô, liân in ka-tī to chū-pok chū-khì. Bat ū chit-ê kiò A-pún-á ē tō-peng, cháu liáu cháu, lúi-chek hēng-kī sī-nī, hō lāng ah khì chhiúⁿ-siu pang-khiah hái-hōaⁿ. Khèng-tông khòaⁿ i put-sī hah-hì, khó-lēng bat chiáh tók-phín, ká sin-thé phah-pháiⁿ. Ták-jit tī hái--nih chò-kang, ka-tī keng-thé ka-tī: "Khòaⁿ ē hō hái-éng koah-koah--khì-bô, sí-sí tiâu siōng-hó!" Chit-ê khòaⁿ chē thiaⁿ chē, chin ka-chài bô àn-té, pháiⁿ-lō iáu-sī m̄-thang kiâⁿ, bô, chit-si-lāng ē khì khioh-kak--khì. Tī thè-ngó āu tō bô koh khì chhōe tang-m̄ng láu-tōa. Ka-tī chhōe khí-chhù kang-tē chò sòaⁿ-kang. Khèng-tông taⁿ chng-á khí-sin, khang-khòe hō lāng chin o-ló. Siūⁿ bōe kàu Tái-pak kóng tōa, tōa; kóng sè, sè, tī kang-tē bû-ì-tiong lāi tng-tiòh in tang-m̄ng láu-tōa. Ō, ài kái kiò Chiā-táng, in-ūi í-keng sī êng-chō-chhiúⁿ ē táng-sū-tiúⁿ--loh. Chiā-táng khòaⁿ Khèng-tông chò sòaⁿ-kang m̄-sī kú-tng, kóng beh an-tēng tō ài chāi-giáh, khòaⁿ tī í-chēng hiaⁿ-tī chò-hóe kám-chēng, tiān-ōe khà--leh, sòaⁿ-kang piàn chāi-giáh, ká Khèng-tông ín jip-lāi hiân-chhú-sī chit-keng kiàn-siat kong-si.

Khèng-tông siōng-pan liáu-āu, chin piàⁿ-sī m̄ chin siú pún-hūn. Bó-pún khiām ū, tī jī-cháp-peh hòe hit-nī hōe-hiong, chhōa käng-chng ē A-hiong lāi Tái-pak, hit-chūn A-hiong chiah cháp-peh-hòe niâ. Āu--lāi kong-si put-sī hoat-seng kang-liáu phàng-kìⁿ, hiām-gí ū lāi-chhát. Keng-kòe an-chōan tiauh-cha, chhâ chhut i sī Chiā-táng siâu-kài, Chiā-táng ē té-tì m̄ phók chhut--lāi. Khèng-tông chhit-thô sī ē gōa-hō ơ-tō tòe hiân-hiân--chhut-lāi, kī-sit kap Chiā-táng chá bô óng-lāi. Chiā-táng té-tì phók-lō liáu-āu, ū-iaⁿ Khèng-tông hoat-kak in, chhit-thô hong-hoat lóng bô-kâng. Chìn-chēng chhit-thô pîn táⁿ-khùi, khún-thâu, kha-chhiú.... Chit-má tū-liáu gán-kong, chhiú-óan, kè-bô í-gōa, í háp-hoat am-hō hui-hoat. Käng-khóan ài chíⁿ, pō-sò chē, m̄ ke chin iù-siù. Khèng-tông sui-jiân ū chit-ê jîn-bat, khó-sioh siuⁿ bân, m̄ bô-kàu thiat-té. Kàu ū chit-kang, Chiā-táng hō lāng pòng-tiâu, kong-si to bô jip-khò ē kang-liáu ē khì phàng-kìⁿ? Khèng-tông soah hō-lí hō-tô hō lāng liáh khì koaiⁿ.

Sū-āu chēng-sit lāi-sin thong gōa-kúi m̄-sī i, i put-kò sī chit-ê sió-chut-á, thè-sí-kúi niâ. Tái-chi m̄ m̄-sī i sớ chai phàng-kìⁿ kang-liáu hiah tan-sūn. Khan-liân kong-si lāi-té gōan-kang, kap ơ-siā-hōe kak-thâu chióng-chióng kim-chíⁿ lī-ek kau-kiat. Khèng-tông koaiⁿ tī lāi-té, ták-hāng m̄-chai. Kàu pàng--chhut-lāi, kong-si ná-chhiūⁿ tōa-tē-tāng--leh, koaiⁿ--ê koaiⁿ, sī--ê sī. Khèng-tông ūi-tiòh in A-hiong, kong-si ná leh kong-si--leh, bó kín chhōa tng-lāi chhù--lí, chia-hōa-sèng tū-tiâu khah iàu-kín. Gōan-lāi

té-té peh-kò-gōa-gòeh, in A-hiong, chhù m̄-tò, kiáⁿ m̄-chhōa, kò khi lí-siā thàn! Chhùi kóng chò lú-tiong, siáⁿ-lâng (siáng) chai pìⁿ siáⁿ-báng? Khèng-tông khi-chhoah-chhoah khi lí-siā thâu-m̄ng cháng-leh kâ khiú tng--lâi: "Kiò lí khi kâ lâng sé-chhia, lí phian-phian ài khi lí-siā, phoe leh chiūⁿ sī--bô?" Chhùi kóng bōe soah, chhut-chhiú tō kâ hō--lòh-khi. Iā bô siūⁿ A-hiong ūi thàn-chhi chit-ke, lō-piⁿ sé-chhia, thàn nah ū-kàu chiáh? Siōng-chhiáⁿ, tī lí-siā chò khang-khòe bōe kōaⁿ bōe jóah, lō-piⁿ sé-chhia kui seng-khu tâm-lok-lok, siūⁿ-leh-leh koh léng-ki-ki, liân kui-tin sé-chhia-phōaⁿ to kóng, pîn A-hiong hit-pân--ê, m̄-bián thàn chiah-nī-á kan-khó-chiⁿ--lah. Kui-bōe liân i ka-tī to hiâm úi-khut. Khi tī lí-siā piàⁿ-sàu sī, saⁿ-kô nng-kô, kô lòh-khi thàn--lah. Khèng-tông chhut-gák, ng-bāng A-hiong gín-á kò hō hó, m̄-koh, A-hiong put-sī thau chhu--chhut-khi, ūi-tiòh án-ne, ang-bó sī-siōng oan-ke. Khèng-tông chit-ê khi--khí-lâi, m̄-sī kún-thâu-bú khian--lòh-khi, tō-sī sàu-chhiú-pēⁿ hám--lòh-khi, cha-pơ-lâng chhiú-thâu tâng, A-hiong put-sī hō bít kah ơ-chheⁿ, chit-pái hiám-hiám-á kha-kut hō kòng-tng, bīn-siōng mã chha chit-tiám-á hō siâu kah phòa-siūⁿ--khi. Bōe-kham lih oan kúi-pái, A-hiong chò i soan-cháu--lah.

"Ū lâng tō-sī ài chhia-hōa, chiah ē tui-lòh ian-hoa." Siū-tin chit-kháu jīn-tēng: "Chiah jī-cháp-jī-hòe niá, hō lâng lāng--leh, hōan-chiān tòe lāng kiáⁿ--lah." Khèng-tông jīn-úi kha-chhng-āu it-tēng ū lāng sái-lōng, ah bô, in A-hiong bōe cháu kah bô khòaⁿ-kìⁿ lāng. Chhâ chēng chhâ āu, chhâ chhut A-hiong óh ē-hiáu pòah-kiáu, iáu khiām lāng chiⁿ, koh bōe sè-tiâu--leh! Siōng-chhiáⁿ pòah-tiòh kui-mê kui-jit, hō Khèng-tông chin tam-sim. Kiáu-tiūⁿ Khèng-tông bat kò--tiòh, chē--tiòh kui-kang, ták-hāng lāng hōng-thai piān-piān. Lim--ê, chiáh--ê, sng--ê, ..., ták-hāng to èng-hù--lí. Chí-iàu khò lí chē leh pòah, mài peh--khí-lâi tō hó. Khèng-tông siōng kiaⁿ in A-hoing bōe-hiáu siūⁿ, m̄-bat khin-tāng, thê-sin hit-bī--ê nā gōng-gōng khi hō lāng chhi--chit-chhùi-á, he, he tō liân-hōe--loh!

Sui-jiân chin piàⁿ-sì chhōe, cháng bô chōng-kiáⁿ-jīn, ná bô-thâu kong-àn--leh. A-hiong chū án-ne bô-siau bô-sit. Kong-si ē tiān-ōe kap chhù--lí ē chū-chí i èng-kai iáu ē kì--tit, chí-iàu chit-thong tiān-ōe iah chit-tiuⁿ phoe, m̄-kóan thiⁿ-piⁿ hái-kak, Khèng-tông lóng ē chhōa i tng--lâi, ng-bāng chit-kang, tán-tiòh in A-hiong hōe-sim tng-ì, háp-ke thōan-îⁿ--lah.

Tê 11 chiuⁿ

Kàu it-kiú-pat-jī-nî, Khèng-tông pē-á-kiáⁿ, ē-sái tòng-chò kâng-chng--lí ê lāng--loh. A-hoe chū A-bêng kòe-sin liáu-āu, bô-ài óa in A-chiong chiáh, ka-tī beh thàn-chhi "hō-pau-kiáⁿ", kóng hô-pau-tē tōa-pak pí chhin-seⁿ-kiáⁿ khah hó òng. Siōng-chhiáⁿ A-nai í-keng kok-hāu sì-nî, iû-thng tòan-liân kàu lóng ē-hiáu, hō A-hoe ke chiok chheng-sim. Liân kám-á-tiàm hit-pêng lāng-kheh, chio-hō, ni hòe, sng-siáu ták-hāng ē. Kám-chêng jít-chhim, A-eng mā thiàⁿ chin lòh-sim. Chhài-kè-á chhun thau chhun bóe, hī--lah, bah--lah, chhài--lah, put-sī khēng-khēng--leh, kiò thèh-thèh tng-khi chú, ná kâng ke-hóe--leh. Tī A-eng sī chò ē kàu bô chha kàu toh, m̄-koh jít kú, pīⁿ--á ê lāng êng-ōe tit-tit cháu--chhut-lái. Thau--á A-eng pēng bô khng tī sim-lāi, nā mài Ko Bêng-kī kóng chit-kóa put-sam put-sū ê chiú-ōe, tiau-ì-kò khoe A-eng, koh kha lái chhiú lái, chioh chiú tèⁿ-siáu, chōan bô thè-thóng. Tàu-té i kap Khèng-tông sī kóng ũ ōe, kan-taⁿ ài kap i chò-hóe khai-káng niá, iah-sī ná Bêng-kī kóng--ê, "Bô-ang kap-tiòh bô-bó--ê, lí chai-chai, góa--chai chàì, bián kóng--a-lah!" Sít-chhai oan-óng oan-tak, liân Khèng-tông ê chéng-thau-á to m̄-bat kháp--tiòh, Bêng-kī kóng he ōe sít-chhai khi sí lāng!

Hit-nî tang-bóe, A-eng chhài-kè-á, kám-á-tiàm bô-êng jip-chhut-hòe āu, tō-sī chhōan bóe-gê--loh. Ê-chhiúⁿ sī tōa-kheh-hō, A-eng khoán nng-siuⁿ ték-kip chheng-chiú kap lák-táⁿ khi-chúi, kiò Bêng-kī tâng-chê chàì khi chò kong-koan, sūn-sòa chiáh bóe-gê. Chiáh soah, A-eng khòaⁿ Bêng-kī teh bāng, tō chia sái--leh chàì Bêng-kī tng--khi. "A-eng-chí--a," M̄-chai Bêng-kī chin bāng iah-sī ké chui, kui-ê-lāng soah un-tó A-eng chit-pēng--kòe-lái: "A...A-eng-chí, góan...góan chin ài kap lí chò-hóe ne." A-eng ká chhiâu hō chiáⁿ, i sūi tó-tó--kòe-lái. A-eng liân sak nng-pái, i soah phēng-óa lái keng-kah-thau: "Bô-iaⁿ cha-pō-lāng chhun Khèng-tông niá, A-eng-chí--a, góan bô su i...ne." "Lí kóng siáⁿ?" "Kap Khèng-tông to hiah ũ ōe kóng, kap góan thài tō kóng bô ōe--leh?..... A-eng, góan mā chin ài kap lí siong-hó--a." Ōe kóng bōe soah, chhiú sūi soan lái keh-lāng-kha.... "Chiong lín A-eng-á-chí tòng-chò siáⁿ!" A-eng chiáⁿ-chhiú hóan hòe tò kòe, chiáⁿ-tiòng kiát tui Bêng-kī phīⁿ-thau, hiōng-hiōng thiaⁿ aih-ioh chit-siaⁿ, Bêng-kī chhiú kiu tng-lái tui phīⁿ am--leh: "Lí... lí bián hiau-pai-lè-táu, bô-ang kap-tiòh bô-bó--ê, ná chhâ ín tòh-hóe, he àh-sái kóng! Iáu m̄-sī chò bōe kóng--lí ê tãi-chi." Jú kóng soah jú tōa-siaⁿ; "À, lí oan-ná ũ-hòe--a, oat--leh khòaⁿ lāng beh ài lí-bô!" "Lí...lí...ō-pēh kóng siáⁿ...?" A-eng khi kah phih-phih-chhoah, ōe kóng

bōe--chhut-lâi, ka-chài kám-á-tiàm kàu--a, chò i chhia thêng--leh jip--khì.

"Bô-iaⁿ bô-jiah ê tãi-chì, kóng kah hiah pháiⁿ-thiaⁿ!" A-eng sit-chāi ũ-kàu khì, "Chiong góa A-eng khòaⁿ chò siáⁿ-khóan lāng?" Chìn-chêng Sin-thiam kòe-sin bân-pan ai-thòng tiong, chhiūⁿ sim tòe i khi kâng-khóan, A-eng í giâ bōe khí kám-chêng ê pho-lōng. Hit-chūn keh-piah-chng chit-ê sèⁿ Iáp khui pah-hòe ê thâu-ke, bớ sí beh chhōe lāng thang kòe-tiàm. Thām-thiaⁿ tiòh A-eng gâu hōaⁿ-tiàm, tō iang mùi-lāng lâi thê-chhin. "Tiâu-kiāⁿ bōe-bái," Siù-tin tiau-ti-kang tī A-eng bân-chêng kóng hō A-hoe thiaⁿ: "M̄-nā seng kòe chit-tòng lâu-á-chhù hō i, kui-ke-hóe chhiú-thâu mā lóng beh hō i hōaⁿ." A-eng tiàm piⁿ-á thiaⁿ--leh, oat--leh chò i jip--khì lāi-té. Sit-chāi sim ná sí--khì kâng-khóan, bô siūⁿ beh chài kè. Hit-tōaⁿ sī-kan i chiah tauh-tauh-á thê-hōe chhut, cha-bớ gín-á chhài-chí-miā, chit-kù ōe ê hām-ì. Aih, bân-pan lóng sī miā, pòⁿ-tiám put iū lāng! Hit-chūn in ta-ke-koaⁿ ē chhōa chōan-ke-hóe khi Pat-kòa-soaⁿ tōa-pút chhit-thô, gōan-lâi ũ in ê iōng-ì. A-eng chiah teh kī-kòai, chhit-thô liáu, hó-hó m̄ kiáⁿ lōh-soaⁿ, soah tian-tò pha chit tōa-liàn, oat tui chap-peh-tē-gák lōh--lâi, gōan-lâi sī tiau-ti-kang beh oat lâi chiat-hàu-sī. "Lán cha-bớ-lāng siōng-chhám sī ang--sí, kiáⁿ--khì," Tāk-ê lau chit-liàn liáu, oat chhut-lâi tēng gōa, Siù-tin khin-siaⁿ tui A-eng kóng: "Ōe kóng tò-túg--lâi, sè-kan chíⁿ-khoeh chhiūⁿ lán án-ne pháiⁿ-miā--ê. A-eng, lí nā beh chài kè, góan bô beh tòng--lí." Khòaⁿ A-eng it-tit hàiⁿ-thâu, "Lán m̄-bián òh chin-chiat-má án-ne, kó-chá-lāng chū iú in ê siūⁿ-hoat kap chò-hoat, chóng--sī Sin-thiam kòe-sin pēng m̄-sī sè-kài bóat-jit...." "Góan beh chhiāⁿ-kiáⁿ tōa-hàn--lah, góan bô beh koh chài kè--lah." "M̄-kóan án-chóaⁿ, A-eng-a," Thiaⁿ A-eng ìn-ōe, Siù-tin ke chin hòng-sim: "Lí lóng sī góan ê hó sin-pū, hó cha-bớ-kiáⁿ." Kóng-tiòh hó sin-pū, A-eng chin chai "chhù-tau" tiòh-ài kò hō hó. Chhù-tau téng ũ ta-ke-koaⁿ, hā ũ hâu-seⁿ cha-bớ-kiáⁿ. Iú-kī Sin-thiam kòe-sin, kui chhù-tau ê tàⁿ-thâu lóng teh tī sin-siōng. Chhù-tau sī tāk-ê ê siū, nā chài kè, chit-ê siū ē piàn-chò án-chóaⁿ, A-eng lian siūⁿ to m̄-káⁿ siūⁿ. Chhù-tau pí lán lāng khah iàu-kín, lán ài ká kò hō tiâu, kò hō hó, che sī hē sèⁿ-miā tiòh chò kah kàu ê tãi-chì.

Nā kóng pún-chiāⁿ khòaⁿ bô khí Khèng-tông, kàu bóe--á ē kái-piàn thài-tō, hōan-sè-á tō-sī Khèng-tông kòe-ke, thiāⁿ-kiáⁿ, kap A-eng kò chhù-tau ê koan-liām chin hah. Ah nā kóng in ē hiah sèk, siong-ti, iáu-sī nng-lāng chiáp chò-hóe ê koan-hē. Che lóng sī hit-tè làm-chhân kái chhài-hng-á ín-khí. A-tián thê-gī, beh chiáng-ak chhài-gōan, tē to ũ--a, put-jū ka-ti cheng-chhài, lī-sùn mā khah chē. Tán chhài-kó khui--lòh-khì, péng-thô iā-chí, tī-chháu lōh-pui, ak-chúi phū-iòh, bán-chhài sé-chhài... Ōa, lóng tiòh kang, "M̄-chai hiah bô-êng," A-tián jú chò jú siān, siūⁿ beh kiu-kha. A-eng khòaⁿ-khòaⁿ m̄-sī pān-hoat, thâu-mng kah áh sé--lòh-khì, chí-hó iang Khèng-tông tau-saⁿ-kang. Khèng-tông chin ē kau tiang--lī, àm-thâu-á cheng-lí chhài-hng-á, sòⁿ--lòh bán-chhài sé-chhài, thau-chá sàng lâi chhài-kè-á, kui-bóe kui chhài-hng-á khang-khòe lóng i bâu--khì. Sui-jiân sng-sng--leh bô khah tiông, ũ Khèng-tông khang-khòe tháⁿ-tiâu--leh, èng chhài-kè-á ê lī-piān, hō A-eng ke chin bián chhau-hōan. A-eng mā sī-kiāⁿ hông-hun khi hng-á sàⁿ-pō, sūn-sòⁿ khòaⁿ keh thiⁿ-kng ê chhài-sek.

Chū sè-hàn jít-sī kòe-tiàm, àm-sī thak-chheh. Kè Sin-thiam liáu, bô-êng teh thàn-chiⁿ, nng-ang-bó iā m̄-bat sio-chhōa sàⁿ-pō, chng-kha chhân-hng keng-sek, kàu saⁿ-chap gōa hòe chiah khi thê-hōe tiòh i súi ê chit-bīn. Tū-liáu chheng-hong chhoe bóan-hē, lâu-chúi phōaⁿ chiáu-siaⁿ, hōan-sè-á A-eng ài lau

Khèng-tông kóng chit-kóa tē-hng ê hong-bút, hō i gán, hīⁿ tōa-khui. Kí-sit Khèng-tông pēng bô chhui súi, put-sī sī m̄ng--ê lāng teh kóng, ìn--ê lāng chia chhap chit-n̄ng-kù. Chhiūⁿ chit-pái A-eng m̄ng: "Lí bat khi Tèk-hòa-ke--bô?" "Bat khi--kòe." "Sī lán Tâi-ôan lâm-pak-hòe ê chóng-kin-thâu ne," Kóng kah kám-á-tiàm-hòe, A-eng cheng-sin tō lāi: "M̄-nā soaⁿ-sán hái-sán, m̄ sī chìn-kháu-hòe ê tōa-pôaⁿ." Ná liên-chu-phâu, sòa--lòh-khì it-tit kóng: "Góa chìn-chêng khi, ôa! Liên hī-chùn-á tãi-liók-hòe to kui-chhù-keng, beh tih siáⁿ tō ũ siáⁿ." Tút-jian siūⁿ khí hó-chhiò ê tãi-chì: "M̄ ũ pò-chhi-ke ne. Hit-chùn góa tōa-pak-tó phaiⁿ Éng-siông, khòaⁿ-tiòh pò-chhi tō oat jip-khi lau-lau--leh, thài chai-iaⁿ lau tiám-gōa-cheng chhut--lâi, su-pah-lù phàng-kìⁿ--a...." "Hòe-bút-á to ũ lāng thau sái-khi-oh?" "Iáu ũ kui-chhia ê hòe ne!" A-eng thó chit-ê chhi: "Tang-sī-á hō kèng-chhat thoa khi pò-kóan, chit-táu bô phàng-kìⁿ kah ka-chài. Tâi-pak oh theng-chhia, kui-kí koh chē, í-âu góan tō bô-ài khi--a....." A-eng siūⁿ kóng nā chún beh khi, h̄ng-lō m̄ tiòh A-thiam sái-chhia. Siūⁿ khí A-thiam...., ôe kàu nâ-âu-thâu, ngē ka thun--lòh.

Kí-sit n̄ng-lāng saⁿ-hōe n̄ng-hōe, lân-bián ē hōe tui in ka-tī ang-bó khi. "Sūn kau-hōaⁿ it-tit khi, thàng tōa-lō piàn-thâu chú-chhiang hia," A-eng siap chhut tui in Sin-thiam ê chhim-chêng: "Góan A-thiam kiò góa kè--i, khòaⁿ i kui-bīn âng-kì-kì, kóng-tiòh ôe kiu-kiu-lun-lun, kiaⁿ góa m̄-khéng ne.... Góa thài ē m̄-khéng--leh, i lāng siông sit-chài, tō-sī bōe-tàng pōe góan chit-si-lāng...." Siong-kám ē ôe put-sī ē lâu--chhut--lâi. Kāng-khoán Khèng-tông m̄ put-sī siap chhut tui in A-hiong ê su-liām. Tī bô-ì-tiong, Khèng-tông thau-lō, i tak-hāng to gōan-liōng in A-hiong, òng-bāng in A-hiong m̄ ē-tàng khoan-liōng i ê chhóng-pōng, hōe-sim tng-ì, kín tò-tng--lâi. Gōan-lâi in A-hiong ē khi hōe bút hiah thiám, sī chiong kúi-lō nī beh bé chhù khiām ê chiⁿ pòah-pòah húi-húi--tiâu. "Ná sìn-hūn hōe mô-sin-á liáh--khi-leh, phō-á-té chap-peh-bān, kap n̄ng-kháu òah-hōe lóng pio khi pòah-tiâu!" Hit-chùn ē-káng chò-kang-á-lāng beh tiám Tâi-pak bé chhù, sī bô hoat-tō ê tãi-chì. M̄-koh, Saⁿ-tēng-pō kong-ú chiah gō, lāk-chap-bān, thài ē chai-iaⁿ siūⁿ beh khi kòe-tiāⁿ, phaiⁿ-ūn khi hōe lāng liáh khi koaiⁿ....., kui-bōe chiⁿ bô, bó koh cháu--khi. Khèng-tông put-sī òan-thàn, sī án-chóaⁿ thiⁿ-kong-peh--á ē tui i án-ne. I m̄-sin A-hiong hiah choat-chêng, bũn-tê sī A-hiong thài lóng bô phoe bô bũn, bô siau bô sit--leh....

Bēng-kí chū hit-pái sit-thài, kìⁿ-tiòh A-eng phaiⁿ-sè phaiⁿ-sè. A-eng jīn-úi chiú-âu kek-khong, tòng-chò ná bô hoat-seng--leh, lâi hòa-kái Bēng-kí ê put-an. M̄-koh, A-eng hông-hun ài khi h̄ng-á lau-lau--leh, soah hōe in Éng-siông ke ôe. It-kiú-pat-sam-nī chhun, Éng-siông chhá beh chham-ka Tâi-tiong-khu ko-tiong liên-khó. A-eng thiaⁿ in tō-su kóng, i sit-lék tãi-khai tī jī, saⁿ-khám chì-gōan, nā khó Chiang-hòa-khu, Chiang-tiong iáu ũ bāng. "Lāng A-gím tō beh khó Tâi-tiong, góa tō bōe-eng--tit?" Éng-siông tōa-siaⁿ không-gī: "I sī iāⁿ góa jōa chē?" A-gím sī Jit-seng ê òaⁿ-thiap-tōa, Tân Éng-chìn ê ban-á-kiáⁿ, lāng lóng kiò i-su-juh, Tân lí-sū gō-chap-hòe seⁿ--ê, kui-ke-hóe-á sioh kah ná miā. M̄-koh, A-eng iáu-sī m̄-khéng, Tâi-tiong tiòh pôaⁿ-chhia, put pí Chiang-hòa hong-piān. Siông-chhiáⁿ Tâi-tiong nā khó bōe tiòh lí-siông hāk-hāu, put-jū thak chài-tē. Éng-siông khòaⁿ in bú--a m̄-khéng, chóan kiú a-kong, a-má, Jit-seng sui-jian thiáⁿ sun, iáu-sī chun-tiōng in bú--a ê koat-tēng. chū án-ne liáu, Éng-siông thak-chheh tō pàng-sang, thè-pō chin chē. A-eng chit-ê m̄ng--leh, ìn kóng tō beh khó Chiang-hòa niā, àh-sái siuⁿ piáⁿ, jiá A-eng siong-sim koh thè i hōan-ló. Chit-jit, chheng-bēng kòe liáu jit-thâu ũ kah tng, A-eng kah òaⁿ chú-àm, Éng-siông bōe-hù chhiáⁿ tō beh khi pò-sip, A-eng kín p̄ng chhá bah-si chham n̄ng

seng hō chiáh, chhùi-ôan-á-thng to chiah leh kún, Ēng-siông pŋg pe bô kúi chhùi: "M̄-sī chheng-bêng khi kúi-chóa, iah-sī chhá a-pa ài chiáh--ê...", Sui-jiân Ēng-siông kui-chhùi pŋg ná pō ná kóng, A-eng thiaⁿ kah chin chheng-chhó. "Kan-taⁿ chiú tiàm chhài-hŋg-á..., lí kám ũ-íⁿ ài a-pa? Lí lóng phiàn--ê!" Hiông-hiông óaⁿ-tī tōa-ē khng--lòh-khì: "Chôan hau-siâu--ê!" Chheh-phāiⁿ-á phāiⁿ--leh, pŋg iā m̄-chiáh, oat--leh chò i cháu--chhut-khì.

A-eng chhiú phâng óaⁿ-kong, tú beh khat ôan-á-thng, khòaⁿ in Ēng-siông pŋg-óaⁿ phiaⁿ--leh chông--chhut-khì, kui-ê-lâng soah ngā tī hia. M̄-chai jōa kú, chhùi-chih chŋg-tiòh chhùi-phóe lín--lòh-lái ê bák-sái, chiah hōe-hun--kòe-lái. Lún bōe-tiâu hit nŋg-káng ná teh lòh-hō, tit-tit siak--lòh-lái. Kóng i bô-ài in a-pa? Gín-á-lâng bat chit-ē siáⁿ! A-eng chin siūⁿ beh tng-bīn chit-mŋg Ēng-siông, chai-íⁿ chit kúi nī a-bú án-chóaⁿ kòe--ê? M̄-sī am tī m̄-chioh-phōe-té bih teh khau, bô tō ôan miā-ūn chok-lōng, chheh in a-pa kâ pàng--leh.... Chóng--sī ũi-tiòh ta-ke-koaⁿ, gín-á-phí, i kam-gōan hi-seng ka-tī lâi chhiāⁿ-ke.... Lâng kóng chiú-kóa tiòh bák-sái chún pŋg thun, lâi chhiāⁿ-kiáⁿ tōa-hàn. Ēng-siông thài hiah bōe-hiáu siūⁿ--leh, ē m̄-chai i kah án-chóaⁿ siūⁿ in a-pa, iáu m̄-sī m̄-phōe kah m̄-chai sio, sim bōe chheng, bōe chēng, chhia bōe lòh-bīn....?

A-eng oan-ná hīⁿ-hong-á thiaⁿ-tiòh chit-kóa êng-ōe, i chin khi Ēng-siông liân he "pō-chih-ōe" to ē jip-hīⁿ, tui a-bú to ē gō-kái! Iā m̄-siūⁿ a-bú sui-jiân chiú-kóa, iā-sī siū kàu-iók ê lâng. Chheh thak jip hīⁿ, bák-chúi lim ũ lòh-pak. "Nā m̄-sī ài kò kám-á-tiàm," Jit-seng sī-siông án-ne kâ o-ló: "Sit-chāi tiòh chai-pōe..." A-eng chū-jin chheh thak ũ tì-á lâi. Hit-chūn kui-tin hák-seng pāi-liát thong-hák, kiāⁿ-jip Pat-kòa-soaⁿ pāi-lâu, m̄-sī bô lâng khi chū-ì tiòh piah-kak-á chiat-hàu-sī, sit-chāi sī m̄-chai ài án-chóaⁿ kâ tēng-ūi. Sī úi-tāi ê thōan-thóng? Lú-sèng ê kong-hui? Lék-sú ê pi-kiók? Iah-sī sī-tāi ê chhiò-ōe? Jin-sèng ê.....? Kóng khi chhiò-ōe, A-eng siūⁿ khi kui-liát tông-òh pàng-òh ê sī, "Lín chai in àm-sī khùn bōe khi, án-chóaⁿ thoa-bôa sī-kan--bô?" Siók-bí--á tō bat chhiò in: "Iā tâu-á, khioh tâu-á tō àm--ê." Sui ũ lâng in kóng: "Thài bōe-hiáu iā thō-tâu, ná khioh ná chiáh kah bōe-siān?" "Hiòh! Chiáh ē lòh-khì, àh-sái kiaⁿ khùn bōe khi." Kui-tin tông-òh ki-ki-kiak-kiak chū án-ne hāⁿ--kòe. Siūⁿ bōe kàu Sin-thiam kòe-sin, A-eng soah tiòh lâi bīn-tui chit-khoan khùn-kéng. I chóng bōe-eng-tit koaiⁿ tī pàng-keng-á té, keh-chòat gōa-bīn ê sè-kài. I tiòh chò seng-lí, ài kap lâng chih-chiap. Ka-chài kú-nī thak ê chheh, bô-hēng-tiong sán-seng ún-tēng chok-iōng. "*Khek kí hók lé úi jîn*", lán nā siu-ióng ka-tī, kheh-chè ka-tī, bīn-tui gōa-kháu hoa-hoa sè-kài, tō ē chai ài án-chóaⁿ kui-hōan. "*Hoat--hō chēng, chí--hō lé*", kap lâng chò-hóe tō ũ chún-chat--lòh.

Kúi-lō pái A-eng siūⁿ beh chhōe Ēng-siông hó-hó-á khai-káng--chit-ē. Chit hong-bīn Ēng-siông beh khó-chhi, kiaⁿ i hun-sim; chit hong-bīn sit-chāi iáu sè-hàn, m̄-bat jîn-chēng sè-sū, kiaⁿ i thiaⁿ bô. Siông-chhiáⁿ, Ēng-siông ná-chhiūⁿ teh siám-pī i..... Ah bô, A-eng ài in Ēng-siông chai-íⁿ, a-bú chò-sū kong-bêng chēng-tāi, bián bih-bih chhih-chhih. I nā gōan-ì, i ē-ēng-tit tōa-tōa pān-pān koh chài kè, chhia-chhia-iāⁿ-iāⁿ hō lâng sái ơ-thâu-á-chhia, kòng-kó phah-lô gēng-chhōa--khì. I ē-ēng-tit án-ne chò m̄-chò, ũi siáⁿ-mih? Koh ũi siáⁿ-lâng? Hō Ēng-siông ka-tī khi siūⁿ.... Khí-bé, hó-bái-ōe tiòh pun chheng-chhó, sún lâng bēng-ū ē êng-ōe m̄-thang khin-sin. Mài kóng a-bú, lâng Khēng-tōng ũ bô ũ kiáⁿ, sui-jiân

bó bô tī--leh, lāng iáu m̄-sī teh tán tng--lâi....

Khai-hák liáu-âu, A-eng kám-kak sū-sū hāng-hāng to bô sūn-lī. Éng-siông sui-jiân khó-tiâu tê it chì-gōan, sêng-chek pēng bô-hó. "I ê sit-lék m̄-nā án-ne," siā-su-iàn tiong, kok-tiong tō-su mā kóng: "Ài koh *"chhóng-chhiú"*, ài koh *"chhóng-chhiú"*." M̄-koh, Éng-siông tak-hāng tái-chì to bô siáⁿ beh chhap i, bô tō thó-thó ìn-ōe--kòe-lâi, hō A-eng sim chin hōan. A-nai í-keng seng gō-nî, tiòh thak kui-kang, bōe-tàng koh lâi tàu-saⁿ-kāng. Sui-jiân in chí-mōai kóng hioh-khùn ē-tàng lâi, chóng--sī bōe àn-sng ê tái-chì.... Kí-sit siông hō A-eng chhau-hōan--ê iáu-sī hòe-bút-á chhài-chhia chhim jip-lâi chng-thâu, tái-sù-ki tiàm chng lâm oat-kak hia chah leh chò seng-lí. Tùi chái-khí-sī peh-tiám-gōa pài kàu cháp-it-tiám, hòe-chhia ũ hī, ti-bah, cheng-seⁿ-á-bah, chheⁿ-chhài, ta-liâu..... Hòe-liông bô chē, m̄-koh khóan chin chiâu.

Thâu-á iáu bô kám-kak ui-hiáp, bōe--á chhài-kè-á hòe-té it-tit tún-chek, hō A-eng chin thâu-thiàⁿ. M̄-nā án-ne, chit-tòa-chhiúⁿ ê hóe-sit-liâu mā hō chhiúⁿ--khì. Sui-jiân kiám-chió chin-hòe, chhut-hòe kiám koh-khah chē. Jit-seng khòaⁿ tī gán-lâi, an-ùi A-eng: "Chit-ki chháu chit-tiám lō, lāng khai hiah chē chíⁿ chéng hòe-bút-á-chhia, mā tiòh-ài chhoe seⁿ-lō." Tùi A-tián ang-á-bó ũi seng-lí hō lāng chhiúⁿ--khì teh òan-tō, jīn-ùi bô pit-iàu: "Seng-lí m̄-sī teh piàⁿ seⁿ-sí. Gōan-pún tō ũ su ũ iâⁿ, ē thàn ē liáu. Tak-ê léng-chēng siūⁿ khòaⁿ ài án-chóaⁿ kái-siān tō hó...." A-eng siūⁿ--siūⁿ--leh, soah ũ-íáⁿ teh liáh-kông. Tái-khai chit kúi nî hāng-hāng sūn-lī, bô hong bô lông, ìn-piàn ê ki-khá lóng seⁿ-sian, tūn--khì-a.

"Taⁿ kang-tiūⁿ kang-lāng tit kiám, koh ũ chhài-chhia teh chhiúⁿ seng-lí." A-eng kap A-tián ang-á-bó chham-siông: "Hòe-té ná lâi ná liáh bōe chún, tiòh-ài siūⁿ chit-ē pān-hoat. Bô, pún ē khì hō chiáh--khì." "Kiaⁿ hòe-bút-á chhài-chhia hit-pēng ē kiát-chhiⁿ ne," A-tián-só chiâⁿ tan-sim: "Góa khòaⁿ lāng chhák sún-á taⁿ óa khì bē, mā ũ lāng chhia kóe-chí-á háp chò-hóe tàu-lāu-jiát...." "Kah àh sī bô chhai-tiâu tòng lāng chò seng-lí," A-tián khì-chhoah-chhoah: "Beh piàⁿ tak-ê lâi piàⁿ kóh." "Lán kám bô teh piàⁿ?...M̄-koh, kan-taⁿ piàⁿ mā m̄-sī thâu-lō." Iáu-sī A-eng náu-kin chheng-chhó: "Tak-ê lâi siūⁿ khòaⁿ-māi, ũ siáⁿ tháu-lō--bô?" "Ah bô, chhun thâu chhun bōe, góa sì-kè chhia lâi-khì bē kóh." "Beh chhia khì toh bē?" A-tián-só bô hó bák-sek: "Iáu m̄-sī kui-tái chhia chhut chhia jip niâ, to bô teh chhit-thô kóh." "Hòe-té oan-ná ài siau," A-eng kiàn-gī: "M̄-koh ē-chhiú ài seng chhoe ũ, bōe-tàng sì-kè chhia leh hoah lin-long." "Ē-chhiú beh toh chhoe?" A-tián chit-pak-hóe bô teh tháu: "Kah àh ũ, àh-sái kin-á-jit tún leh liên-hôe!"

"A-eng-chí--a," A-tián-só siūⁿ bô pō: "Lán seng-lí sī m̄-sī tiòh koh sok khah sè--leh?" "Nā chin bô phiat-pō, khi chiáh-tiòh lâu-pún, bô-chhái chit kúi nī lán sin-sin khó-khó teh phah-piàⁿ." A-eng thiaⁿ ták-ê hiah pi-koan, tian-tò chhut-siaⁿ an-ùi: "Bô-iaⁿ kóng chhài-chhia pài--leh, lán seng-lí lóng bián chò--a. Thàn in chiaⁿ sin kiát-chhi, kín siūⁿ pân-hoat hō sòaⁿ--khì, bô, m̄ hō chhun kơ-tâi chhài-chhia." "Beh án-chóaⁿ k̄a phah sòaⁿ?" A-tián chhui kín: "Ū hó-pō chá tiòh-ài iōng--a." "Kám-á-tiàm-kháu--a chhēng-á-kha, pàng hō lāng lāi pài-tàⁿ!" A-eng ná-chhiūⁿ ū tui-chhek: "Tū-liáu chhài-chhia í-gōa, kóe-chí, sún-á-tàⁿ, bē sio, bē liāng--ê lóng chhiáⁿ in kòe--lāi." "Án-ne lán kóe-chí bô-ài chò--a?" A-tián sit-chāi bô siūⁿ-tiòh chit-chiau. "M̄-nā kóe-chí, hòe-té chhun chē--ê, lán tauh-tauh-á pàng hō lāng khi chò--..."

A-eng kóng-tiòh ták-hāng pàng ē khui: "Lán mài hō kiát-chhi, kang-tiūⁿ hóe-sit-liāu kō hō tiāu, sòaⁿ-chú-á ke-kiám ē khi cháu chit-kóa bô iàu-kín--lah." "Nā chhun kơ-tâi chhài-chhia, kheh-m̄ng ē-tàng khi hō khor jōa chē, he chai-chai--leh-lah." A-tián-só liáh lōe-sim o-ló: "M̄-koh, lí kóng lián bē sio, bē liāng--ê lóng beh hō lāng pài-tàⁿ, ē khi chhek--tiòh A-hoe--bô?" "Bōe--lah, bô A-nai tàu-kha-chhiú, A-hoe kan-taⁿ chò tiòng-tàu niā, chái-khí-sī bô-chha--lah." A-eng koh khor tng-lāi pún-tē: "Lín ang-bó tiòh siūⁿ khòaⁿ-māi--leh, hòe-té khòaⁿ-tiòh án-chóaⁿ siah-tiāu, tún siuⁿ chē m̄ khng bô-lō." Khòaⁿ in ang-bó siūⁿ kui-pō: "Lán chng-kha kheh-m̄ng chiáⁿ pháiⁿ không-tōa, Chiang-hòa iā-chhi tàⁿ-thâu-á, chū-chō-chhan sin khui chin chē, lín sī m̄-sī khi chiap-hiáp khòaⁿ-māi--leh?" Ka-chài èng-piàn liáu iáu sng bōe-bái, chiong hòe-bút-á chhài-chhia pheⁿ khi seng-lí ē siong-hāi kiám-khin chin chē. M̄-koh, chéng-kò tōa-khōan-kéng hō A-eng chhau-sim. "Seng-lí pháiⁿ chò, kang-lāng koh chhiáⁿ bô," ê-chhiúⁿ Tiuⁿ khò-tiúⁿ, hiān-chhú-sī í-keng seng chhiúⁿ-tiúⁿ put-sī haiⁿ kóng: "Chin-chēng kok-tiong pit-giáp lāi tō kui-pan lāng, chit-má sòaⁿ-sòaⁿ kui chap lāng, bián jōa kú cháu chhun bô chit-pòⁿ." Tiuⁿ chhiúⁿ-tiúⁿ kóng-tiòh chiáⁿ bô-nāi: "Chit-kóa seng-hák, tōa-to-sò cháu-khi hòk-bū-giáp."

A-eng tē it pái thiaⁿ-tiòh hòk-bū-giáp chit-ê miā-sū, gōan-lāi chhan-thiaⁿ, pah-hòe, chhit-thō--ê lóng sī. Chiáh hó, chhēng giⁿ, koh chò-tiòh khin-khó, bók-kòai kang-tiūⁿ teh chhiáⁿ bô lāng. Siā-hōe ná-chhiūⁿ tī teh piàn, lāng m̄ jú lāi jú pīn-tōaⁿ, m̄-sī hiām chhō-siap, tō-sī hoah kan-khó. Khòaⁿ--lāi hāng-hāng giáp-giáp lóng ū chit-pak khó-keng, kài chāi lí án-chóaⁿ kheh-hók, èng-piàn niā. M̄-koh, só-ū ē khó-náu, pí bōe tiòh chiap-tiòh Éng-siōng ē sēng-chek-toaⁿ, hō A-eng koh khi koh tiòh-kip: "Tē it hák-kī nng-kho bô kip-keh, sī beh án-chóaⁿ kap lāng khó t̄ai-hák?" A-eng tau hō Jit-seng thiaⁿ: "Góa khi m̄ng in lâu-su kóng saⁿ-kho tō ē lók-tē--a neh." Tiòh-kip ē A-eng, chit hong-bīn pài-hóng kho-jīm lâu-su, chit hong-bīn chhēng-kàu in tông-òh, tong-jian, siōng iàu-kín iáu-sī ài m̄ng Éng-siōng, khòaⁿ būn-tē chhut tī toh: "Kai tong ài pō-sip, lán tiòh khi pō-sip." A-eng hiah koan-sim, Éng-siōng iáu-sī phi-phi kek kah bô iàu bô kín. "Chheh sī lí teh thák, bô khah piàⁿ--leh, sī beh án-chóaⁿ chhut-thoat? Lí kám chit-si-lāng beh lâu tiàm chng-kha kō tiàm-á? Thák kàu ko-tiong--a, oan-ná tiòh-ài ē-hiáu siūⁿ--a, í-āu beh sēng beh pāi, beh hó beh bái, kài chāi lí chit-chūn ū leh piàⁿ--bô." Khòaⁿ Éng-siōng tiām-tiām, A-eng khin-siaⁿ an-ùi: "It-sī thák bô-hó bô iàu-kín, siōng iàu-kín sī lí ū kē-siok teh koh piàⁿ--bô, chheh ma-ma bô chāi-tiāu pang lí thák, kī-thaⁿ ài án-chóaⁿ tàu-kha-chhiú, chò lí kóng--lāi..." "Lí mài chhap góa, chhap lí ka-tī tō hó--lah." Siūⁿ bōe kàu thiàⁿ-sim ōaⁿ lāi chit-khóan ē in-ōe, té tī A-eng pak-lāi ē ōe, chò chit-khùn-á kiōng beh piàⁿ-piàⁿ--chhut-lāi: "Bô--a, góa m̄-chhap lí, siáⁿ-lāng beh chhap lí? Sī siáⁿ-lāng k̄a lí

lák-sái lák-jiō lák tōa-hàn? Siáⁿ-lâng teh kiaⁿ lí kôaⁿ kiaⁿ lí jóah, kiaⁿ lí póah kiaⁿ lí iau? Lí...lí án-ne kóng kám tiòh? Tiau-ì-kò jiá ma-ma siū-khì!" A-eng jú kóng jú khi: "Góa beh lái beh gōa, bô-êng chhù--nih, iā beh bô-êng tiàm-kháu, lí iáu koh teh hiâm góa chhau-sim? Bô lâu-pē-á-kiáⁿ thang kà-sī, mā bô-ài thiaⁿ ma-ma ê oe--lah ho^m? Ah àh sī liên ma-ma to bô-ài tih--a?"

Ná-chhiūⁿ toh chit-tiâu tng-á khi kháp--tiòh, A-eng chò chit-khùn kék-tōng--khí-lâi: "Lí kóng--a, hiâm ma-ma siuⁿ lo-so, iah-sī ma-ma kà lí m̄-tiòh--a? Lí nā-sī ē-hiáu siūⁿ ê gín-á, mā thè ma-ma siūⁿ khòaⁿ-māi--leh, góa...góa án-ne chò sī it-tiòh siáⁿ? Chū lín a-pa kòe-sin, góa...góa kám teh jōa hó-kòe?" Kóng kàu siong-sim ê só-chāi, A-eng tian-tò jú kian-kiông--khí-lâi: "Lí m̄-tiòh, tiòh ma-ma kà, kâng-khoan ma-ma m̄-tiòh, lín a-kong, a-má mā ē kà. Lí nā bōe-hiáu siūⁿ, óng-hùi ma-ma ê sim, chiaⁿ sī jiá ma-ma siong-sim." Ná liên-chu-phâu-á--leh, oe-tê sūi tng--kòe: "Chhiūⁿ ma-ma chò seng-lí, tiòh kap ngó-sek-lâng chih-chiap. Liáh téng-ē-chhiúⁿ ê kò-seng, háp in ê iân, kap chhìn-chhái-lâng nā m̄-sī tī tiàm-á, bô tō-sī tōa-tiāⁿ, hng-á teh kau-pôe, ũ thiⁿ teh khòaⁿ--leh." Kóng kàu chia soah thàn chit-kháu khui: "Ma-ma kóng ê oe lí èng-kai thiaⁿ ũ, m̄-thang ơ-péh siūⁿ tang siūⁿ sai, sim kín siu-siu--khí-lâi, mài hō A-gím chhiò lán tòe bōe tiòh tīn--lah hohⁿ." A-eng oe khò chit-liàn, chiong sim-lāi-oe iah-iah--chhut-lâi. Chú-iàu beh hō Éng-siông chai-íáⁿ chheng-thian pēh-jit hā, bô hit-ê bōe kìⁿ-tit lāng ê tãi-chì--lah. Éng-siông ê kò-seng téng in lâu-pē, pí-kàu nōa-seng nōa-seng. Keng-kòe A-eng kóng-kóng--leh, sêng-chek táuh-táuh ũ khah chìn-pō. A-koan seng-tē tō ke chiok jiát--ê, hau-tōng koh khut-kiông. Tē jī nī, tòe in a-hiaⁿ kha-chhng-āu beh khó ko-tiong, "Góan beh khó Tâi-tiong-khu, khah chē hák-hāu thang keng." Sui-jiân in tō-su kiàn-gī i thak ngó-choan, A-koan iáu-sī beh thak tiong-hák: "Lāng A-gím to thak hiah hó, tian-tò a-hiaⁿ thak Chiang-hòa tòe lāng bōe tiòh." Chit-ê cha-bó gín-á lāng, A-eng sit-chāi bô-ài hō khi siuⁿ hng thak-chheh, m̄-koh, áu in A-koan bōe kòe, chí-hó tap-èng. Bóe--á chin-chiáⁿ khó liáu bô hó, pun khi thak su-lip. Thong-hák to bô nng-kò-gòeh, hiâm thau-chá lák-tiám kóaⁿ-chhia, pōaⁿ-chhia kan-khó, kúi-ê-á tōng-òh chio-chio--leh, sòe-chhù tiàm hâu-gōa thak-chheh.

Sui-jiân A-eng liâm-mi bô-êng tiàm-kháu, liâm-mi bô-êng gín-á ê tãi-chì. Chhau-hôan bóng chhau-hôan, jít-chí teh kòe, iā bô tōa pho-lōng. M̄-koh, hoan tng-nî sòa--lòh-lâi kúi-hāng tãi-chì, hō A-eng it-seng kám-chêng khí-lòh chin tōa. It-kiú-pat-ngó-nî, A-eng oan-ná sì-cháp-hòe--a. Sin-chiaⁿ nî-thâu, àm-thâu-á beh koaiⁿ-m̄ng ê sî, A-nai hiông-hiông chông--lâi: "A-î! A-î!" Kiò-tiòh hiông-kài-kài, hō A-eng chhoah chit-tiò. Gôan-lâi Khèng-tông Ko-hiông tng--lâi, ka-tī koaiⁿ tī pâng-keng-á lâi, chiú lim kah chùi-bâng-bâng. Tī A-eng in-siōng tiong, iáu m̄-bat khòaⁿ Khèng-tông lim-chiú. Thiaⁿ A-nai kóng, kín tòe óa khi khòaⁿ-māi. Ū-iáⁿ Khèng-tông m̄ng chhòaⁿ--leh, ka-tī koaiⁿ tī pâng-keng-á té. "Khui-m̄ng--lah, ū siáⁿ tãi-chì chhut-lâi kóng-kóng--leh, mài hō lāng chhau-hôan--lah." Sui-jiân A-eng m̄ng lòng-tiòh chin kông chin hiông, tū-liáu chit-chūn chit-chūn chiú-bī chhèng--chhut-lâi, iáu-sī bô-siaⁿ bô-soeh.

"Sī án-chóaⁿ--lah, óah beh hehⁿ kiaⁿ--lāng," A-eng chiáⁿ tan-sim Khèng-tông ūi siáⁿ tãi teh siūⁿ bōe khui: "Lí koaiⁿ tī lâi-té, pàng hō lín cha-bó-kiáⁿ teh kông kám tiòh?" A-eng chhut-chhùi siūⁿ beh kã mē, m̄ng phah n̄ng-ē, mē soah piàn-chò háⁿ: "Hó, chò lí mài chhut--lâi, góa kiò lāng lâi kiâu-khui." Chòe-āu hit-kù òe ná-chhiūⁿ hoat-seng chok-iōng, bô jōa kú m̄ng phah khui. A-eng khòaⁿ Khèng-tông kui-ê-lāng a-a-cha-cha, thâu-m̄ng sòaⁿ-phóng-phóng, bák-khơ ham-ham, m̄-bat khòaⁿ cha-pơ-lāng bōe chhut-siaⁿ, chhùi-khơ seng chhoah: "Góan.....góan A-hiong.....góan A-hiong....." Tút-jiân tui bìn-chèng A-nai lám--leh, òⁿ-siaⁿ òⁿ-siaⁿ: "Lín ma-ma....lín ma-ma....sí--khi-a-lah." Ōe soah sùi hōⁿ chhut-siaⁿ, khiā tī piⁿ--á ê Chhái-giòk ôa--chit-ē, tòe khàu--chhut-lâi. Siūⁿ bōe kàu kui-kháu-chàu, pē-kiáⁿ saⁿ-lāng, jít-sí bāng, àm-sī siūⁿ, su-su liām-liām A-hiong kín tng--lâi, bô gī-gō soah lâi tit-tiòh kòe-sin ê siau-sit. Khòaⁿ in kui-ke-hóe khàu meh-meh, A-eng m̄a tòe sim-sng, bák-khơ chit-âng. Beh chhut-siaⁿ an-ùi, tian-tò khàu óa chham--leh. Pún-chiáⁿ beh m̄ng khah siōng-sè--leh, Khèng-tông kan-taⁿ kóng i jīn-si liáu--a, sī A-hiong bô tēng-tāⁿ, kī-tha tō bô koh kóng--lòh-khi-a.

Hit-pái liáu-āu, Khèng-tông lóng m̄-bat koh thê-khí in A-hiong ê tãi-chì. Sui-jiân A-eng gī-būn tēng-tēng, kúi-lō pái siūⁿ beh m̄ng siōng-chèng, Khèng-tông lóng bô koh thê-khí. Kah àh lāng to bô-ài khi kháp-tiòh siong-thiáⁿ, khòk-khòk kã lāng m̄ng, tian-tò jiá lāng hiām, A-eng tō bô koh tui-m̄ng. Khó-liân chit-tui chí-mōai-hoe, bāng ā bāng, bāng in bú--á khòaⁿ ē tng--lâi-bô, n̄g-bāng soah sēng khang! A-eng

kám-hôai sin-sè, chiong sim pí sim, tùi A-nai chí-mōai kēng-ka koan-hôai. Kap Khèng-tông--leh, mā khan-tín bán-tāu, koa-koa-kat-kat, ôe-sái bōe tng! Siù-tin tō chhim-siū chiah-ê êng-ôe khùn-jiáu. Chìn-chēng hong-hong ú-ú i bô khng tiām sim-lāi, jīn-ûi A-eng bōe gōng kah khi kap kang-á-lâng kô-kô-tīⁿ. M̄-koh chióng-chióng thiaⁿ--tiòh-ê, ná-chhiūⁿ gín-á teh sng--leh, hō i pàng bōe lōh-sim. "Lí bô khòaⁿ in kiáⁿ jōa óa," A-hoe tùi A-eng it-kí it-tōng siōng hòn-kī: "Góa káⁿ kóng nā bô io sio-lám--leh, it-tēng chhiú sio-khan--leh." A-hoe bat tī hng-á thau khòaⁿ in teh sán-pō, sùi pò hō Siù-tin chai: "A-eng ê miā-siaⁿ, kui-ke-hóe ê sèⁿ-miā! M̄-thang hō chng--nih ê lāng chò ôe-tê heh." A-hoe kap Siù-tin ná chí-mōai--leh, tùi A-eng kap Khèng-tông ê chit-khang chit-phāng, ke chin tì-ì kap koan-sim.

Chiàu-kò Siù-tin ta-ke, sin-pū ê sim hō Siù-tin kám-tōng sim niá. "Tì jīn ti bīn put ti sim, siáⁿ-lāng chai Khèng-tông pak-tó lāi té siáⁿ, i iáu koh sī chhit-thô-á chhut-sin." A-hoe khng Siù-tin tiòh khah sè-jī--leh: "Kó-ì sī lāng kek--ê, Khèng-tông sī leh siáu-siūⁿ lāng, iah-sī chāi-sán? Hōan-sè-á lóng beh tih oh!" Chòe-āu hit-kù ôe hō Siù-tin tiòh-kiaⁿ: "Lán iā m̄-sī bô--ê lāng, chiāⁿ ē kham-tit hō pheⁿ--chit-kóa-lah hōⁿ?" Ū-íáⁿ A-eng kap Khèng-tông teh i-bú-chī-chhū, sit-chāi bô khiáu. Kī-sit Siù-tin tùi Khèng-tông pēng bô sēng-kiàn, tùi A-nai chí-mōai mā chin thiāⁿ-thàng. I bōe liáu-kái A-eng sī toh chit-tiāu tng-á khi phóah--tiòh, ē kap Khèng-tông kat kah hiah sio-lōh. Chū chap-hòe chhōa tōa, chiong A-eng tòng-chò ka-tī cha-bó-kiáⁿ thiāⁿ-sioh, āu--lāi siu khí-lāi chò sin-pū, put-hēng Sin-thiam lāi kòe-sin..... Sui-jīn miā-té chū-tiāⁿ, m̄-koh nā beh kè, i chap-nī chēng tiòh-ài kè--a, áh-sái tán kah chit-chūn, pēh-chiú chap-gōa-nī ê kóa? Ah áh sī ná A-hoe ioh--ê, Khèng-tông bô an hó-sim, ū khi-tô--ê? A-eng gōng-gōng khi hō i ê chhàu-kōaⁿ-sng-hiàn chhèng--tiòh? Soah tiòh thēh chiⁿ teh siàn iān-tāu!

A-eng ín-kiá chióng-chióng hong-hong ú-ú, Siù-tin tit-tit lún bōe tiāu, koh m̄-chai beh án-chóaⁿ kā A-eng khng-kái, tiòh kín tâu hō Jit-seng thiaⁿ! "Hong-siaⁿ pòng-íáⁿ--a, bô-íáⁿ bô jī-jiah ê tãi-chì, lí iā teh sìn kah hit-pēng khi." Jit-seng thiaⁿ Siù-tin kóng bōe soah tō kā pok-tiāu: "Io lām--leh iā hó, chhiú khan-chhiú teh chhit-thô iā hó, lán A-eng chiah bōe pìⁿ he gín-á-chhut--leh, lí bián thiaⁿ A-hoe teh hōe." "Ah bô, iáu ū siáⁿ tōa-lāng-chhut? Lí kóng lāi thiaⁿ khòaⁿ-māi--leh." Siù-tin kóng bô kúi kù, hō pok-tiāu chiāⁿ put-hók: "Góa sī kiaⁿ i...kiaⁿ i...hō lāng siàn-tōng--khi." A-eng beh hō lāng siàn-tōng ē khi oh? He chin piāⁿ--leh! Lí bô khòaⁿ chit kúi nī chò seng-lí cheng kah ná siáⁿ, lí bián chhau-hōan--lah." Jit-seng ná-chhiūⁿ chiāⁿ kám-khai: "Taⁿ chū sè-hàn kā liáp tōa, oat--leh oan-ná chiūⁿ-siap--a, nā mài Sin-thiam keo3-sin--khi, kin-á-jit A-eng mā bōe kòe-tit chiah kan-khó. Sui-jīn sī miā...., lán mā bô-ài khòaⁿ i chit-ê bīn ng-tng ng-tng. Siōng-chhiáⁿ A-eng chāi-lāi tō lāng-lāng hó, lāng-lāng o-ló, kap lāng ū kóng ū chhiò. I chin chai só chò ê tãi-chì, lán bián kā khòa-sim--lah." "Lí kan-taⁿ ē-hiáu kiáⁿ biō-sī niá, taⁿ lí chai chit-ê siáⁿ. A-eng ke chiok gâu chng lí chai--bô? Ke hak kúi-lō niá saⁿ lí chai--bô? Bīn ke jōa chhun--leh lí chai--bô? Sī án-chóaⁿ sim-hoe hiah khui....?"

Siù-tin tùi Jit-seng thau-khak kā thuh--lōh-khi: "Lí bô bák-chiu, góa kap lí teh chheⁿ-mê--leh. Lāu--ê, m̄-thang koh tēⁿ tiām-tiām--a-lah." Hō Siù-tin thuh--chit-ê, Jit-seng sīm kui-pō chiah khui-kháu: "Bô, lí khòaⁿ Khèng-tông án-chóaⁿ?" "Hīm iah hó lí iā chai!" Siù-tin chhui tâng chhui kā ìn tò kòe: "Lán ū--ê khi thīn he bô--ê...., kám tiòh?" "Ô....," Jit-seng ô khan-tng chit-siaⁿ, ná-chhiūⁿ tùi chit chit-siaⁿ tiong,

liáh-tiòh Siù-tin ê siūⁿ-hoat. I chhi-thàm-sèng m̄ng in lâu-phōaⁿ: "...Góa khòaⁿ Khèng-tông iáu sng phờ-sit, A-nai in mā chin koai....." Ōe to kóng bōe soah, Siù-tin siaⁿ-âu í-keng tiâu kōan: "Bô--a, A-eng sim-thâu teh bōe chāi, lí soah tòe leh lâu-hoan-tian!" Sòa--lòh-khì tui Jit-seng hiáh-thâu ke thuh--chit-ē: "Khèng-tông in pē-á-kiáⁿ, hó-bái sī in pē-á-kiáⁿ ê tãi-chì, lí m̄-thang khan-khan tui lán tau lāi." Siù-tin ê siūⁿ-hoat, Jit-seng thiaⁿ kah chin chheng-chhó: "Chhiàⁿ Khèng-tông cheng-chhài, Chhái-giòk, A-nai chí-mōai tàu-kha-chhiú, in thàn in ê kang-chiⁿ, lán kap in sī bô tī-tāi, lí m̄-thang kā góa ơ-pêh siūⁿ heh!"

Sui-jiân ang-bó hōe kui-pơ kú, siōng bô Jit-seng chin chai lâu-bó ê siūⁿ-hoat. "Hōan-sè-á bô lán siūⁿ--ê án-ne," Jit-seng an-ùi Siù-tin: "A-eng m̄-sī chhóng-pōng m̄-bat sè-sū ê lāng--lah." Siù-tin ê koan-chhat bô chin tiòh, mā bô chha kàu toh khi. Kám-chêng ê tãi-chì, liên tong-sū-jîn A-eng ka-tī to liáh bōe tiāⁿ, mài kóng tē saⁿ chiá--lah. Hioh-jòah kòe liáu, A-nai thak kok-tiong, hioh-khùn sī put-sī oat lāi tàu-kha-chhiú. "A-nai sī hok-chheⁿ, lāi tàu-kha-chhiú, lán seng-lí chò-tiòh ke jōa sūn jōa chāi--leh." A-eng kóng A-nai chí-mōai tì-ìm tak-ê thàn-chiⁿ, put-jū kóng kap A-nai chí-mōai chiāⁿ ũ iân, put-sī thiaⁿ-tiòh "a-í, a-í" hō i chiāⁿ tah-sim. Iū-kí A-nai i-lāi ê kò-sèng, kóng-tiòh ōe sáiⁿ-nai-khùi, sáiⁿ-nai-khùi, tú hō A-eng bú-sèng hoat-hui ê khong-kan. Ah nā in A-koan oh, siáⁿ tãi-chì to ũ ka-tī ê chú-kiàn, bô thang hō lāng ke kóng n̄ng-kù--a. Chit, n̄ng-nī lāi sòe-chhù Tāi-tiong thak-chheh, ũ tang-sī-á liên hioh-khùn to bô tng--lāi. Sui-jiân sī chhin-seⁿ-kiáⁿ, chhin bóng chhin, iáu khah su A-nai ũ teh chiáp chò-hóe. A-eng tui A-nai ê koan-hōai, bô-hêng-tiong háp óa liáu i kap Khèng-tông ê kám-chêng. It-kiú-pat-ngó-nī ê Tāi-ōan chng-kha, tī ta-ke-koaⁿ ti--lēh, gín-á thak kàu ko-tiong--a, tui chiú-kóa kàu sī-cháp-hòe ê A-eng lāi kóng, pēng bô thang hō i jōa tōa ê siā-kau khong-kan. Iū-kí A-eng sng siong-tong lí-tì ê cha-bó-lāng, lâm-lú kám-chêng beh chhiūⁿ siàu-liân-ke khi "tiān--tiòh", hit-khóan jiát-phut-phut sī oh--lōh. Lūn-chin kóng, A-eng kap Khèng-tông ê kám-chêng, kap kháp-tiòh lâm-lú chi su iáu chha h̄ng--leh. Tian-tò seng-khu-piⁿ ê lāng, kòa ũ-sek bák-kiáⁿ, iōng bô sēng-sék ê lâm-lú koan-hē lāi khòaⁿ-thāi--in, chiaⁿ sī hiau-hēng. Bô-ì-tiong A-eng chiong Khèng-tông kap Sin-thiam pí-kàu sī, in ê kám-chêng chiaⁿ liòh-liòh-á khí-kiāⁿ. Chhài-h̄ng-á tī chhân tiong-ng, chiaⁿ sái bōe óa, chit-kang A-eng pui-liáu chiaⁿ lāi piān-thâu chúi-chhiang hia, Khèng-tông sūn kau-hōaⁿ taⁿ--jíp-khi.

Piān-thâu hō A-eng chin chhim ê kám-chhiok, lāi kàu chia tō siūⁿ-tiòh in Sin-thiam kā kiū-hun hit chit-bō.... Siūⁿ i chhui-tūn khók-khók-chhoah, chhut-chhui kiu-kiu-lun-lun sit-chāi chiāⁿ bô-táⁿ. Tō-sī kiát-hun liáu, A-eng siaⁿ-âu pí i tōa, ōe mā khah chē..... Chóng kóng pún-sèng tiâu-tit, bô chhui bô súi, Khèng-tông tú kap i káng-khóan!... Bô-tiuⁿ bô-tī kā n̄ng-lāng háp chò-hóe pí-phēng..., A-eng thau-khak sūi phū-chhut in n̄ng-lāng ê iáⁿ. "Ū-íaⁿ in kang-khòe tiām-tiām-á chò, gōng-thuh gōng-thuh chin sio-kāng...." Koh chit-ē siūⁿ, "Aih-ioh, góa ná kā in n̄ng-lāng chò pí-kàu? Bô-kāng, bô-kāng, Khèng-tông ke jōa chhau-lāu, nah ũ thang chhiūⁿ góan A-thiam hiah phiau-phiat koh iân-tāu.... M̄-koh, góa thài ài kap Khèng-tông i chò-tin....?"

A-eng siūⁿ cheng siūⁿ āu, soah sa bô chit-ki pēⁿ, "Tàu-té góa sī it-tiòh i toh chit-hāng? Iah-sī góa A-eng hōan-chiān sim lōan chōng?Aih, liên lâu-chúi hoah kòe kau-chháu to lóng soeh chhut góan chhi-liang, chhi-liang ê sim-siaⁿ..... Góan ê ai-òan, thài bô lāng thiaⁿ-kìⁿ--leh....? Ah! Kám ē góan Sin-thiam

thiaⁿ--tiòh, thé-thiap in A-eng--a chhe lāi chò-phōaⁿ? Beh lāi hun-thoaⁿ A-eng--a ê ut-būn, iu-siong...? Mài hō A-eng--a chāi-seⁿ kòe-tiòh hiah hông-hiāⁿ....? Aih, aih..., góa A-eng sī siūⁿ tui toh khi...? Khèng-tông kám ē koan-sim góa kap góan chhù-tau? Ná-chhiūⁿ góa thiàⁿ-thàng A-nai in kâng-khóan....?" Tng teh ơ-pêh siūⁿ, ngiâ-thâu khòaⁿ Khèng-tông khang-lâng taⁿ óa--lāi. A-eng hôe-hūn--kòe-lāi, tūt-jiân gín-á-sèng giáh--khí-lāi, thiàu lōh chùn-kau..... "Thài pòah lōh chúi-té....?" Khèng-tông chông--lāi, chhun-chhiú tō beh ká khiú--khí-lāi, nah ē chai kha-bé khiā bōe chāi, tian-tò hō A-eng bán tò--kòe, kui-ê-lâng pòah lōh chúi-té. "Beh tâm ták-ê tâm," Thiaⁿ A-eng chhiò-hai-hai, tang-sī-á tiau-kang tng--i-ê. Sui-jiân chúi bô chhim, chiah kàu kha-thâu-u. A-eng chháp chúi sng kah ná gín-á--leh, kui-niá saⁿ phùn kah tâm-lih-lok. "Ē khi kôaⁿ--tiòh," Khèng-tông khòk-khòk khng A-eng kín peh--khí-lāi: "Oat--leh oan-ná àm--a." Chit-ē Khèng-tông bô beh kap i sng, koh khòk-khòk kiò peh--khí-lāi, A-eng chúi jú chháp jú bô-bī, àm lé chit-siaⁿ "chhâ-thâu--ê!" Iā m̄-chhap--i, kò ka-tī peh khí-lāi hōaⁿ-téng.

Tē 14 chiuⁿ

Nā kóng ē chhek-kīn kap khiú-khui A-eng, Khèng-tông n̄ng-lâng ē hun-hun háp-háp, A-koan tú khiā koan-kiàn ē kak-sek. Che sít-chāi chin ò-miāu, A-eng mā siūⁿ bô, kám-chêng ē pho-tông ē siū gín-á hiah tōa ē éng-hióng, sī m̄-sī kap lán bûn-hòa pōe-kéng ū koan? Kui-ê "chhù-tau" pí lāi-bīn jīn-hô sêng-oân khah iàu-kín, tiòh khah tin-sioh? A-koan chū sòe-chhù Tâi-tiong thak-chheh, só-hùi jú thêh jú siong, khai-chiⁿ lóng bōe sioh liòh, hō A-eng chin hōan-ló. Chit-ê thak-chheh cha-bó gín-á, chit-gòeh-jit tiòh khai chiūⁿ bân, sít-chāi siuⁿ chhia-hòa. Liâm-mi chham-khó-chheh, liâm-mi CD. M̄-sī hák-hāu tiòh kiáu-chiⁿ, tō-sī beh kap tông-òh pân siáⁿ-mih óah-tāng. Phēng Éng-siông ke chiok gâu khai.

Tâu hō Jit-seng thiaⁿ, Jit-seng kóng pí Tân lí-sū in i-su-juh, hó chiok chē--leh-loh: "A-gím chit-gòeh-jit bô n̄ng-bân-khor bô-kàu iōng." "Thài tiòh hiah chē?" A-eng m̄ siong-sin: "Sī án-chóaⁿ khai-ê?" "Iáu m̄-sī ū lō iōng bô lō iōng iòh-á bé chit-tōa-tui." Éng-chin ang-bó thiàⁿ-kiáⁿ, koh bê-sin pór-iòh, khai-chiⁿ tō siong--loh. "Lán Éng-siông, A-koan sī m̄-sī tiòh pór-pó--leh?" A-eng chiáⁿ koan-sim: "Chin-chêng liân ke-ka, in iā m̄-chiáh." "M̄-chiáh mài bián-kióng, saⁿ-tng môai p̄ng chiáh ē lōh--khì, bián kiaⁿ khi kòe-lô." Jit-seng an-ùi A-eng bián chhau-sim: "Lí khòaⁿ Éng-siông chiáh-p̄ng iōng óaⁿ-kong, tōa piah áh-sái kiaⁿ." A-eng thiaⁿ-tiòh pháⁿ-sè: "Soah m̄-chai i hiâm té-p̄ng hùi-khì. Siuⁿ siáⁿ-sēng--khì-a-lah." "Ē chiáh sī hok," Jit-seng chiáⁿ chheng-sim: "Khòaⁿ i chiáh, pí lán ka-ti khah hó-chiáh." A-eng tìm-thâu piáu-sī tông-kám. M̄-koh, A-koan tiàm Tâi-tiong seng-óah kí-ki, chóng hō lāng kám-kak bōe hòng-sim. Sui-jian Jit-seng kóng i óah-kioh, khóng-kau, pêng-iú chē, tong-jian khai-chiⁿ ē khah siong, A-eng kan-taⁿ kám-kak put-an. Chheh i thak kòe-thâu, hit-chūn thong-hák, hā-khò tng-lái chhù--nih tàu-kha-chhiú. Kui-kui kí-kí, tan-tan sūn-sūn. Bô chhiūⁿ A-koan thak-chheh, iā beh kâⁿ leh chhit-thô.

Gôan-pún kóng-tiòh beh piáⁿ tái-hák, āu--lái kóng nā jít-kan khó bōe tiòh, iā-kan mā hó. Jú kóng jú bô chì-khì, sêng-chek mā jú lāi jú chha. M̄-chai teh thak siáⁿ chheh, phēng éng-kòe-á ke chin bô-kang--loh. A-eng bat khi A-koan sòe-chhù sok-siáⁿ kâ khòaⁿ-māi--leh. Sè-sè keng-á, tōa sì-ê lāng. Chheh-toh-á, bîn-chhng kheh chò-hóe. Mih-kiāⁿ tàn chit sì-kè, sek-lāi ūi-seng báí, chéng-kò khòan-kéng mā bô hó. Lūn-chin-kóng, m̄-sī thak-chheh ē hó só-chāi. Tông-òh sui-jian hó-chhùi, mā chin óah-phoat, a-î, a-î kiò kah chhin-hò-hò, chóng--sī hō A-eng kám-kak bô chin-sit, mā chhâ bōe chhut siáⁿ-mih. A-eng chiong

A-koan gâu khai, ná chit-chiah lí-bé, hō chhau-hōan ê khó-náu kap Khèng-tông chham-siông. "Bô tī lí seng-khu-piⁿ ê koan-hē--lah." Khèng-tông an-ùi A-eng: "A-koan hiah khiáu, bat-sū, èng-kài bōe hō lāng thoa pháiⁿ chiah tiòh." Ōe sui-jiân án-ne kóng, kàu tãi-chì óa--lâi ê sī-chūn, Khèng-tông piáu-hiân chhut--lâi ê koan-sim kap jiát-sêng, hō A-eng chhim-chhim kám-siū un-lóan.

"Chhù-lâi nā ū chit-ê cha-po-lāng tháⁿ tiâu, sim ke jōa chāi, ke jōa an--leh!" A-eng chin kám-khai, gín-á tōa-hàn, sít-chāi su-iàu tiòh lâu-pē ê kóan-kà. M̄-nā lâu-pē ê ui-giām, tú-tiòh tãi-chì tong-ki lip-tōan, bōe thoa-thoa soa-soa, he chò ma-ma--ê tō chò bōe kàu. A-koan jiá chhut chit-kóa tãi-chì, nā bô Khèng-tông keng-kak-sêng kōan, beh piàn kah án-chóaⁿ iáu chin pháiⁿ kóng. Tãi-ōan tī teh piàn, A-eng chò seng-lí mā kám-kak siā-hōe, keng-chè khōan-kéng lóng teh piàn-chhian. Bēng-kī "thiaⁿ-tiūⁿ" bô chò--a, kóng beh khi Thài-kok chò ê-á. "Kang-lāng jú lâi jú pháiⁿ chhiàⁿ, bô sóa khi hái-gōa, bô chāi-tiâu chiap-toaⁿ, ka-tēng tãi-kang toaⁿ-kè báí, tòe bít-kè bōe tiòh, tãi-kang ê lāng mā chió--khì-a." Kī-sit A-eng ê kám-chhiok, iáu bô khòaⁿ-tiòh siàu-liân gín-á khi kháp-tiòh hit chit-bīn. Chhiūⁿ "tiàn-tòng-oăn-chí", kha-la OK, lók-iáⁿ-tò, tē-si-tai, KTV téng siaⁿ-sek gū-lók táuh-táuh-á heng--khí-lâi, liân-tài bô cheng-siông ê pòah-kiáu, bê-hoan-iòh téng, mā tòe chhim-jíp gū-lók tiūⁿ-số, hák-hāu. Chit-kóa bû-ti, hòⁿ-kī ê siàu-liân gín-á, soah lâi lop-lòh i ê khut-á! Êng-chìn in A-gím tō-sī chit-ê sít-lē. Ū lāng teh kóng, "Âi--chi sek-chiok í hāi--chi". Sī án-chóaⁿ ài chit-ê lāng, tian-tò ē khi hāi-tiòh i--ne? Êng-chìn ang-á-bó thiàⁿ-kiáⁿ, sioh-kiáⁿ chit-kiáⁿ tãi-chì, tú ē-tàng in-chèng chit-kù ōe. Tãi-ōan-lāng chit-hāng seng-óah ték-sek, tō-sī "chiáh iòh bûn-hòa".

Iû-kī tī chng-kha, seng-óah khah ē-tit kòe liáu-āu. Múi-jit siū pò-chóa, tiān-sī, tiān-tai kóng-kò éng-hióng, bé iòh, chiáh iòh í-keng sī chit-chióng seng-óah hong-sek. Lô-khó it-seng, sin-thé kám m̄-bián póp-póp--leh? Chng-kha chū-chá liū-hêng kiá iòh-pau-á. Pīn nā lâu-sái, kám-mở, thâu-khak thiàⁿ, sī-kiáⁿ iòh-pau-á chiáh-chiáh--leh, bián khòaⁿ i-seng. Tī chit-khóan koan-liām hā, chit sít-kè to siáⁿ lí bé iòh-á. Chhut-m̄ng iû-lám-chhia lâi teh bê, hong-kéng-khu teh bê. Chhut-kok, kóng-tiòh Tãi-ōan chhái-káng-thoan lâi--a, bê-iòh-á--ê sūi kui tōa-tin háp-óa--lâi! Liân lí-siā to khi hō kiaⁿ--tiòh. M̄-chai iòh-á ē kiū--lāng, mā ē hāi--lāng. Iòh-á ū i ê chiàⁿ-bīn chok-iōng, mā ū hū-chok-iōng. Êng-chìn thiaⁿ in i-su-juh hoah thâu-khak thiàⁿ, bô cheng-sin. Kóng-tiòh thiàⁿ-kiáⁿ, pò náu, pò cheng-sin ê iòh-á, tō bé chit tōa-tui hō chiáh. A-gím tuh-ku chheh thák bōe lòh, chin chū-jiân mā ka-tī khi chhōe iòh-á. Thiaⁿ tông-òh pò--leh tō bé, put-ti put-kak iòh-á soah khi chiáh tiâu--leh. Khó-thàn Tãi-ōan chiàⁿ chē kìm-iòh, chhiūⁿ *amphetamine*, chhō-chhō thoan jíp hák-hāu, ē khi kiát--tiòh chin chē iu-siū ê gín-á-chai, tō siū thê-sin, chhēⁿ-náu, tī-thiàⁿ ê liâu-hāu môa-piàn. M̄-chai an-hui-tha-bēng kap má-hui káng-khóan, ē tī lí ê pēⁿ, hóan tò tng-lâi mā ē lēng-tī lí. Beh tih lí ê chíⁿ, ài lí ê miá! Lí chi số-chāi, koh siū ơ-siā-hōe kún-ká--chit-ē, hák-hāu, siàu-liân gín-á ê chhut-jíp tiūⁿ-số, tō liū-hêng--khí-lâi-loh.

An-hui-tha-bēng siong-hāi sin sim ê chu-sin, tī mui-thé táuh-táuh-á thoan-pò--chhut-lâi ê sī, A-gím í-keng chiáh tiâu--khì-a. Kàu chhun bô saⁿ-kò gōa gòeh tō beh tãi-choan liân-khó, A-gím chheh soah bô chāi-tiâu thák--lòh-khì. Kín-tiūⁿ, khùn bōe khi, nā khùn--khì koh ná teh siak tōa-bīn--leh, jú khùn jú thiám. Bīn-sek chhong-péh, sán kàu ná chit-ki tek-ko--leh, 175 kong-hun ê sin-kōan, chiah 49 kong-kin

tăng niâ. Siông khó-liên sī Êng-chin ang-bó, kak-chhat--tiòh in A-gím chiàh an-hui-tha-bêng, soah piàn kah liók-sîn bû-chú. M̄-chai sàng i i-tī, sī pang-chō gín-á ê siông hó pân-hoat. Tian-tò am-khâm--khí-lâi, kiaⁿ lêng chai-iaⁿ, pháiⁿ-miâ pháiⁿ-siaⁿ. Siūⁿ tán liân-khó liáu, chiaⁿ siūⁿ pân-hoat khòaⁿ-māi. Thài chai an-hui-tha-bêng jú chiàh jú tăng, chhim-hāi lán lêng cheng-sîn, bah-thé jú giâm-tiông, jú pháiⁿ kài-tng. Êng-chin ang-bó chit-ê thī-thū, A-gím chit-tiâu miā, hiám-hiám-á khi hō bé-siū--khi! Sớ-í kóng "à", ài tit hoat, thiàⁿ-kiaⁿ tiòh-ài thiàⁿ ũ tih-á lăi, ah bô, sī ē khi gō-tiòh gín-á. A-gím suh an ē tãi-chì, Êng-chin khâm kah chin ân, liân in ôaⁿ-thiap Jit-seng to m̄-chai.

It-kiú-pat-liók-nī khai-hák bô jōa kú ē chit-ê lé-pài-jit, A-eng àm-sī kám-á-tiàm khêng siâu ē sī, hoat-kak chit-chheng-khō kiám nng-tiūⁿ. I ē kì-tit siu saⁿ-tiūⁿ, chhâ mng A-nai siu nng-tiūⁿ, Siū-tin siu chit-tiūⁿ bô m̄-tiòh. Koh mng ta-ke-koaⁿ lóng bô nī, sī siáⁿ-lêng thêh--ê? Kám ē gōa-chhát? Nā gōa-chhát thài bô chóng thêh? Ah iah-sī A-nai? To chò-hóe hiah chē nī--a....? A-eng móa-pak gī-hūn, siūⁿ chêng siūⁿ âu siūⁿ bōe thong. Chū án-ne liáu, tui kim-chīⁿ siâu-bák ke chin sió-sim. Tī chhài-kè-á khang-khòe siu soah, tàu âu chiap-chhiú kám-á-tiàm, chīⁿ tō seng khêng--chit-piàn. Kui-tiâu--ê siu--khí-lâi, lân-san--ê sng hó, chai lâu jōa chē. Án-ne chò, tī lêng lé-pài-jit, hoat-kak kiám chheng-gōa-khō sī, sūi chhâ sūi cháng--tiòh, gōan-lâi sī in A-koan thêh--ê! "Thêh chīⁿ án-chóaⁿ bián kóng!" A-eng khi in cha-bó-kiáⁿ, piàn kah hiah sūi-piàn. Siáⁿ chai A-koan kiàn-siâu hóan siū-khi: "To bô-kàu chhiáⁿ tông-òh in chiàh gū-pai--leh,chò-tin khòaⁿ tiān-iaⁿ, siâu-iā kám bián khai-chīⁿ?" "Ah tiòh-ài jōa chē chiaⁿ khai ũ-kàu?" A-eng chin hóan-kám: "Gín-á-lêng m̄ hó-hó thák-chheh, kan-taⁿ siūⁿ beh khai-chīⁿ, lí chai lí chīⁿ khai jōa siong--bô?" "Khai jōa siong?" A-koan chò chhát-á khah bêng kòe lêng: "Góan tông-òh chit-pái nī tiòh gō, lák-chheng, chhiūⁿ lí oh!..."

Ôe koh ná-chhiūⁿ tui phīⁿ-khang chheng--chhut-lâi, A-eng sit-chāi bōe kham-tit khi: "Chit-góeh-jit thêh-tiòh kui-bân-khō, iáu hoah bô-kàu!" Kui-pak-hóe kiōng beh tòh--khí-lâi: "Bô--a, lí sī teh thák-chheh iah-sī teh chhit-thô?" "Thák, thák, thák, chit-jit kàu àm thák-chheh, kám bián "chhín-song chhín-song"?" A-koan soah pí in ma-ma khah tōa-siaⁿ: "Chhiūⁿ A-gím án-ne, ták-àm thák kàu hoan-tiám, hoah thâu-khak thiàⁿ chiaⁿ kam-gōan sī--bô?" A-gím sêng-chek pí in Êng-siông khah hó sī sū-sit, ũi-tiòh án-ne, A-eng chin hiō-hóe bô hō khi thák Tâi-tiong. M̄-koh, khòaⁿ-tiòh A-gím chheh thák kàu sán-pi-pa, mā-sī m̄-tát. Chit-má thiaⁿ A-koan án-ne kóng, chit-sī soah m̄-chai beh án-chóaⁿ in. Iū koh khi i gâu piàn: "Siūⁿ ma-ma sè-hàn sī, àm-sī thák-chheh jít-sī tiòh kò-tiàm, nah ũ thang chhiūⁿ lí chit-má án-ne?" "Ah bô, kui-khi góan mài thák, tng-lâi kò-tiàm m̄ tō hó--a?" Tī A-eng sī kám-khai in A-koan sin chāi hok tiong m̄-chai hok, kan-taⁿ ē-hiáu sái sêng-tē, lún bōe-tiâu siaⁿ-âu tōa--khí-lâi: "Chū lí thák kàu ko-jī, chhū-lâi khang-khòe chò jōa chē lí mā chai. Iáu koh teh kap ma-ma sãi-thái, m̄-chai hó-miā! Ah nā beh chhiūⁿ A-nai in án-ne..." "Bián kóng--a-lah, soah m̄-chai pát-lêng ē cha-bó-kiáⁿ khah hó." A-koan koh teh sái kiau-seng: "Chò lí khi thiàⁿ--in sioh--in hó--lah." "Lí leh kóng siáⁿ? Ma-ma kóng án-ne kám m̄-tiòh?" "Kháp-tiòh tō liáh A-nai in lăi pí, góan kám hiah kò lí òan!" A-koan sêng-tē koh chiàⁿ jiát: "Kui-khi góan lăi òh in kò-tiàm, án-ne lí ũ hoaⁿ-hí--bô?" "Mài gín-á siūⁿ--a-lah," Khòaⁿ A-koan chhi-giâ-giâ ē kò-seng kiōng-kiōng beh koh hoat--khí-lâi.

Chóng--sī chin chai ka-tī cha-bó-kiáⁿ khut-kiông ê kò-sèng, i kiông lún tiâu, siaⁿ chīn-liông pàng lòh nng: "Gín-á-lâng chheh thak hō hó khah iàu-kín," Ōe chit-ē khoaⁿ-khoaⁿ-á kóng, kháu-khì tòe tauh-tauh-á chhē--lòh-lâi, iáu-sī lī bōe khui soeh-kàu: "Kai tong ài iông ê chiⁿ, ma-ma it-tēng thèh hō lí, bōe-sái ka-tī ơ-pèh ni. Bô, ioh sī phàng-kìⁿ--leh.....Lí kóng lín tông-òh, siáⁿ-lâng chit-pái ni tiòh gō, lāk-chheng, sī án-chóaⁿ khai--ê?" "Bêng-chu--a, bat lâi lán tau kóng tiòh òe kiát-kiát-kiò hit-ê Bêng-chu--a. In pa-pa, ma-ma jōa thiàⁿ--leh, put-sī thèh chiⁿ kiò i chhiáⁿ góan chiáh *tà-chan*--ne." Chit-ē thiaⁿ án-ne kóng, A-eng koh liām--lòh mā ke kóng--ê-a. Chit-tiūⁿ phàng-kìⁿ chiⁿ ê hong-pho chū án-ne soah--khì.

Tē 15 chiuⁿ

Thau ni chiⁿ ê tai-chì, A-eng tau hō Jit-seng thiaⁿ, Jit-seng kóng khai-hák liáu chiaⁿ thêh nng-chheng-khor hō--i. "Thài ē khai chiaⁿ siong?" Jit-seng chiâⁿ m̄-sìn: "Sī m̄-sī kau hó-giáh-lâng-kiáⁿ, soah piàn phàⁿ khai--khì?" M̄-chai sī a-kong thiàⁿ sun, tui A-koan hóan-siông ê tai-chì iā bô tì--i. A-eng thiaⁿ in ta-koaⁿ iáu thêh chiⁿ hō A-koan, sim-lāi siūⁿ chit-ê gín-á sī teh án-chóaⁿ khai: "A-pa, í-âu m̄-thang thêh hō--i, siuⁿ gâu khai--a-lah." Sui-jiân Jit-seng kóng-tiōh lêng kau lêng, hōng kau hōng, ún-ku--ê kau tòng-gōng, pí téng pí ē pí bōe liáu. Chóng--sī kap hó-giáh-lâng-kiáⁿ chò-hóe, sít-chāi bô hit-ê sèⁿ-miā thang hiah phàⁿ khai--lah. Khèng-tông khòaⁿ-hoat tō bô-kâng--loh, "Ài chù--i A-koan thák-chheh, kau-iú ê chêng-hêng, siông tiông-iàu hā-khò liáu-âu teh chhòng siáⁿ." A-koan gâu khai, liân kám-á-tiām ê chiⁿ to ni, hō Khèng-tông kám-kak tai-chì bô tan-sùn: "Tiōh chhā khòaⁿ-māi--leh chiaⁿ hó." "Beh án-chóaⁿ chhā?" A-eng chiâⁿ hōan-ló: "Lí mā thê góa siūⁿ khòaⁿ-māi--leh. Káⁿ m̄-thang hō lêng thoa pháiⁿ--khì tō hāi--loh."

A-eng tui A-koan tī Tai-tiong ê seng-óah khí-ki lóng bô liáu-kái, chit-má thiaⁿ Khèng-tông kóng gâu khai kah ē thau ni chiⁿ, kiaⁿ piàn pháiⁿ--khì. Tú teh siūⁿ kah bô phiat-pō, Khèng-tông kóng Chhái-giòk bat thê-khí in tông-òh ê a-chí kap A-koan kâng-pan, ē-sái thau-kòe koan-hē lái chhā m̄ng A-koan thák-chheh ê chêng-hêng. Siáⁿ chai, chit-ê m̄ng lōh-khì kàu tè, A-koan thák-chheh tuh-ku, kau put-sam put-sù ê lâm-pêng-iú, àm-sī tiāⁿ-tiāⁿ kò sng tiān-ôan ê tai-chì, chit-hāng chit-hāng lâu-siap--chhut-lái. M̄-nā A-eng, liân Khèng-tông to khi hō kiaⁿ chit-tiō, m̄ siong-sìn A-koan ē piàn kah án-ne. "Chit-ê gín-á bô hó-hó-á kà, ū-iaⁿ ē bái, ū-iaⁿ ē bái....." Sui-jiân A-eng khi kah lāk-lāk-chhoah, m̄-koh, to bô jōa kú, A-eng tau Khegn3-tông kóng: "...Góa to iáu-bōe khui-chhùi kā mē--leh, i tō kóng góa chò ma-ma choan thiaⁿ pát-lâng ê pēh-chhát-ōe, sin ka-tī cha-bó-kián bōe kòe." A-eng it-tit iô-thâu: "Iáu mē góa tōa-kiaⁿ sió-kòai, kap cha-pō gín-á chhit-thô, sng chit-ê tiān-ôan, ná khò-gōa óah-tāng--leh, ū siáⁿ tai-put-liáu!" Soah ná-chhiūⁿ liáh bōe tiāⁿ: "Kám ē lán siuⁿ kó-pán, tòe sī-sè bōe tiōh? Ah iah-sī kā gín-á siūⁿ tui bái khi?" Thiaⁿ A-eng kóng-tiōh ôe péng-lái péng-khì.

"Án-ne--lah, lí tui hák-hāu lâu-su khi chim-chiok, àm-sī-á góa poah-kang lái chhā khòaⁿ ū-iaⁿ kò sng--bô?" Khèng-tông an-ùi A-eng: "Bô tiāⁿ-tiōh lán kā khòaⁿ phian--khì iáh bô it-tēng." Khèng-tông

chiam-tùi A-koan chò-hóe hia chhit-thô pêng-iú tiók-chhiú. Thâu-á iáu ioh sī tông-òh--leh, chit-ē kā liáu-kái, hūn-chú hók-chap, ū tô-hák ê hák-seng, lōa-lōa-sô ê chhit-thô-gín-á. Chit-tin lāng kóng sī pêng-iú, put-jû kóng ài chiáh, hêng sng háp óa--lâi-ê. Í tiān-tông iû-lók-tiūⁿ ùi tiong-sim, sng-tiòh kui-àm m̄-chai thiám. Che thài sī teh thák-chheh, kin-pún sī leh chhit-thô! Lēng-gōa A-koan in lâu-su mā kóng i put-sī teh chhéng-kà hioh-khùn. "Án-ne beh án-chóaⁿ? Chit-ē gín-á nah ē chiah hòng-tông!" A-eng khi koh kip, m̄ hō tòa Tâi-tiong, beh ah A-koan poaⁿ tng-lâi thông-hák. A-koan sí to m̄ poaⁿ tng--lâi, A-eng chiⁿ tông hē--leh m̄ hō--i, siūⁿ beh pek i tng--lâi. Khèng-tông kín cháh--leh, kóng tian-tò ē khi hāi i. Ū-iaⁿ A-koan chhiàng-siaⁿ tng--lâi, kóng nā bô kià seng-óah-hùi khi, beh khi iû-lók-tiūⁿ chò "siāu-mé".... Tng teh siūⁿ bô, beh án-chóaⁿ chōaiⁿ A-koan kiāⁿ tng-lâi chiāⁿ-lō....

Khèng-tông koh chhâ chhut chhit-thô hit-chūn, ū sin bé ki-chhia tō khiā jip-khi tng-tiām--ê; ū thau khan pát-lāng ki-chhia--ê; ū kā hák-seng khà-iū--ê; ū suh kiông-lék-ka, chiáh bê-hoan-iòh, koh ū bê âng-tiong, pèh-pán--ê.... Siōng kiaⁿ-hiāⁿ sī tī A-koan chheh-thoah-á hoat-hiān tiòh nng-liáp iòh-ôan-á! Gōan-lâi A-eng thiaⁿ Khèng-tông ê ôe, tòa sớ-hùi khi Tâi-tiong, sūn-sòa khng A-koan tng--lâi. Siáⁿ-lāng chai A-koan lóng bô khòaⁿ-kìⁿ lāng, liān hák-hāu to bô khi, A-eng chiⁿ khè chheh-thoah-á sī chhiau-tiòh hit nng-liáp iòh-á--ê. Kúi--lō kang lâi, ùi-tiòh A-koan, Khèng-tông chhài-hng-á bô-êng soah, tō khiā ki-chhia khi Tâi-tiong, keh thiⁿ-kng chiah tng--lâi. Mng án-chóaⁿ chhâ--ê, chhiò-chhiò-á in i chhit-thô-té chhut-sin, chū-iú in ê chhit-thô-á-pō. A-eng bô-ì-tiong chhiau-tiòh nng-liáp iòh-ôan-á, siūⁿ-khí Khèng-tông chit kúi kang teh kóng, siáu-liān gín-á chiáh bê-hoan-iòh ê tãi-chì.... Ūi-tiòh kiaⁿ kap Khèng-tông sio chhut-lō, iā bô tán A-koan, sī kín kóaⁿ tng-lâi chhài-hng-á thèh hō kàm-tēng. Khèng-tông chhài tú kau hó, moh tī kau--nih thōa-chúi. Thiaⁿ A-eng kóng chhiau-tiòh iòh-ôan-á, chhài kín thōa-thōa--leh, moh khí-lâi hōaⁿ-tég, kì-chāi chúi lâm kah kui-niá khò. "Ah! Kâu-kiāⁿ--a, chit-liáp sī pèh-pán, chit-liáp sī pó-chè-ôan pau an-hui-tha-bēng neh."

Khèng-tông liòh--chit-ē hoah chin hiông-kông: "Chhòan kiaⁿ chhòan tiòh!" Chhài khng--lòh chhut-chhiú tùi ka-tī âu-náu phah--lòh-khi: "Kai sí--a, hō lāng khan khi chiáh tòk--a-lah," "Án-ne sī beh án-chóaⁿ?" A-eng hō hoah-tiòh khí tiòh-kiaⁿ: "I sí to m̄ tng--lâi, sī beh án-chóaⁿ?" "Liáh mā ài liáh tng--lâi," Khèng-tông kóng-tiòh chám-teng-chiát-thih: "Bô, ah to ài ah tng--lâi!" "M̄-koh, m̄-koh..., he iòh-á kám hiah lī-hāi?" "Lí kā siūⁿ kap má-hui käng-khóan tō bô m̄-tiòh. Bô chiáh ē giàn, jú chiáh jú sí!" Khèng-tông khòaⁿ A-eng tiām-tiām, ioh sī m̄-chai khin-tāng: "Lí siūⁿ, ùi-tiòh chông chiⁿ teh giàn, siáⁿ tãi-chì chò bōe--chhut-lâi? Thau ni chiⁿ, hau-siáu-ōe chit tōa-tui..., chhut-thâu ē jú lâi jú chē oh." Chit-ē khòaⁿ A-eng teh thi-thū, chin thè chhau-sim: "Nā bô kín chhōa tng-lâi kái-tiāu, kui-bóe kui-ê-lāng ē khioh-kak--lah." "...chhōa sī ài kín chhōa--tng-lâi, m̄-koh A-koan sèng-tē hiah jiát, ngē ah tng--lâi, tú kap i tīⁿ bōe soah." "Chit sī-chūn bōe-tàng hō hoaⁿ-hí kam-gōan--loh. Chit-ē chiáh tòk ê lāng, i kui-khō-lāng lóng hō tòk-phín khòng-chè--khi. Chit-jit kàu àm lóng sī teh chông chiⁿ bé tòk teh giàn, nā khi tng chām, he pí sí to khah kan-khó. Ūi-tiòh kòe-giàn, siáⁿ tãi-chì to chò ē chhut--lâi! A-eng, lí chai--bô? Ūi-tiòh teh giàn, lí kiò i chhòng siáⁿ, i lóng ín--lí...."

Chū chò-hóe í-lâi, A-eng m̄-bat thiaⁿ Khèng-tông kóng hiah chē ôe. Tùi in A-koan koh kóng-tiòh

hiah koan-sim, hiah iàu-kín, hiah tiòh-kip! Hō A-eng sim-thâu chiok un-lóan. "Gôan-lâi góa tō-sī ài Khèng-tông chit-tiám." A-eng sim-lâi siūⁿ. Chit kúi nî lâi, i it-tit siūⁿ bô, tàu-té i sī ài-tiòh Khèng-tông siáⁿ? Gôan-lâi sim-bók-tiong ì-ài ê ang-sài, koh-khah tiòh sī gín-á ê hó āu-chek. Ē koan-sim, iàu-kín gín-á ê tōa-sè-hāng tãi-chì, ē ũi gín-á ê hó-bái lâi cháu-chông.... Chit-pêng ê Khèng-tông, khòaⁿ A-eng lóng bô chhut-siaⁿ, ioh sī soeh-hòk-lèk bô-kàu. "Chiáh tók bô hó-bóe, m̄-nā hāi-tiòh ka-tī, mā thoa-bôa kui-ke-hóe." Khèng-tông gō-hōe A-eng m̄-chai tãi-chì ê khin-tāng, it-tit chhiân-iân, bōe-tàng tong-ki-lip-tōan, iū koh ũ chhui kóng kah bô nōa. Tng teh àu-náu...., tūt-jiân thoat-kháu: "Góan A-hiong tō-sī hō tók-phín hāi sí--ê-lah!" Khèng-tông bô-ì-tiong thờ chhut lōe-sim ê pì-bit, beh am-khàm í-keng siuⁿ bān-loh: "...Lí mài kòe-chhui, mā mài hō Chhái-giòk in chai--leh hōⁿ."

A-eng khòk-khòk tìm-thâu, sim-lâi leh siūⁿ, "Gôan-lâi sī án-ne, bók-kòai i lóng m̄-kóng...." "Góa lōh-khì Ko-hiông jīn-si sī, khòaⁿ-tiòh chhiú-kó, tōa-thúi chōan chiam-jiah, tō chai chit-tiâu miā khi hō tók-phín bé-siu--khì. Tók-phín sui-jiân chē khoán, ē thê-sin, chhéⁿ náu.... Kàu lí chiáh tiâu, ōaⁿ lí bô òng i bōe-tàng kòe-jit. Siáⁿ-mih chhin-chiāⁿ pêng-iú, ang-bó, bú-á-kiáⁿ lóng tàn pīⁿ--á khi..., kan-taⁿ ài lí ē-tàng piāⁿ tók-phín hō teh giàn. He giàn-thâu khí-khí--khí-lâi, pí siáⁿ koh-khah kan-khó! Tī kiáu-tiūⁿ tō bat khòaⁿ--kòe.... Bái tō-sī góa hit-chūn keng-kak-sèng bô-kàu, kan-taⁿ ioh A-hiong hō lāng khan khi sng, khi thàn, khi pòah, kā chhui-lâi ê chiⁿ húi-húi--tiâu..., bô siūⁿ kàu i ē khi hō lāng chhi tiâu.... Góa hit-chūn kan-taⁿ ē-hiáu kā mē, kā büt...., iā bōe-hiáu kā tàu-kha-chhiú, ...ah bô, góa...góa m̄ ē pōe i khi kái, chóng kóng sī lóng bô khi siūⁿ--tiòh...."

A-eng tē it pái kám-siū tiòh Khèng-tông kám-chêng ê liū-lō, tang-sī-á Khèng-tông ài in A-hiong chia chhim.... "Góa hit-chūn sit-kak-chhah, kan-taⁿ khòaⁿ A-hiong chhui tōa-bōe-tiâu, saⁿ-kang, nng-kang oat--leh tō soan--chhut-khì, ioh sī hōan-chiān thau cháu khi pòah, khi thàn, thài ē chai-iáⁿ cháu khi teh giàn. Nā beh chai hit-chūn tiòng-tók iáu bô chhim, pang i kái èng-kai kái ē--khí-lâi...." A-eng tūt-jiân chit-chūn chit-chūn ê jiū-chêng bit-ì lâu phiàn chōan-sin. Chū tit-tiòh A-hiong kòe-sin liáu-āu, chit-ê ì-liân put-sī tiàm thâu-khak té teh seh, tō-sī m̄-chai beh án-chóaⁿ khui-chhui. Siók-gí kóng bái-bái-á-ang khah iāⁿ bô, Khèng-tông sui-jiân chhō-hu, bōe-hiáu piáu-tát kám-chêng...., "...Nā bô kín chhōa tng-lâi i, lâi kái, A-eng--a, ē chhiūⁿ góa sit-khì góan A-hiong--neh." Koan-sim ê siaⁿ-soeh mā ũ iù-siūⁿ ê chit-bīn, hō A-eng chin kám-sim. "Góa lóng thiaⁿ lí ê ōe, lí tiòh-ài chhiūⁿ lâu-pē án-ne tàu kà," A-eng chhek óa Khèng-tông ê heng-khám: "Chhiūⁿ góa thiāⁿ A-nai in án-ne. Lí kóng góa ũ chhiūⁿ ma-ma án-ne sioh in--bô?" "A-nai in ka-chài ũ lí leh kà leh sioh...." "Lí chai tō hó....Aih, mài kóng gín-á--a-lah....Lí...lí...ũ ài góa--bô?" M̄-chai sī siuⁿ sè-saiⁿ, iah-sī siáⁿ iân-kò, Khèng-tông kui-ê-lāng soah ngā-ngā.

A-eng soah tiòh koh khō tng-lâi gín-á hia: "Lí ài góa chò A-nai in ê ma-ma--bô?" Khèng-tông chhui-khō chhoah kui-pō: "...Góa...góa...siūⁿ tō m̄-káⁿ siūⁿ--neh." Siaⁿ sui sè, A-eng lóng thiaⁿ ũ jip hīⁿ. I tiau-ì-kò kóng: "Góa thiaⁿ bô, lí kóng khah tōa-siaⁿ--leh." Khèng-tông hō pek kah kóng kúi--lō phiàn. "Chit-má lí ē-tàng siūⁿ--a, ...iah-sī lí hiām--góa?" "Bô--lah, bô--lah, ...lí mài hiām góan chháu-pau tō hó--loh." A-eng chhiú tah Khèng-tông heng-khám-á: "Sim-koaⁿ-thâu phih-phòk-chhái neh, m̄..., cha-pō-lāng soah pí góan khah bô-táⁿ." "M̄-koh....m̄-koh...." A-eng chhiú tui Khèng-tông chhui am--leh, iô-thâu kiò mài

chhut-siaⁿ..... Thiⁿ-sek í-keng àm--lòh-lâi. Chêng-ì khng kúi--lō nî, it-tàn pòk-hoat..... Ah, che kám m̄-sī hó in-iân--leh? Khòaⁿ bōe chheng in n̄ng-lâng, iám jip-khì keh-piah hoan-béh-hng lâi, háp-chàu ài-chêng ê gák-chiong--lah.

A-eng, Khèng-tông siang-siang sī liàn-lòh ài-chèng ê tìⁿ-khut--loh. Tán A-koan kā chhōa tng--lâi kài-tng, in tō beh lâi kè-chhōa. A-eng chū-jîn tui Khèng-tông kap gín-á ê ài sī bô pun--ê, sī siang-hú siang-sêng--ê. I chhim-sìn Khèng-tông kâng-khóan ài i kap gín-á. Jit-seng chin bêng-lí, chit-ê thiaⁿ A-eng kóng khí, siūⁿ-tiòh Jit-kì sī-tāi khòaⁿ-tiòh hia a-phìⁿ-hun-kúi, chit-ê-chhiú tō kak-chhat tiòh tãi-chì ê giâm-tiōng-sèng: "Ū hit-lō chiáh liáu kap a-phìⁿ kâng-khóan ê mih-kiāⁿ? He áh ē-tit tit! Pò^a-mê-á mã tiòh-ài kā chhōa tng--lâi.Tō kóng a-kong, a-má siūⁿ i siūⁿ kah khí phòa-pēⁿ, m̄ sìn i bōe tng--lâi." A-eng chū án-ne sái-chhia chàì Khèng-tông khi Tâi-tiong kā A-koan phiàn tng--lâi chhù--nih. Siàⁿ-siàⁿ--a jiō giâm chhut ū chiáh an-hui-tha-bêng ê hóan-èng. A-eng thiaⁿ Khèng-tông ê oe, tòiⁿ-i kài-tng. Sui-jiân kóng chin hó-oe, khòaⁿ A-koan gōng-gōng-á sái sèng-tē, bák-hóe kiōng beh tòh--khí-lâi, chai-iaⁿ iáu m̄-bat hó-bái. Khèng-tông kóng ūi-tiòh kiù i chit-si-lâng, A-koan it-sí ê òan-chheh, bián khòa chàì sim....

Khó thàn, khah siūⁿ to siūⁿ bōe kàu A-koan sèng-tē hiah jiát, pōan-gék-sèng hiah kiōng, chò m̄-tiòh tãi-chì, kiāⁿ m̄-tiòh lō lóng bōe hóan-hóe: "Kā lín chór-má tòng hōan-lâng koaiⁿ--khí-lâi sioh? A-eng lí chin kā thiⁿ-kong chioh-táⁿ--a heh!" Khi thàm-bōng sī tō kā in ma-ma tōa-siaⁿ chhoh chhàu-chi-bai, siáu-cha-bó, ài lóng kàn! I it-tēng ē hō ták-ê pháiⁿ khòaⁿ; nā bô kā chhōa tng--khì, kui-ke-hóe-á beh hō chhia-póah-péng! A-eng sit-chāi hō A-koan ok-tók ê thài-tō kiaⁿ--tiòh, nā m̄-sī Khèng-tông chah--leh, hiám-hiám-á soah ē hō A-koan phah--khì! Khèng-tông khng A-eng tiòh jím-nāi, thiaⁿ i-seng ê oe, kín kái-tiâu khah iàu-kín. Ka-chài bô jōa kú, i-seng kóng ē-ēng-tit thèⁿ. A-eng kui-ê-lâng, í-keng hō bú kàu thiám kah, iáu-sī bô thang hioh-chhóan--chit-ē... "Khòaⁿ--lâi suh an-hui-tha-bêng iáu bô kú, iòh-bút i-lâi-sèng iáu bô bêng-hián. M̄-koh, sim-lí i-iòh-sèng tiòh-ài kè-siòk tī-liâu." "Í-āu ē koh khi chiáh--bô?" "M̄ chiah kóng tiòh-ài koh lâi khòaⁿ, kè-siòk sim-lí hú-tō...."

I-seng thàn kháu khui: "An-hui-tha-bêng tī gōa-kok liū-hêng, hāi sí jōa chē siáu-liân gín-á--leh, khòaⁿ--lâi lán Tâi-ōan oan-ná cháu bōe kòe chhiú. Che sī chit-ê giâm-tiōng ê siā-hōe bûn-tê, chò pē-bú tiòh-ài khah ū nāi-sim--leh, tng--khì liáu-āu m̄-thang kā mē, cheng-ka ap-lék." "Ah thak-chheh--leh?" "Ài koh kè-siòk hō thak--a.....Nā kiaⁿ hō chin-chèng suh an hit-tin lóng thoa pháiⁿ--khì, chóan-hák ē-tàng khó-lū khòaⁿ-māi,ōaⁿ sin khōan-kéng iā hó." Chhut-īⁿ āu ài chù-ì ê tãi-chì, tng--lâi chhù--nih A-eng

tàk-hāng to chhōe Khèng-tông chham-siông. Thài ē chai ũi-tiòh án-ne, jiá seⁿ hong-pho. Siù-tin chū A-koan chhōa tng-lâi kài-tng, chhá-chhá nāu-nāu, sim-koaⁿ thiàⁿ-tiuh-tiuh. Chiong gín-á koaiⁿ jip pēⁿ-īⁿ, sit-chāi siuⁿ kòe-hūn. Sī kóng lāng chhin lâu-bú to chò ē loh-sim, iā bô-ài ke oe. M̄-koh, khòaⁿ-tiòh A-eng iā bōe-hiáu phiah hiām-gī, it-jit kàu àm Khèng-tông, Khèng-tông chhe chhut chhe jip, koh kiò-tiòh chhin-hòe-hòe..., "Thiaⁿ-tiòh ē giáh ke-bú-phōe."

Siù-tin tui A-hoe kóng: "Iā bōe-hiáu lâu hō lāng thām-thiaⁿ--chit-ē, kin-á-jit gín-á án-ne, iáu kap cha-pō-lāng teh tīⁿ. Bô siūⁿ kơ-lâm kóa-lú, sēng siáⁿ-mih thé-thóng!" "In chiah bô leh sin--lín leh," A-hoe sūn Siù-tin ē oe-bóe: "Hōan-sè-á kui-bóe ē chhōa jip-lâi lâi-té, sī kàu ta-ke-koaⁿ ná teh ta-ke-koaⁿ--leh!" A-hoe thiam-iū ka-chhōe: "Kin-á-jit A-koan ē án-ne, oan-ná sī-tōa chò tit lâi--ê, àh ũ chit-ē sī-cháp gōa-a, iáu m̄ jīn-hūn, chhiūⁿ gín-á teh khiú-khiú-lāk-lāk, bōe-hiáu chai kiàn-siàu." "Tō-sī m̄, kóng kah góan hit-khōe sí-lāng, kì-chāi in teh sái bák-bóe, iā bōe ká thok-thâu. Aih, tú hō chit-khóan lâu-bú, thōa pháiⁿ chit-khóan kiáⁿ!" Khòaⁿ Siù-tin khi kah án-ne, A-hoe kín ká an-ùi: "Chhōe chit-ē sī-kan ká kóng-kóng-leh-lah, ...mài hō bōe kì-tit iáu ũ lín nng-lāu tō hó--lah." To bô nng-kang, Siù-tin tàu āu khùn-chhéⁿ, thiaⁿ-tiòh kám-á-tiām teh tōa-sè-siaⁿ.

Chū A-koan thè-īⁿ, bú-á-kiáⁿ put-sī oan-ke. A-eng nā chhòng siáⁿ, A-koan lóng tiau-ì-kòe kék lāng koai. "Án-ne iā m̄, án-ne iā m̄, lí kiò ma-ma sī beh án-chóaⁿ!" A-eng sèng-tē kiōng beh giáh-khí-lâi. "Lín tō siōng gâu siat-kè--a, iáu koh teh kiaⁿ siáⁿ? Ah nā kiaⁿ, lí ē-sái khōe lín tng-kang-á lâi kām-sī kòh. Ah, tiòh--lah, chò góa ē pó-pio mā hó." Gōan-lâi in koh teh hōe chóan-hák ē tãi-chì. A-koan hō in phiàn tng-lâi kái, chū-jīn tōa sit bīn-chú, só-ū A-eng thè i siat-siōng--ê, it-khai hóan-tui: "Bô, mài thak--soah, iā bô leh jōa hi-hán--a." A-eng sit-chāi hō kek kah iā khi iā siōng-sim.

Chit-má koh keng-thé lāng Khèng-tông sī tng-kang-á, chin bōe kham-tit khi: "Lín Khèng-á-chek ũi lí cháu-chông, lí iā m̄-sī m̄-chai, beh pát-lāng, lāng beh chhap--lí leh." "Ũi góa teh cháu-chông? Káⁿ ũi lí teh chông--leh. Lín teh tin-tin-tang-tang, tú-hó góa chò lín ē jí-á, hō lín kōaⁿ khí kōaⁿ tó." Chū tng-lâi, A-koan siáⁿ tãi to kap i tui-kék. Nā bô Khèng-tông it-chài khng i ài jím-nāi, i ē khi kah pòk-chà. "An-hui-tha-bēng sng-hāi, không-chè lán lāng ē sim-sin, kap it-poaⁿ phòa-pēⁿ bô-kāng. Chit-sī sī án-chóaⁿ tiòh-ài cheng-sin, sin-keng-kho hong-bīn ē i-seng khòaⁿ. It-poaⁿ thèh iòh-á chiáh liáu, iah-sī gōa-kho khui-to liáu thè-īⁿ, hiòh-khùn--chit-ē pēⁿ tō hó. An-tók tui lán lāng m̄-nā bah-thé, iū-kí cheng-sin siōng-hāi chiok tōa...." Che sī Khèng-tông it-chài kiò A-eng tiòh thun-lún, iōng chòe-tōa ài-sim, nāi-sim kap sī-kan, lâi hòa-kái A-koan chhi-giâ-giâ ē kò-sèng.

M̄-koh, A-eng bô beh in-oe mā bōe-ēng--tit, A-koan ioh sī kóng su i--a, soah tek-ì-khí-lâi: "Seng kogn2--leh, góa bô beh chóan-hák oh, nā kiaⁿ góa thōa pháiⁿ, chò lí kiò tng-kang-á tōe khah ân--leh-lah." "Chit-kù iā tng-kang-á, nng-kù iā tng-kang-á, lāng sui-jīn chò-kang-á-lāng, mā m̄-sī pèh-thàn--ê." A-eng chin nāi-sèng kóng hō lí-kái: "Lāng thàn lâu-kōaⁿ-chīⁿ, lán mā m̄-thang khòaⁿ lāng bô...." "oh, án-ne góa chai--a, bók-kòai lâu-kōaⁿ-chīⁿ pháiⁿ thàn, ōaⁿ chò káu-thâu kun-su nng-lō-á-chīⁿ khah hó chóan." "Lí kóng he oe m̄-kiaⁿ hō lúi chim, lín Khèng-á-chek ũi lí hui jōa chē cheng-sin, lí thâu-khak mā liòh-liòh-á siūⁿ--chit-ē, kóng siáⁿ-mih káu-thâu kun-su, siáⁿ-mih nng-lō-á-chīⁿ." A-eng kóng-oe chin-liōng

lòh nng, bô-ài chhi-khek--i. A-koan soah tek-chhùn chìn-chhioh: "Lín Khèng-á-chek, lín Khèng-á-chek kiò-tiòh hiah sng-kam-tiⁿ, góa khòaⁿ lín kheh-hiaⁿ khah chha-put-to--oh." "Lí...lí...lí ơ-pèh kóng siáⁿ!" A-eng khi-tiòh siaⁿ ē chùn. A-koan chit-ē jiá in ma-ma siū-khì, soah koh-khah tek-ì--khí-lâi: "Góa kóng lín ná kheh-hiaⁿ hōe-kì, sio-tàu-óa..." "Piák" Chit-siaⁿ, A-eng chhut-chhiú tùi A-koan chhui-phóe ká koat--lòh-khì: "Lí...lí...mā tiòh lâu chit-ē-á káu-tek."

A-koan bô gī-gō in ma-ma ē ká koat--lòh-khì, chhui-phóe am leh ngā--chit-khùn. Tùt-jiân ná khí-siáu--leh, chhut tōa-siaⁿ giáng: "Bêng-bêng sī káu-lâm-lú, àh-sái kiaⁿ lāng kóng! Kan-hu im-hū! Siáu chiā-jîn!" Tang chit-kù káu-lâm-lú, sai chit-kù kan-hu im-hū, koh chhap chit-siaⁿ siáu chiā-jîn. Tōa-siaⁿ bé-âu, ná khí-siáu káng-khóan. Siù-tin tiàm lai-té thiaⁿ in chit-kù lai chit-kù khi, khòaⁿ-khòaⁿ bô kín chhut--lâi bōe-ēng--tit. A-hoe thiaⁿ-tiòh tōa-siaⁿ giáng mā cháu óa--lâi. A-koan í-keng sit-khì lí-tì, nng-lāng chin bô iōng-ī chiah khng A-koan tiām--khì. A-eng kui-ê-lāng í-keng hō khi kah lāk-lāk-chhoah, kui-bīn chheⁿ-sún-sún. "Ká lín ma-ma hōe m̄-tiòh," Siù-tin kà-hūn A-koan. A-hoe mā tòe chhui: "Kín oh, kín hōe m̄-tiòh." M̄-koh, A-koan chhui hmh-hmh, m̄ chhap--in, chò i chōng jip-khì lai-té. "Aih, chit-ê gín-á," Siù-tin an-ùi in sin-pū: "Mài chhap i--lah, sīm--tāk-kú-a, i tō chai m̄-tiòh--lah....Sī kóng sèng-tē thài piàn kah hiah bá, tui-thāi ma-ma ná oan-siū-lāng--leh." "Thâu-tú chiah hiám-hiám-á khi hōe kiaⁿ--tiòh, chit-má ē gín-á jú lai jú m̄-sī mih." A-hoe sim-koaⁿ-thâu lòah nng-ē: "Ná-chhiūⁿ chiok chheh Khèng-tōng ē khóan?" "Ài i hó, i tō bōe-hiáu siūⁿ," Siù-tin hàiⁿ-thâu: "Kiaⁿ chò sī gō-hōe khah tōa..... A-eng--a, m̄-sī góa ài kóng lí, kap Khèng-tōng mā liòh-liòh-á phiah hiām-gī--chit-ē, m̄-thang kiáⁿ hiah óa." "Tō-sī m̄, liân A-koan to án-ne kóng,bô-iaⁿ bô jī-jiah ē tãi-chì, ē kóng kah hiah pháiⁿ-thiaⁿ, oan-ná ka-tī tiòh kiám-tiám--chit-ē."

Siù-tin thiaⁿ A-hoe chiap-sòa lòh-khì, hoat-kak tiòh-ài thàn chit-chūn ká oe kóng chheng-chhó: "A-eng--a, kóng--khí-lai lán iā m̄-sī bô ē lāng, tī chng--nih iáu sng ū miā-bōng. Kap Khèng-tōng chit-khóan chò-kang-á-lāng...., taⁿ lí thiaⁿ A-koan chit-kù tng-kang-á, nng-kù iā tng-kang-á, lí èng-kai chai-iaⁿ i kap lán sī thâu-ke sin-lô, lán chhut tē, i chhut kang cheng-chhài hō lán bē. Chheng-chheng chhó-chhó, bô koa bô kat." Khòaⁿ A-eng tiām-tiām, Siù-tin chò kui-khì tit kóng tit phah: "Lí chóng bōe gōng kah khi kē--i....?" "Aih-ioh," Ōe to bōe soah, A-hoe í-keng chiap-sòa--lòh-khì: "A-eng jōa cheng-kong--leh, chiah bōe khi kap chò-kang-á-lāng kô-kô-tīⁿ--lah. Lāng kóng keng--a keng, m̄-thang khi keng-tiòh bē lēng-géng. A-eng sī thâu-ke-niū sin-hūn, mā tiòh-ài táng-sū-tiúⁿ, tōa-láu-pán hit-pān--ē chiah ē sù-phòe, kap Khèng-tōng he thó-hu-á oh? To bô leh chhiò sí lāng kòh. Tiòh--bô, A-eng, mài chhap A-koan teh ơ-pèh kóng."

Chū sè-hàn pun--lāng, Jit-seng ang-bó sī sioh-miā-miā. Kà--ê ū, iā m̄-bat phah--chit-ē. A-koan hiaⁿ-mōai, sè-hàn kàu taⁿ, káng-khóan kà--ê ū, phah--ê bô. Tú-chiah koat hit-ē, A-eng sī kip-nō kong sim, koat liáu àu-náu ke siong-sim. Siù-tin kap A-hoe óa--lâi, thâu-á i chit-kù oe to thiaⁿ bô jip hīⁿ. Kan-taⁿ ka-tī tui ka-tī kóng, "Bák-sái bōe-sái liàn--lòh-lâi, chit-chūn liàn--lòh-lâi, góa A-eng tō m̄-sī A-eng--loh." Tán hōe-hūn--kòe-lâi, in ta-ke kap A-hoe, chit-ê tâng-ki, chit-ê khiá-á, tng-bīn pheng-lūn i kap Khèng-tōng khí--lâi. A-eng siūⁿ beh in-ōe, hoat-kak cheng-sū bōe teh, bōe chhut-siaⁿ chhui-khō soah ē chùn.

Kui-khì thiaⁿ in nāg-lāng án-chóaⁿ poaⁿ-nóa. "Lāng sim chāh tēng phôe, Khèng-tōng chit-khơ-lāng, bô chāi bô sán kâⁿ nāg-ê gín-á. Kám ē chai an siáⁿ sim? Ē siāu-siūⁿ lí ē chīⁿ--bô?A-eng--a, chiú-kóa siōng gām sī siáⁿ? Thèh ang-sài tin--lòh-lāi ē chīⁿ siàn iān-tāu--neh." "Oat--leh oan-ná beh chò má--a,...." "Mài koh kóng--a-lah," A-eng thau-khak moh--leh: "Góa thau-khak thiàⁿ kah, a-i--a, tiām hō--lín, góa chhut--lāi chit-ē."

A-eng chia sái--leh, kì-chāi hong-soa chhiāng jip thang-á lāi. Chit-liap thau jī-kà-kà, chia sūn-lō tit kiāⁿ, put-ti put-kak, sái lāi kàu piàn-thau chú-chhiāng hia. A-eng chia tòng--leh, tūt-jiān téng-sin phak tiām hong-hiòng-pôaⁿ, chi-chi-chhnggh-chhnggh khau chhut siaⁿ--lāi. "Lí khòaⁿ A-koan kâ góa chau-that kah án-ne, kin-á-jit iáu m̄-sī ūi-tiōh kiaⁿ i phah-sng--khì, lāng Khèng-tōng beh chhap i--bô?" A-eng jú siūⁿ jú siong-sim: "Lí chò lí sí-sí--khì, lí bô tãi-chì--a hōⁿ, pàng góa beh án-chóaⁿ--leh? Chit-ē gín-á chhui ē hiah tók, sī lí kà i kóng, kiò i kóng--ê sioh? Lí sī ài góa sîn-chí moh tiâu? Iah-sī chin-sim leh ài--góa? Góa tap-èng lí kâ gín-á chhiāⁿ tōa, chhiāⁿ chiāⁿ-mih. Khòaⁿ-tiōh A-koan án-ne, góa jōa kiaⁿ--leh lí kám chai? A-i kan-taⁿ bāi-òan góa tui A-koan siuⁿ giām. Góa m̄-chai án-ne chò tiōh--bô? M̄-koh, thiāⁿ-tiōh Khèng-tōng in A-hiong án-ne góa mā kiaⁿ...."

Khau-khau--leh, khi thau-thau--leh, A-eng tauh-tauh-á hoe-hók sîn-ti: "Lí sī m̄-sī leh khi góa kap Khèng-tōng sio ì-ài? A-i ē hó-ì, góa kì-kì chāi sim. I sit-chāi koan-sim--góa, kiaⁿ góa chiāh-tiōh keⁿ, khi hō lāng sūt--khì..., Góa chò--ê tãi-chì, hó-bái góa ē taⁿ. A-koan chiong góa khòaⁿ chò chú-sèng iōng-hoa ē lú-sèng, sī án-chóaⁿ ták-ê lóng bōe-hiáu khiā tī góa ē lip-tiūⁿ khòaⁿ-thāi góa? Moh lí ē sîn-chí-á kòe-jit, chiok kan-khó--ê neh? Lí sí góa bô beh hō lí thoa-lūi chit-sì-lāng. Lí chin-chin chiāⁿ-chiāⁿ ài--góa, tō ài hō góa khòai-khòai lók-lók kòe-jit. Khèng-tōng chò-hóe kúi--lō nī, góa bōe khòaⁿ tēng-tāⁿ. Lí hòng-sim, góa tap-èng lí tán A-koan chōaiⁿ chiāⁿ tng--lāi, chiah lāi hoat-lòh góan ē tãi-chì. Chiōng kin khí, bōe hō Khèng-tōng chhap A-koan. Cha-bó-kiáⁿ oan-ná lí ē, lí tiōh pó-pì i ē sim-sèng kín ké piàn. Góa sit-chāi hō bú kah thiām kah, A-koan lí mā thiāⁿ kòe-thau, chit-má i ē sim-sîn khi hō mô-sîn-á khip--leh. Lí bōe-sái koh tèⁿ tiām-tiām--a, ah bô, góa ē seng tó--lòh-khì...."

Khó-liān ē A-eng, i chū án-ne thōan-tát sìn-sit hō Khèng-tōng. Ūi-tiōh gín-á, in pit-su chiong kám-chēng peng--khí-lāi. Chin pháiⁿ-sè, ū-iáⁿ chin-sim ài i, mā siūⁿ kín beh kâ chú-png, sé-saⁿ. M̄-koh, tiōh-ài hō in ta-ke-koaⁿ, gín-á bōe pāi-theh. Khèng-tōng nā ài--i, òng-bāng tòng-sim hiáp-lék, niú-chóan chhin-lāng ē hóan-tui. Chit-tōaⁿ sī-kan, in tiōh sō-óan, A-nai in mā bōe kiò kòe-lāi tau-saⁿ-kang--a....

It-kiú-pat-liók-nî sì-gòeh, iā-sī A-koan chhōa tng-lâi kài-tng keh tng gòeh, chng--lí hoat-seng thiⁿ-tōa ê tãi-chì. Êng-chìn in A-gím chiáh lông-iòh chū-sat! "Tng-lâi beh thèh chiⁿ bé iòh-á, góa m̄ hō--i, i tiáⁿ kóng beh lim lông-iòh, thài chai-iáⁿ chin-chiáⁿ lông-iòh thèh--leh, tùi nâ-âu tō kòan--lòh-khì!" A-chhun bák-sái lâu bák-sái tih: "Áh ũ che (chit-ē) téng lé-pài chiaⁿ ni chit-bân-khō--khì, to bô kúi kang tō beh koh tih chiⁿ, khai-chiⁿ ná leh lâu-chúi--leh." Khòaⁿ-tiòh A-gím tó tī ka-hō pēⁿ-pâng, chit-tiâu miā tiàm seⁿ-sí-m̄ng leh naiⁿ--leh naiⁿ--leh, ták-ê lóng thè i kín-tiuⁿ, hōan-ló. Êng-chìn tú tòe lông-hōe chhut-khì koan-bô, thiaⁿ-tiòh siau-sit, sī kín kóaⁿ tng--lâi: "Ū iàu-kín--bô?" "Sēⁿ-miā kau-koan, áh ũ hit-lō iàu-kín--ê?" I-seng chin kâ Êng-chìn kà-sī: "Áh ũ che (chit-ē) gín-á chiaⁿ an-hui-tha-bēng hiah kú--a, sī-tōa-lâng tèⁿ gōa-gōa, chit-tiâu miā ē hō lín bé-siu--khì." Êng-chìn ang-bó bák-sái kâm--leh khún-kiū i-seng kiū-lâng, "Tong-jiân góan ē chīn-liōng kiū-tī, m̄-koh, oan-ná iáu tiòh ng i ē seng-chūn ì-chì."

Jit-seng kui-ke-hóe khi thàm-bōng, m̄ tòe sim-chēng tīm-tāng. Chit hong-bīn i-tī lông-iòh sún-siong ê ngó-chōng liók-hú, tō chin oh i, lēng-gōa ài koh i an-hui-tha-bēng ín-khí ê kok-chióng chēng-thâu. Ka-chài bô kúi kang, i-seng soan-kò thoat-lī hiám-kéng, m̄-koh, oan-ná tiòh ka-hō pēⁿ-pâng kè-siòk koan-chhat i-tī. "Iáu-siū oh, lāng-kang bô suh--chit-ē, tō tòng bōe-tiâu, phēng lán A-koan ke chiok tēng--ê-loh. Ka-chài lán A-koan chá chhōa tng-lâi kài-tng. Bô, m̄-chai beh jōa liân-hōe--leh." Jit-seng thó chhut ták-ê ē sim-siaⁿ. Siū éng-hióng siōng tōa, kám-siū siōng chhim, iáu-sī A-koan. Saⁿ-kang, n̄ng-kang tō cháu pēⁿ-īⁿ. A-gím chóan phó-thong pēⁿ-pâng, iáu chū-tōng khi kâ khòaⁿ-kò. Lēng-gōa iau-kiū chóan-hák O-jit thák iā-kan, sì-tiám gōa hāu-chhia chàì khi hák-hāu, chàp-tiám gōa chàì tng-lâi chhū--nih. A-eng sim-lāi hoaⁿ-hí, Sin-thiam àm-tiong ũ leh pó-pì. Khó-siōh bí-tiong put-chiok, sī siuⁿ tiām--lah. Chit nî-hòe ē gín-á siuⁿ tiām, hō A-eng chò ma-ma--ê soah pháíⁿ chiap-kīn.

M̄-chai i sim-koaⁿ lâi teh siūⁿ siáⁿ? Siūⁿ beh kâ tàu-saⁿ-kāng, m̄ m̄-chai án-chóaⁿ chhut-chhiú. Sī kóng kui-ê seng-óah kui-lút, tan-sūn-hòa, hō A-eng ke chiok hòng-sim. Jit-sī khòaⁿ chheh, kò kám-á tiàm, bô tō khi pēⁿ-īⁿ kò A-gím-á. A-gím pēⁿ-īⁿ tōa saⁿ kò gōa gòeh, kok-kho miā-i khòaⁿ-thàu-thàu, chit-tiâu miā chiaⁿ khioh tng--lâi. Chhut-īⁿ liáu, sin-thé iáu chin hi-jiók, tiòh kè-siòk m̄ng-chín i-tī, pak-lāi ē sún-siong, chiaⁿ ē tàuh-tàuh-á hoe-hók. Sim-lāi kòa-i ē liân-khó, tong-jiân bô hoat-tō chham-

ka. Thiaⁿ-tiòh Ēng-siông liên-khó khó tiâu, hun-hoat khi Tâi-pak thak, chin him-siân kap thè i hoaⁿ-hí. Tong-jiân, siông hoaⁿ-hí iáu-sī A-eng, chit kúi kò gòeh lâi ê ut-bûn, chò chit-khùn-á tháu--khui. M̄-koh, bô jōa kú Ēng-siông sêng-kong-niá siū-hùn, sòa--lòh Tâi-pak thak-chheh lī-khui sin-piⁿ, A-eng soah jiòk iú só sit. Nā kóng chō-sêng A-eng chêng-sū ut-bûn, bô cheng-sîn, tū-liáu Ēng-siông Tâi-pak thak-chheh, khióng-kiaⁿ iáu-sī A-koan. A-gím tòa-īⁿ âu, A-koan piàn kah tiām-chih-chih. Chit-chióng tiām, bōe hō lāng kám-kak bô chūn-chāi. Tian-tò in-ūi i ê chūn-chāi, hō lāng ē gāi-giòh, bōe chū-chāi, ū ap-lék, bô hêng-tiong kui-ê khi-hun lóng ē phò-hāi--khì. Che sī hōan chò-seng-lí-lāng ē tōa-kì. Tī kám-á-tiām, chhài-kè-á chhut-jip ê lāng, lóng kám-siū ē chhut--lâi.

A-hoe kóng liáu siông thōan-sîn: "A-nai lâi oh, ná chit-chiah iáh-á--leh, saⁿ-khám tiām sì-kè iāⁿ-iāⁿ-poe, a-peh, a-chím, a-m̄, a-chí kiò-tiòh jōa tiⁿ--leh. Kui chhù-keng m̄-sī i ê ôe, tō-sī chhiò-siaⁿ. Ták-ê hō kám-jiám lòh-khì kàu tè, khi-hun ke jōa óah--leh. Ah A-koan--leh, lāng-kheh lâi iā bōe-hiáu beh chio-hō, kap tiām--nih ták-ê, chit-kang kóng iā bô kúi kù ôe. I nā tī piⁿ--á, ták-ê ná lop tiām léng-tòng-khò--leh, chhut-chhiūi ê ôe to ē kian-tàng." A-eng siūⁿ beh kái-siân chit-chióng chōng-hóng, A-koan sī i chhin-seⁿ-kiáⁿ, chū sè-hàn liáp tōa, i ê kò-sêng m̄-sī án-ne. Oan-ná ki-ki-kiák-kiák ná chhek-chiáu-á--leh, kóng-ōe lâi, hóan-èng kín. Khó-sioh, A-eng chhōe bô phāng tiòk-chhiú.

Ka-chài, Siù-tin hoat-kak--tiòh-a, ná-chhiūⁿ i sè-hàn sī kà i káng-khóan, chit-hāng chit-hāng nāi-sêng kà in a-sun-á khan-kà, A-koan ê pún-sêng chiām-chiām hoe-hók--khí-lâi. Bák-chiu chheng, hīⁿ-khang lâi, táuh-táuh-á kap lāng ū ôe kóng, chò-tiòh khang-khòe, óah-lék m̄ piak--chhut-lâi.... Kap A-nai hit-lō nai-sêng bô-kāng, A-nai ná a-pô-á thi-thi-thóp-thóp, bô-kim bô-kì. Bô-sim bô-ki lāng-lāng hó, gōa-iân sī thian-seng--ê. A-koan sng ke chin cheng-kong, kò-sêng m̄ sng khai-lóng. Siông hō A-eng hoaⁿ-hí sī hák-síp lêng-lék kiông, khòaⁿ i chim-chiok teh koan-chhat, táuh-táuh-á thê-hōe.... Tī jîn-chè èng-tui tiong teh sêng-tióng, ke-kiám hùn-liân, èng-kai sī chhut-sek ê seng-lí-lāng. M̄-koh, m̄-chai bú-á-kiáⁿ bat pháiⁿ siaⁿ-sàu ê koan-hē, A-eng kám-kak A-koan tui i iáu ū pó-liú, bōe-tàng chhiūⁿ chin-chêng án-ne hiah ū ôe kóng, khòaⁿ--lâi tiòh-ài khah chē sī-kan lâi hòa-kái. Oat--leh iū koh tãi-hák liên-khó, A-koan, A-gím lóng khó bô tiâu. A-gím kóng he sī i-liáu chi tiong. A-koan m̄ siao-khián ka-tī, m̄-sī thak-chheh ê liáu. Lóng bô gín-á-lāng àu-náu ê ôe, sī A-eng i-liáu chi gōa--ê.

A-koan kóng i beh khi Tâi-pak chiáh thâu-lō, A-eng sim-lâi m̄-kam, m̄ bōe hòng-sim hō khi hiah hng. M̄-koh, A-koan beh chò ê tãi-chi, A-eng m̄-káⁿ ngē tông, kiaⁿ khí hóan-chok-iông. Iáu-sī má-sun-á khah ū ôe kóng, "Beh Tâi-pak? Chiáh thâu-lō thài tiòh khi hiah hng." Siù-tin mng-tiòh ke chiok tit-chiap: "Bô-ài kap a-má chò-phōaⁿ--a sioh (sī--bô)?" Khòaⁿ i tiām-tiām: "Ah bô, sī beh chiáh siáⁿ thâu-lō?" "Siông-bô ē-ēng-tit chò tiām-ôan--a." "Beh chò tiām-ôan oh?" Siù-tin soah chhiò--chhut-lâi: "Lán tau chit-keng kám-á-tiām hō lí hōaⁿ--a." Siù-tin kà kó-lē: "Sng kang-chiⁿ iā hó. Bô, kui-khì lī-sùn lóng hō lí m̄ hó. Áh-sái chò tiām-ôan, chò thâu-ke kám bô khah iāⁿ? A-má kap lín ma-ma m̄ tiòh-ài ū thê-chhiú--a-lah." "Lán tau chit-keng kám-á-tiām, kó-lâu sòk-kó, tiām-bīn eh, hòe-sek chió, bô kēng-cheng, beh khok-tōa m̄ bô hit-ê chhi-tiūⁿ. Lâu tiām chng-kha, kám bōe tōa-chai sió-iông?"

A-eng tī piⁿ--á, sim-lâi àm-àm-á o-ló: "Che chiáⁿ-chiáⁿ sī góan A-koan!" "A-má lí ài góa lâu tiām

chng-kha seⁿ-kơ, iah-sĩ beh hơ góa chhut-khì kìn chít-ē-á sè-bĩn?” “Chai ke jít-jít hó, chhut-gōa tiâu-tiâu lân oh.” Siù-tin iā bô koh hóan-tùi: “Lí ka-tĩ tiòh-ài sè-jĩ, kap lín a-hiaⁿ khah ũ liên-hê--leh,Ah nā bōe-háh, tiòh kín tóg--lâi-lah hohⁿ.” A-eng tút-jiân kám-kak A-koan ke chin tōa-hàn, ke chin bat-sũ. Tùi ka-tĩ chũ-sìn bóan-bóan, ná-chhiũⁿ pài hó tĩn-sè, beh lâi gēng-chiap siā-hōe thiau-chiàn.... Sui-jiân sim-thâu koh-iũⁿ koh-iũⁿ, iũ-gōan thoat bōe khui chò ma-ma ê chấp-liām. It-chài teng-lēng ài chũ-ì an-chōan, m̄-thang kau-tiòh pháiⁿ pēng-iũ, khah chiáp khà tiān-ōe tóg--lâi, mài hơ chhũ--nih chhau-hōan.... Chít-kang tàu ău, A-gím oat--lâi. “A-koan khi Tâi-pak--a neh, kám bô ká lí kóng?” “Góa chai--a, góa choan-kang lâi chhōe A-eng-á-chí lí--a.” Jít-seng kap Êng-chìn ōaⁿ-thiap, siók-gí kóng lūn pōe bô lūn hòe, pún-chiāⁿ kiò A-thiam-só, ău--lâi m̄-chai án-chóaⁿ kái kiò A-eng-á-chí. “Bĩn-sek ke jōa hó--a neh.” A-eng sũn-chhiú khui chít-kòan kó-chiap hō--i: “Chít-khùi-á teh chhòng siá?” “Tán chò-peng niā. Ũ sĩ-á khi soaⁿ--nih tàu chhĩ-ke, A-lòk-chek-á nĩ-hòe chē, ũ khah bô-hoat--tit-a. Lí khòaⁿ, góa ũ gō-cháp-lák khi-loh--a neh.”

A-eng pún-chiāⁿ beh m̄ng chò-peng kan-khó, kham bōe khi beh án-chóaⁿ? Thiaⁿ i sìn-sim chấp-chiok, oan-ná thè i hoaⁿ-hí. “A-eng-á-chí, kin-á-jít lâi beh hơ lí chai, nā bô A-koan, hōan-sè-á góa bōe hó.” “Bô hit-lō tãi-chì, tàu-kờ sĩ ềng-kai--ê-lah.” “M̄-nā án-ne,” A-gím pí chhiú-sè ká cháh--leh: “Hit-chũn tó tĩ pēⁿ-chhng, liām-mi thiāⁿ chhēⁿ, liām-mi khùn--khì. Hun-hun tũn-tũn, bông-bông biáu-biáu. M̄-koh, chít-kù ōe kan-taⁿ tĩ hĩⁿ-á-kin leh hoan-lâi hoan-khì: “A-gím, m̄-thang piāⁿ su i. Khah kian-kiông--leh, *methamphetamine* ká piāⁿ hō tó!” Hit-chũn nā bô “*kho i-siá*”, chhìn-kōaⁿ it-tít piāⁿ, kui-kang beh thờ beh ỡ, mài kóng khòaⁿ chheh, liên chē to chē bōe-tiâu....” A-eng siũⁿ beh chhut-siaⁿ an-ùi, iáu-sĩ tiām-tiām-á thiaⁿ siōng hó.

“Tóg-lâi thó chíⁿ, a-pa bô tĩ--leh. A-bú kan-taⁿ thũ--leh thũ--leh, beh ná m̄--leh, chhùi koh liām chít-tōa-thoa. Góa hit-chũn kan-taⁿ siũⁿ, “Hiāh kan-khó beh chhòng siá?” “Sĩ-sĩ--tiâu chá khùi--óah!” Lông-iòh khui--leh, tōa-chhùi tō ká thun--lòh-khì!M̄-koh, thài thâu-khak té kant-aⁿ hoah ká *methamphetamine* piāⁿ hō tó! Piāⁿ hō tó! Tiām hia chhia lâi chhia khì..., ioh sĩ ka-tĩ tùi ka-tĩ teh hán-hoah--leh. Lõ-bóe chiah chai-iāⁿ sĩ A-koan kó-lē góa ê ōe, chng jíp-lâi góa náu--nih, piàn-chò góa ka-tĩ teh kó-lē ka-tĩ.... Sóa lóh-lâi pēⁿ-pāng, sìn-tì tãuh-tãuh-á chheng-chhēⁿ, kui seng-khu hóan thiāⁿ, kui-ê-lāng chhia-hiāh. Khòaⁿ-tiòh lāng tō tak, kìn-tiòh lāng tō chhoh.... Mài kóng góan pē ma, liên góan a-má to hơ góa mē kah khàu.... Bô-tãi bô-chì òan-chheh óa lâi sin-pĩⁿ ê lāng, thài lóng kap góan chok-tùi? Chhōe góan ê m̄a-hōan, cheng-ka góan ê thòng-khó...! M̄-koh, A-koan ká góa kóng, beh khi, beh òan, beh chheh tiòh chheh ka-tĩ. Hiāh gōng beh sĩ! Hơ lāng khan--leh tō kiāⁿ. Thèh chíⁿ chhiáⁿ lāng khai, iáu hơ lāng leh chau-that, sit-chai gōng kah bōe pē-chiũⁿ--a.... A-koan kóng lūn suh an pōe-hũn, góa sĩ i su-hiaⁿ. Nng-lāng tō án-ne tông-pēⁿ siong-liân, hō-siong siau-khián, hō-siong làu-khùi.... Kàu ũ chít-kang, “Lí beh án-chóaⁿ kiāⁿ chhut chít-phiⁿ m̄ng?” A-koan chí pēⁿ-pāng chhut-kháu m̄ng--góa: “Tàh chhut m̄ng, beh án-chóaⁿ bĩn-tùi chít-ē siā-hōe? Pát-lāng ē án-chóaⁿ khòaⁿ-thai lán--leh...?” A-eng-á-chí, kàu taⁿ góan iáu chhōe bô tap-àn. Ka-chài, pēⁿ-ĩⁿ ká góan chin tōa ê pang-chō. Tiâu-tiâu tōa-lõ thong Lô-má, chí-iàu chhiong-sit ka-tĩ, tō ũ góan chũn-chai kap hoat-tián ê khong-kan. A-eng-á-chí, lí khòaⁿ--leh....?” Iā bô tán A-eng hóan-ềng: “A-koan kóng i khi Tâi-pak, ná-chhiũⁿ a-chí pāng bōe lóh sim. Góan beh hơ lí chai,

phiah-á chhut--kòe-a, ū bián-èk-lèk--a, bián kiaⁿ ē koh khi tiòh--tiòh-a-lah.” Sàng A-gím chhut kám-á-tiàm, A-eng it-sî pah-kám kau-chíp. Hoaⁿ-hí gín-á ē-hiáu siūⁿ--a, m̄-koh, bī-bián nî-siàu lâu-sêng.... Khòaⁿ-tiòh in án-ne lâi tōa-hàn, chit-khoán ê tióng-tāi, sêng-sék kòe-têng, soah tiòh-ài keng-kòe hiah-nī thông-khó ê kai-tōaⁿ, tãi-kè sit-chāi siuⁿ kôan--a-lah.

Chit-ê gín-á lóng bô tī--leh, chék-bók soah piàn A-eng seng-òah ê chit pō-hūn. A-eng chin siūⁿ hioh-khùn-jit-á koh kiò A-nai tàu-kha-chhiú, siōng bô mã bong-bong khòaⁿ-khòaⁿ--leh. M̃-koh mê-nī A-nai beh khó ko-tiong--a, tiòh hō ke-kiám thak chit-ê chheh. "Góan beh khó hō-sū--neh," M̃ng i sī án-chóaⁿ beh chò hō-sū, "Sit-sip tō ũ chíⁿ thang niá--neh." Ôan-chôan sī sàh-hiong-lâng tau, pháiⁿ-miā-kiáⁿ ê kháu-khì, hō A-eng thiaⁿ-tiòh sim-sng koh sim-thiàⁿ: "Khó-tiâu a-í bé sin-saⁿ hō lí chhēng." Chū sè-hàn n̄ng-chí-mōai saⁿ-á-khò lóng khioh A-koan ê. A-nai tiòh koh khioh Chhái-giòk chhēng--kòe-ê, thui kàu i chhēng, saⁿ ke chin chau--loh.

Kheng-tông chit-góeh-jit thàn jōa chē i siōng chai, chap-kang góeh-kip, kiam chò sòaⁿ-kang, cheng-chhài, chit-góeh-jit saⁿ-bân-khō chhìn bōe khí. Nā kan-taⁿ chhiⁿ n̄ng-ê gín-á, iáu bōe hat--leh, sam-put-gō-sī tiòh kià tng-khì hō lâu-pē kap tiūⁿ-lâng-pâ, khò-tē-á put-sī to kheng kah ta-ta. Chin hàn-tit khòaⁿ-tiòh cha-pō-lâng hō chhù-lâi tàⁿ-thâu teh kah kiōng beh ám píⁿ ko khì, siūⁿ-siūⁿ--leh, sit-chāi pi-ai.... A-eng beh tàu-kha-chhiú, chí-ū hō cheng-chài, thàn chit-ê kang-chiⁿ-á niá. Chit-má koh tiòh-ài án-chóaⁿ hō in ta-ke-koaⁿ, kheng chiap-siū in ê in-iân lâi thâu-thiàⁿ.....

Kī-sit hō A-eng thâu-thiàⁿ ê tãi-chì, bák-chiu cheng tō ũ chit-kiāⁿ, ê-á-chhiúⁿ beh koaiⁿ-chhiúⁿ--a. "Kang-lâng chhiàⁿ bô sī chit hōe-sū." Tiuⁿ chhiúⁿ-tiúⁿ kóng-tiòh keng-êng ê khùn-kéng, ôe-sái tō chē: "Toaⁿ-kè thê bōe-kôan, sêng-pún it-tit phòhng-tiūⁿ. Iū-kí ôan-kang chū-chú-seng ná kôan, ták-hāng to beh chiàu lô-ki-hoat lâi. Kháp-tiòh tō khòng-cheng, hō thâu-ke-lâng sim-thâu tám-tám. Thèh ka-pan lâi kóng, chìn-cheng kóaⁿ chhut-kháu, khòaⁿ hòe-kūi chhia--lâi-a, só-ū ôan-kang siōng-hā it-sim piàⁿ thâu-mê, hut thiⁿ-kng. Kàu chng hó lóh kūi, sūi-ê-á sūi-ê ná phòh tōa-pēⁿ--leh, tang-tó sai-oai phiāng tó chāi-tē. Siáⁿ-mih ka-pan-hùi? Ták-ê iáu m̃-sī tōa-mī-keⁿ, kiām-môai-á chiáh kah suh-suh-kiò. Í chhiúⁿ ũi ke, bô sūn-lī chhut-kháu, chíⁿ beh toh lâi? Ka-pan-hùi ì-sù, ì-sù, iā bô leh kè-kàu. Nah ũ chhiūⁿ chit-chūn, sin-lô kháp-tiòh tō beh cheng kôan-ek.

M̃-sī kheng-hun thâu-ke khók, pak-siap kang-lâng, bô tō keng-thé thâu-ke bô-liōng. Gôan-pún ták-ê chhēng käng-niá saⁿ-á-khò, kui-bóe soah kóng thâu-ke thak se-chong, sin-lô chhēng kang-khòe-saⁿ. Sim-koaⁿ khi hō cháu n̄ng-pêng, kang-chhiúⁿ ná leh kang-chhiúⁿ--leh. Ài kóng chhiò ê Tiuⁿ chhiúⁿ-tiúⁿ,

bián-put-liáu chū-ngó siau-khián: "In kóng góa siók sin-lô-thâu, thâu-ke-bóe, góa thiaⁿ in ê oe, téng-sin khang-khòe-saⁿ, kha long se-chong-khò, tú-hó chò chiòh-bô-á-sim." Tiuⁿ chhiúⁿ-tiúⁿ kóng thâu-ke-bóe, A-eng ē liáu-kái. Kó-tu chit-sut-á, pài bô seⁿ-siuⁿ, chham-ú koat-chhek, kôan-hân iú-hân. "Kó-tong-hôe koat-tēng--lòh-lâi, koaiⁿ-chhiúⁿ! Seng-châi siat-pī sóa Ē-m̄ng, só-ū ôan-kang sóa khi kăng kong-si, ka-kang-khu-chhiúⁿ siōng-pan. Nā bôe hong-piān, chu-khián!" "Ah chhiúⁿ-tiúⁿ lí--leh?" A-eng chiâⁿ koan-sim. "Ài chò khong-tiong poe-lâng--a. Só-ū kàn-pō, lóng ài ũ n̄ng-thâu lùn-tiâu ē sim-lí chún-pī." Tiuⁿ chhiúⁿ-tiúⁿ tui jít-āu khang-khòe ē thiau-chiàn, lâu chhut bô-khó nāi-hô ē siok-bók sîn-chêng: "Í-āu Tâi-ôan chiap-toaⁿ, Ē-m̄ng chhut-hòe. Tâi-ôan kan-taⁿ chò kóaⁿ-kín, hòk-chap ē sè-tiuⁿ tiāⁿ-toaⁿ niā--lah."

Ē-á kang-tiūⁿ nā koaiⁿ, tui sió-siô ē chng-kha éng-hióng chin tōa, khò i chiáh-chhēng--ê iáu bôe chió--ne. Mài kóng kau phoe-á, tòa-á, chē-ê ngó-kim, tãi-kang hia--ê, liân A-eng kau hóe-sit-liâu--ê to khí khióng-hong. Chū Bēng-kí khi Thài-kok, ka-kang jú lâi jú báí. Koh hō chhài-chhia chng-thâu chng-bóe sūn chit-liàn, chhài-kè-á giáp-chek tit-tit kàng--lòh-lâi. Chit-má bô kau hóe-sit-liâu, tui A-eng lâi kóng, kiám thàn niā. Tui A-tián in ang-bó tō chin bôe-hô loh, thàn bôe kòe kang, khah su khi chiáh thâu-lō. Ták-ê chham-siōng koh chham-siōng, A-eng tan-tók tháⁿ--khí-lâi mā bô khui-lát, bah-tiam tō ài choan-būn chit-ê lāng hòat-lòh. Kui-bóe A-tián ang-bó thêh khí-lâi chò. Háp-hóe kiát-sok, siâu-bák sng chheng, chhài-kè-á sòe A-tián ang-bó keng-êng. A-eng kui-sim kò kám-á-tiām, Siù-tin tō ke chiok chheng-êng--loh.

Che sī it-kiú-pat-pat-nī jóah--lāng ē tãi-chì. A-nai í-keng khó-tiâu hō-hāu, A-eng kā Siù-tin kóng beh chhōa Chhái-giòk chí-mōai, khi Tâi-tiong hak n̄ng-niá-á saⁿ. Khòaⁿ in ta-ke ē gán-sîn, ná-chhiūⁿ teh m̄ng, "Ah Khèng-tōng ũ tòe--khì-bô?" A-eng tiau-ì-kò tèⁿ-chheⁿ, lâu hō i khi ioh. Chū A-koan khí hoan-á-bīn hit-pái, Siù-tin sūn-sòa soeh-kàu, má-sun-á ná ũ-sim, ná bô-ì, kù-kù to chhak A-eng ē sim-koaⁿ. Cháp-hòe pun--lâi, Siù-tin sioh i ná miā, A-eng mā tòe Sin-thiam kiò "a-ì". Tō-sī kè liáu, käng-khóan án-ne kiò. Siù-tin tui i lâi kóng sui-jiân ũ n̄ng-chióng sin-hūn, tī A-eng sim-bók-tiong, éng-óan sī i chun-tiōng ē "a-ì". Jit-seng kám-á-tiām chò ē chāi, ē khí-sek, tióng-tōa, oan-ná Siù-tin thài giám-ngē, thài khiàng-kha--leh. Chiàn-āu, ták-ê bô thang chiáh, bút-chu pho-tōng kah chiok lī-hāi. Siù-tin lāng-á taⁿ--leh, chng-kha sī-kè khi chhái-bé. Chhek-á, thō-tāu, han-chī, ke-á ah-á.... Lóng-sī chit-keng chit-keng khi m̄ng, chit-tàⁿ chit-tàⁿ bé--jip-lâi, chiaⁿ ũ thang hō Jit-seng taⁿ khi bē.... Sin-sin khó-khó ē lâu-kōaⁿ-chīⁿ, táuh-táuh-á liáp-chek, kam-á-tiām chiaⁿ lióh-lióh-á ũ chit-ē ki-chhó. Seng-lí pháiⁿ chò, chíⁿ oh thàn, A-eng sī chin liáu-kái. Sī kóng kin-á-jit thài ũ chhun--chit-tè-a, tō hiām lāng sán, khòaⁿ lāng bô. A-ì bôe-chēng-bôe oe seng kóng thò-thâu, ó khut-á kā lop--leh, hō i bôe-tín bôe-tāng, bôe chhun-kha chhut-chhiúⁿ--lí. Kám ē khòaⁿ-chhut Khèng-tōng bô hó ē chit-bīn? ... Siūⁿ-siūⁿ--leh bô khó-lēng, nā cháng-tiòh phòa-phah, chá tō ka-iū ka-chhō iah-iah--chhut-lâi....

Aih, a-ì mā thài bôe-haiu² thè lāng siat-sióng--lah. A-eng chiaⁿ sái--leh, sī-ê lāng lâi kàu Tâi-tiong. Chhia thēng tī kong-hng-piⁿ thēng-chhia-tiūⁿ, iōng kiāⁿ--ê kàu Óan-tong-pah-hòe. N̄ng-chí-mōai jōa hoaⁿ-hí--leh, tī siâu-lú-kóan, chia bong-bong hia khòaⁿ-khòaⁿ, ták-niá saⁿ to súi, ták-su to háp-ì. A-eng

chít-lâng ká bé n̄ng-su, koh su-té-hā kiò tiàm-ôan, liáh in ê chhù-chhiòh, chít-lâng thèh pòan-táⁿ ê lāi-saⁿ-á-khò. Iû-kî Chhái-giòk ko-saⁿ--a, sin-chài tng teh piàn-hòa, m̄-nā ài hah-su, koh tiòh bôe khi gài-tiòh hoat-iòk. Bô lâu-bú-á-kiáⁿ, chí-ū tī cha-bó gín-á-phôaⁿ lāi-té, tit-tiòh chu-sìn, chin ùi-lân in--loh. Pún-chiáⁿ A-eng háp-i chít-niá hui-êng-hók, beh bé hō Khèng-tông. Khèng-tông bô-ài chhēng hiah hó--ê, A-eng iā bô-ài chhek i ê ì, sūi-chài i tiàm-kháu--a, phiaⁿ kui-tōa-tui hia keng chít-niá, khòaⁿ bôe kòe-sim, A-eng koh ke ká hiahⁿ chít-niá. Tiong-tàu-tng khòaⁿ gín-á, kong-ke chít-hāng chiáh chít-chhui, hit-hāng kiò chít-sut-á, lian-chiáh kúi-lō khóan. A-eng bô siáⁿ chiáh, mā tòe in pá--khí-lāi. A-nai iau-kiū khòaⁿ tiān-iáⁿ: "Góan lian-sòa beh khòaⁿ n̄ng-chhut oh." Chng-kha gín-á tō-sī chng-kha gín-á. "Hàn-tit tī-sī chhut--lāi," A-eng khòaⁿ i hiah sâiⁿ-nai-khui, hiah-nī phàn-bōng, ká Khèng-tông kóng: "Hō in chhit-thò khah hoaⁿ-hí--leh-lah." Chū án-ne siàu-liân--ê kiáⁿ siàu-liân ê lō, lâu--ê kiáⁿ lâu--ê.

Iok tēng sī-kan tiàm theng-chhia-tiūⁿ tán-hāu. A-eng chiáⁿ chē ôe beh kap Khèng-tông kóng, chít-sī soah m̄-chai tui toh kóng-khí. Kong-hng lāng chē, bīn-chēng lóng hit-lō siang-siang tui-tui--ê. Tāi-khai siū khi-hun kám-jiám, A-eng kheh óa, chhiú chhun-khi hō khan. I bat teh siūⁿ, chhim sék-sāi sī, Khèng-tông nā sái hit-khoan chhi--ko-khui, i it-tēng bôe chhap--i. Tian-tò i lōng-pòe, lók-phek-khoan, khih-in A-eng ê chū-bók. Ū tang-sī-á, A-eng kám-kak Khèng-tông chin bô cha-pơ-lāng-khoan. Í thàn-chiⁿ lāi kóng, chíⁿ-khoeh lāng kok-hāu-á pit-giáp, thàn-chiⁿ thàn kah sio-loah-loah. Che khó-lēng kap pún-seng ū koan, bô chhui súi, bôe n̄ng-chng. Kiu-kiu-lun-lun, chún ki-hōe lāi, mā sūi hō soan--khi. Koh hō A-hiong pìⁿ--chit-ē, eng-hiōng hó-hàn chai lōh chhā-bí-iū-iām, liām-mi bú sī-tōa, liām-mi chōng sī-sē, kan-taⁿ saⁿ-tng to ē hō jiàu kah oai-io--khi! "Kong-si Chiang-hòa khí chiaⁿ-ê hoàn-chhù, i-tēng mê-nī beh kiát-sok. Jīn-ôan bô tiàu tng-khi Tāi-pak, tiòh sóa khi pát-ūi kang-tē." Chin bô kán-tan Khèng-tông seng khui-kháu: "Chit-má kang-sū chōan gōa-pau, bián iōng siáⁿ-lāng, kong-si mā kó-lē lāng thè-hiu.... Góa siūⁿ beh thè-chá lāi pān thè-hiu." A-eng siūⁿ beh m̄ng thè-hiu liáu chhòng siáⁿ, iáu-sī lún--leh thiaⁿ i kóng. "In ká góa sng liáu, lian lô-pó, chóng--a kiōng--a, tāi-khai niá ū pah-peh-bān." A-i khòaⁿ lāng bô ê tāi-chì, chin siong-tiòh Khèng-tông ê chū-chun-sim. Ūi-tiòh án-ne, A-eng it-chài pó-cheng, beh kap i tông-kam kiōng-khó, chí kiū ài hō i sī-kan.... Pah-peh-bān tui Khèng-tông lāi kóng, téng-ī chōan-pō chài-sán. Chit-si-lāng piàⁿ kàu taⁿ ê tāi-kè.

A-eng sim-lāi kám-thām, soah kám-kak chhi-liāng.... "Góa siūⁿ kóng góan lâu-pē, tiūⁿ-lāng hia chit-kāng thèh chap-bān hō in, a-pa ūi-pēⁿ ioh-á-chiⁿ mā chin siong, chhun--ê lâu tiàm sin-piⁿ....." A-eng chhim-chhim kám-siū a-i ê lī-hāi. Iōng ôe thò--leh, bēng-sī lí nā beh kè, sī kè chit-khoan sin-kè ê lāng. Sim-lāi chit-pak-hóe, jú siūⁿ jú khi, khi kah ín-tòh, hiáⁿ-mé i ê tàu-chì: "Beh chò bián kiaⁿ bô thang chiaⁿ, lán nā ē chò, tō-sī chòe-tōa ê hēng-hok." Kah ah hī kap hē bōe-tàng kiam-tit, kap Khèng-tông chò-hóe sī chiaⁿ-nī-á khòai-lók! Hô-pit chìm tiàm kám-á-tiàm, tán seⁿ-kơ chhàu-phú! I chiaⁿ sì-chap-saⁿ-hòe niá, thài tiòh ka-ti koaiⁿ tiàm pāng-keng-á té teh gōng-sin, gōng-sin? I ài thiaⁿ-tiòh siaⁿ, khòaⁿ-tiòh lāng-iáⁿ. Ū lāng teh koan-sim, thé-thiap i. Koan-sim i ê kōaⁿ-jóah, sī án-chóaⁿ ē bīn-iu bīn-kat? Thé-thiap i môai p̄ng thài chiaⁿ bôe lōh? Âm-sī-á nah ē chhia lāi chhia khi khùn bôe--khi? M̄ng chit-khui-á thài lóng bô thiaⁿ-tiòh chhiò-siaⁿ...?

Ah, A-eng ê hí-nō ai-lòk, sī jōa òng-bāng Khèng-tông lâi kap i hun-hióng, hun iu. Ài piàⁿ chiaⁿ ē iāⁿ, nā bô thèh chhut hêng-tông, íong-kám khi cheng-chhú, lân-sià lêng-sià.... Khòai-lòk, hêng-hok, òng-bāng ê jít-chí, bōe ka-tī chhōe óa--lâi-lah. "Góa ē-tàng koh chiaⁿ thâu-lō," Khèng-tông ê òe poe tùi A-eng hīⁿ-khang-kin lâi: "Chhō-tāng góa iáu ū hoat--li-leh." "Góa bô-ài hō lí chò chhō-tāng--ê," A-eng thiaⁿ-tiòh chiāⁿ m̄-kam: "Khin-khó tō hó, khin-khó tō hó." M̄-chai khi hō siūⁿ-tiòh siáⁿ, piàn kah kám-khai bān-chheng, ná-chhiūⁿ teh chū-giân chū-gí: "Kî-sit A-hoe kóng liáu siōng tiòh, chit-má ê lāng, chiaⁿ, m̄-sī bûn-tê, siōng iáu-kín sī chiaⁿ-tiòh ē sóng bōe, khí-m̄ ē bûn-tê." Gōan-lâi A-hoe ū-hòe, ū kah bô hoat--tit-a, in A-chong kiò i mài chò, beh chhōa tng-khi tōa chò-hóe. M̄-koh, i kap in sin-pū bōe hah, in sin-pū koh m̄-bat lâi hó-chhùi. "Iā m̄-sī leh bô tàng chiaⁿ, chiaⁿ chit-tng p̄ng tiòh khòaⁿ i ê khó-koe-bīn, hô-mih-khó--leh!"

A-hoe khiâu-khi-sèng, chng--nih iā m̄-sī bô lāng chai, sī kóng chit-ke-lāng chit-ke-tāi, to bô leh chiaⁿ-pá siuⁿ êng, lāng beh chhap-chhap lí-leh. Kî-sit A-eng beh kóng--ê, kin-á-jit lán lāng tui-kiū ē bók-phiau, "chiaⁿ" í-keng m̄-sī bûn-tê, èng-kai ū kēng-ka chhim ê ì-gī tī-leh. Che ì-gī ê kû-siōng sī siáⁿ-mih? Tāi-khai m̄-sī im-tim, chek-bók, khang-hi, i-lâi lāng ê seng-óah, èng-kai sian-iām, khai-lóng, chhiong-sit, chū-sin bóan-bóan teh hiáng-siū jîn-seng chiaⁿ tiòh. "Góa ê sim, lí èng-kai ē chai." A-eng chhiú-cháiⁿ kā giáp ân. "Lí mā chai góa ê sim." Khèng-tông hóan giáp ân tó--kòe-lâi: "Lí liām-mi sio liām-mi lêng, góa ài koh thèng-hāu jōa kú?" "Bōe kú--a-lah," A-eng kám-kak chin phō-khiam: "Góa siūⁿ thiat--a, lán ê tãi-chì, lán lâi phah-sng tō hó." "Sī--a, iā bô it-tiòh lín tau ê thng kap liáp, a-i sī beh án-chóaⁿ kā lán tòng." Khèng-tông lōe-sim iáu-sī bōe pēng-hêng: "Hó-giáh chò i teh hó-giáh, lán iā bô...." "Mài kóng hó--bô," A-eng kā phah-tng kó-pèⁿ: "Lí kám bōe tán--li-a?" Nng-lāng soah chū án-ne tiām--khi. Iáu-sī A-eng hoat-kak khi hun hō phah-pháiⁿ: "Kiāⁿ kah kui seng-khu kōaⁿ--a," Khin-siaⁿ cheng-kiū Khèng-tông ê ì-kiàn: "Chhōe chit-ūi-á lâi hiōh-khùn hó--m̄?... Sī-kan iáu ch2--leh neh." "Góa tō-sī kiaⁿ khi pāi-tiòh lí ê miā-siaⁿ, hāi-tiòh lí ê miā-chiat.... Bô, thài m̄-hó--leh." "Góa kám bô-ài miā-chiāⁿ giân-sūn, aih, Lí kah jím-nāi--leh-lah."

Làng bô kúi jít, A-eng choan-kang khi chhōe Giòk-bí--á. Giòk-bí sī tông-òh lăi-té siōng chá kè cha-bó-kiáⁿ--ê, chōan-ke-hóe iáu chìm tī hí-sū ê khi-hun. A-eng kóng bô nng-kù, Giòk-bí sùi chhōa jip-khi pâng-keng-á té. "Chò lí án-ne chò bô m̄-tiòh," Giòk-bí chin kã hoaⁿ-hí: "Ah bô, àm-si-á khòe-kha, hahⁿ-sio mā hó." Giòk-bí sī i chū sè-hàn ê chí-mōai-á-phōaⁿ, siáⁿ-mih ōe to kóng: "Góa chhím kè cha-bó-kiáⁿ, hōan-sè-á lí m̄-chai, chhiūⁿ lí che chiú-kóa--ê, chit-má chin bô hâng-chêng ne. Lín Éng-siōng bōe chhōa lí bô tú--tiòh, lāng thiaⁿ-tiòh siàu-liân chiú-kóa, tan seⁿ kơ-hāu-seⁿ--ê, tū-hui lōan-ài, bô, lāng kiaⁿ mā kiaⁿ-sí." "Ô?... Ū chit-khoán tãi-chi...?" A-eng beh sin-á ná m̄-sin: "Chin-chêng bat thiaⁿ m̄ hō sin-pū koaiⁿ pâng-kang-á-m̄ng, iā ū saⁿ-keⁿ mē-pòⁿ chhu jip-khi sin-pâng thau kah-phōe--ê." A-eng hàiⁿ-thâu: "Siáⁿ-mih sī-tāi--a, kám iáu ū chit-khoán ta-ke?" "Siáⁿ-mih sī-tāi chhut siáⁿ-khoán ta-ke, ōaⁿ sin ê hì-chhut. Kong-só chit-ūi tông-sū in sió-kơ tō khi tú--tiòh." Giòk-bí pún-seng gōan-chāi, hi-hi ha-ha lók-thiòng-seng, chit-tiâu tng-á thàng kàu té, kâng-khoán jiát-sim, kâu-ōe: "Lí chai i án-chóaⁿ kóng?"

Giòk-bí tiau-ti-kang kek in tông-sū sió-kơ tâu hō lāng thiaⁿ hit-khoán káu-khi: "Kóng sè-saiⁿ-ōe kám ē-ēng--tit? Kóng sī leh kã thau-mē. Kap góan ang kah hó--leh, iā ū tãi-chi. Góa chiah m̄ chêng-gōan hō mē--leh! Chhiūⁿ góa kã góan ang chim chit-ē khi hō khòaⁿ-kìⁿ--tiòh. Kan-taⁿ chim chhui-phoe nià, i tō bōe-tit tit--a. Mē góa bô chit-ē cha-bó-khoán, bōe-hiáu chai kiàn-siàu! Góa m̄-sī tiau-ti-kang chim hō khòaⁿ--ê-a, koh tī chhù--nih, iā m̄-sī tī ke-á-lō. Hāi góan chhut-m̄ng liân chhiú to m̄-káⁿ khan, ài tán kiáⁿ hng, óat-thâu khòaⁿ ū tòe--lâi-bô, chiah káⁿ khan-chhiú...." "Ài kóng chhiò--a," A-eng hō Giòk-bí--á kek he siaⁿ-sàu, koh kóng kah ū chit-ē khoán, chiong sìn chiong gī: "Nā kóng kah am-hō ka-ti hāu-seⁿ, tui sin-pū kah khiau-khi sī ū-íⁿ, bô chhiūⁿ lí kóng--ê hiah ku-sui-lah." "Chiah kóng--leh, "chit-pái chú *soán-là-thang*, chú liáu ū kah hiam--chit-sut-á, tō mē kóng beh hāi in kiáⁿ, bêng-chai in kiáⁿ seⁿ tī-chhng, iáu chú kah hiah hiam! Ku-ku-mơ-mơ, sió-tê tãi-chok. Iā bô siūⁿ in kiáⁿ sī góan siáⁿ lāng." Kè chit-khoán ta-ke sit-chāi chin thiám-thâu, soah chhiūⁿ nng-ê cha-bó leh chhiúⁿ chit-ê cha-pơ-leh. "Siōng kiaⁿ sī bô-tāi bô-chi, to ē gĩ-sin gĩ-kúi. Kháp-tiòh tō tâu i chiú-kóa, chhiāⁿ-kiáⁿ ê khó-chhó. Ná-chhiūⁿ chia--ê khó-chhó, tiòh hāu-seⁿ, sin-pū pố-sióng--leh, to m̄-sī khiām--i ê kóh." In hāu-seⁿ hō i bák-sái lâu--chit-ē, tō kóng ma-ma chiah chiok chē khó-chúi, tiòh niū i, ták-hāng to àⁿ in bú--a...."

A-eng jú thiaⁿ sim-thâu jú chát, Giòk-bí sī jú thih jú ũ cheng-sîn, jú m̄ siu-soah: ”Chit-pái góa kóng ũi-tiòh siông-pan hong-piân, gín-á tōa-hàn m̄ ài thak hó hák-khu, put-jû poaⁿ-sóa chhi-lâi.... Lí chai i án-chóaⁿ--bô? Kóng góa sái-lông in kiáⁿ beh kâ pàng-tiâu! Kóng i chhiâⁿ-kiáⁿ bô bák-tē, kan-taⁿ ē-hiáu thiaⁿ bô-chhùi, lí khòaⁿ ē khi-sí lêng bôe? Iā m̄-sī bô beh kâ chhōa--khi, koh m̄ thiaⁿ lêng kóng. Kui-bôe iáu tiòh góa hōe m̄-tiòh, i chiaⁿ soah--khi. *Chún-sū iō-péng, sín-lì piàn-thài!*” A-eng--a, siáⁿ-mih sam-chiông sù-tek, chōan sī hia cha-pơ-lâng pìⁿ-kâu-lâng, piân--lâng-ê. Lí chò lí kè bô m̄-tiòh! Hit-tè chhân góa chiaⁿ kâ lí chim-chiok--chit-ē.” A-eng siū Giòk-bí--á chin tōa ē kó-lē. Mā hō i sim kiaⁿ, ”Ū pēⁿ, sim-lí piàn-thài!” Chit kúi kù oe iáu tiâu tī hīⁿ-khang-kin--nih. Kám ē ”hu sí chiông chú”, tui gín-á i-lâi thài tōa, khiⁿ liáu siuⁿ ân, soah piân kah án-ne? Chit-kóa gō-hōe kap mô-chhat lóng cháu-cháu--chhut-lâi. Kháp-tiòh tō sò khó-keng, thiaⁿ kú lêng m̄ hōan. Aih, kơ-khút to leh chhám-sí liáu--a, iáu hō sin-pū chau-that.... Khòaⁿ gín-á thak-chheh, chiaⁿ thâu-lō, lóng beh kiáⁿ ka-tī ê lō, pàng lâu--ê teh kơ-toaⁿ.... A-eng chéng-lí hùn-lōan ē su-sū, kēng-ka kian-tēng beh chò ē tãi-chì. Kap ták éng-kòe kăng-khóan, àm-sī káu-tiám chhut-á, m̄ng thoah--lòh-lâi. M̄ng a-pa, a-i bián chhōan tiám-sim--a.

Oat jip-khi pàng-keng-á té, thèh chún-pī hó ē chhân-hng jī-chóa, in-kàm, kià-kim-phō-á, lâi kàu sī-tōa-lâng bīn-chēng. ”A-pa, a-i,” A-eng siang-kha háp-chê, kui lòh nng-lâu bīn-chēng: ”A-eng chấp-hòe tòe a-pa tng--lâi, lêng kóng seⁿ--ê poah chit-piⁿ, ióng--ê khah tōa thiⁿ, tãi-un tãi-tek A-eng seng khàu-thâu....” ”Kín khi--lâi,” Jit-seng àⁿ óa lâi khan, A-eng iū-gōan kui--leh kè-siòk kóng: ”A-pa a-i bô hiâm, hō góa kè Sin-thiam, kúi chấp-ni ē thiàⁿ-thàng tiòh koh khàu-siā....” ”Chē leh kóng--lah,” Siū-tin khiā óa--lâi, kap Jit-seng chit-lâng chit-thâu chiong A-eng hū-khi: ”Hō lêng chai-iáⁿ, ioh sī góan leh kà sin-pū--leh.” A-eng chē--lòh, sūi koh khiā--khi-lâi: ”Ka-chài Ēng-siông ē thak, iáu kóng beh khó gián-kiù-só. A-koan chiaⁿ thâu-lō, ná-chhiūⁿ chiaⁿ kah hoaⁿ-hí kah. Chóng--sī gín-á bat--a, ka-tī kiâⁿ ē chāi--a, tàⁿ-thâu pàng khah ē lòh....” A-eng jīm chhut chhân-khè, kià-kim-phō, in-á, siang-chhiú khng tiàm nng-lâu bīn-chēng toh-téng: ”Che lóng sī a-pa, a-i sin-khó thàn, A-thiam m̄ piàⁿ kah pōe chit-tiâu miā.... Chhiáⁿ siu tng--khi,” Pòk--chit-ē, A-eng koh kui tiàm thō-kha: ”Chhiáⁿ ín-chún góa kè hō Khèng-tông.” ”Khi--lâi, khi--lâi, kháp-tiòh tō un-tó thō-kha. Kin-á-jit teh hóan-hēng--a sioh (sī--bô).”

Siū-tin hō pìⁿ kah chin hōan: ”Chiâⁿ chấp-ni chēng, m̄ng lí beh chài kè--bô, lí kóng m̄. Chit-má ōaⁿ lí beh kè--a, iū kap a-i teh poaⁿ-hì. Chìn-chēng tiâu-kiâⁿ hiah hó, lí m̄, chit-má--leh?.... Lí ka-tī kóng khòaⁿ-māi, góa chiaⁿ m̄--leh!” A-eng liáu bôe kàu a-i, chit-kháu hōe-chóat, chit-sī kan-taⁿ: ”Khèng-tông ũ siáⁿ m̄-hó? Khèng-tông ũ siáⁿ m̄-hó...?” ”Lín a-i bô kóng Khèng-tông m̄-hó--lah,” Jit-seng chhap chham-lâi: ”Sī m̄-kam lí chiaⁿ-khó--lah.” ”A-hoe kóng liáu siông tiòh, chit-má ē lêng, bô lêng leh chhau-hōan chiaⁿ--a, góa iáu ē chò--leh, bián kiaⁿ ē khi gō--tiòh.” ”Lí liên chhân-hng, kià-kim-phō lóng thèh-thèh hēng--góan, kui seng-khu pak kah khang-khang. Ah nā phò-tōa-pēⁿ, khai tōa chiⁿ, lín Khèng-tông beh chhap lí--bô? Koh beh án-chóaⁿ chhap--leh?” ”Lí tiòh chim-chiok siūⁿ khòaⁿ-māi, ē hō--bô? Ū-kàu tiòh-bô? A-i chū sè liap lí tōa, khah án-chóaⁿ to m̄-kam khòaⁿ lí khi bók-bók-siū--lah.” Chit-kù iā m̄-kam, nng-kù iā m̄-kam. Pak-tó chhōan chit-kóa oe soah chek tiâu--leh, khi bôe chhut chhùi, it-sī-tek A-eng piân kah chiâⁿ bô lián.

A-eng pún-chiâⁿ thui-chhek, chhân-khè, kià-kim-phō, m̄-sī siu tóg--khì tō-sī hêng--i. A-eng sim-koanⁿ liáh tiāⁿ, put-kóan in ū thêh--khì iah bô, lóng bôe éng-hióng i ê koat-tēng. Chit-má in kan-taⁿ kóng thiàⁿ-sioh i, iōng m̄-kam hō chiáh-khó, lāi tòng i mài kè. Khèng-tông put-jī-kò sī hōan-hu siók-chú, A-eng hi-kiū ê lâu-lāi-phōaⁿ niā. In khah án-chóaⁿ kan-khó, kám bôe khi chiáh ti-bú-leng--lah. "Chûn kàu kiô-thâu chū-jiân tit," A-eng sè-siaⁿ kóng: "Sī kàu sī tam-tng, bô bí kûn han-chî-khō thng. Tāi-khai bôe khi gō-sí--lah." "Bôe gō--sí? He sī lí kóng--ê oh, kin-á-jit lí kóng pàng tō pàng, hoah kè tō kè, bô-chhái a-i teh thiàⁿ, teh sioh, tàn góan n̄ng-lāu, chò lín khi hiáng-siū--sioh?" Siū-tin sui-jiân lāk-cháp-gō--a, iáu chin cheng--leh: "Lí chhân-khè, kià-kim-phō lóng thêh-thêh--chhut-lāi, sī leh tiáⁿ--lâng, iah-sī teh sái-thái? Kah àh m̄-thiaⁿ lāng ê ôe," Siū-tin tui phòng-í phû-kha: "Góan bô hit-ê sī-kan tiàm chia poaⁿ-nóa. Noh, beh kè liōng-chá!" Iā m̄-chhap i, chò i oat jip-khì pâng-keng-á té.

A-eng tām-pòh-á gōng-hiāⁿ, gōng-hiāⁿ. Tít-kak "A-i teh siū-khì--a," Koh khòaⁿ peh khí kha m̄-chhap--i, chò i oat jip-khì lāi-té. "Iáu chin siū-khì neh." A-eng sim siūⁿ, "A-i chiong lō lóng that-that--khì, khòaⁿ lāng bô, koh kiaⁿ góa thêh chîⁿ siàn iân-tâu. Put-jû kui-sin pak hō khang-khang, nā bô sin-kè, kám iáu ē jiá êng-ōe? A-pa it-chài kóng, lêng kau lêng, hōng kau hōng; ún-ku--ê kau tòng-gōng. Lân--sià, sià-sià--tiâu, kám bûn-bôe chhut a-i pha ê thiⁿ-lô tē-bāng? A-i hiah siū-khì? Kám khi góa thiàu chhut i ê chhiú-tê-á-sim? Góa hāng-hāng sūn--i, í-keng sin bô pòanⁿ-sut, kap Khèng-tông káng-khóan tiòh thàn chiah ū thang chiah. A-i thài tiòh khih hiah tiâu--leh?" Tng teh siūⁿ chêng siūⁿ āu, sim-thâu khí-khí lōh-lōh.... "Chhân-khè chia--ê, seng siu hō hó," Jit-seng chiong toh-téng hia thêh hêng--i: "Êng-àm hō chia--ê chhân-khè, koat--chit-ē chin lī-hāi." Jit-seng oan-ná khí-sin, beh oat jip-khì hioh-khùn: "Lí seng léng-chēng--chit-ē, Khèng-tông góan ē koh chim-chiok khòaⁿ-māi..... Tán lín a-i khi khah chhē lōh-khì, khoaⁿ-khoaⁿ-á chiah koh chham-siōng--lah hōhⁿ."

Tê 20 chiuⁿ

"Kā lí sng liáu, tû-tû khàu-khàu, sit thêh chit-chheng-bân cháu bôe--khi." Giok-bí hōe A-eng ê siau-sit: "Khan-kau-á, chiah chhím pàng--chhut-khi niâ, tō ũ lāng chhut-kè. Nā mài kip, iáu ũ lāng thah--leh." Giok-bí không-tiâu: "Chit-má bē-chhiú tng không, lí hit-tè chhân chin sio-lòh--leh." "Tauh-tauh-á lâi, bô leh kóaⁿ." A-eng sim-thâu tō-sī put-an. Tō chiong hit-mê thâu-bôe, kóng hō Giok-bí thiaⁿ. "Lí í-keng cháng-tiòh kiát-thâu--a, sī án-chóaⁿ lín a-pa kóng hō lí ê chhân-khè koat chit-ê? Lí siūⁿ khòaⁿ-māi--leh." "In kháu-kháu siaⁿ-siaⁿ iōng m̄-kam chiong tãi-chì hân--leh..." "Sī--a, bô-chhái lí hiah khiáu, chin-chin sī tong-kiok-chiá bē. Bô siūⁿ lín a-i sī án-chóaⁿ it-chài hiâm Kheng-tông sán, bô-ài lí kè? Būn-tê lóng chhut tī chit-tè chhân, lí kám khòaⁿ bôe--chhut-lâi? Hit-chūn in bé chhân kòe hō lí, kin-siòk ku-thâu ku lâi-bah, pui-chúi bô lâu gōa-lāng chhân, koh kó-lē lí phah-piàⁿ chò seng-lí. Thài ũ liáu-tiòh Sin-thiam ē kòe-sin--khi?" Giok-bí--á chiong in chhin-chêng, un-chêng téng kám-chêng lóng thiah-thiah-tiâu, taⁿ lâu chiⁿ-chêng, hō A-eng thiaⁿ-tiòh chiok m̄-hó.

"Cháp gōa nī chêng, ká-sú lí chài kè hit-ê pah-hòe thâu-ke, lín a-i ē chiong chit-tè chhân sàng hō lí chò kè-chng--bô...? He chin piàⁿ--leh-lah heh! Lín a-i siáⁿ-khóan lāng lí iā m̄-sī m̄-chai. Chit-ê chiⁿ phah jī-si-kat, siáu jip bô siáu chhut, chhut-miâ ê chiⁿ-kng. Hit-chūn nā kè, kin-siòk cha-pơ hit-pêng sàng lâu-á-chhù--a, i kám bôe kiò lí chiong chhân lâu hō gín-á? M̄-chiah kóng i chūn--lí, bô tòng--lí. Chit-má lí chiong chhân-khè sàng-hêng, chiàⁿ-chiàⁿ tui tiong kiát--tiòh in sim-thâu. Sim-lāi m̄-gōan lí kah-chhân--khi, mā pháiⁿ-sè siu tng--lâi. Siu--leh, tú hō lí liáu--tiòh, hêng chhân pàng lāng. Koh hō chng--nih ê lāng keng-thé, tui chhiāⁿ-sun tōa-hàn ê sin-pū siuⁿ khok-hêng. Bô hoat-tō ē tō, chí ũ seng hân--leh-lah." Giok-bí--á chit-hāng chit-hāng thiah hō A-eng thiaⁿ, hō A-eng jú thiaⁿ jú pi-ai. Tò käng chhù-hiā, chhiūⁿ án-ne tak sim-ki, nà ũ sêng chhù-tau--leh? Ōe kóng tò-tng--lâi, A-eng i iáu m̄-sī hui chīn sim-ki, beh chiⁿ-thoat in ta-ke-koaⁿ, poe khi Kheng-tông hia.

"Lí iáu-sī chiàu kè-ōe kiāⁿ, pó-chêng lí sīn-sī sūn-sī, tát-tiòh bók-tek--lah." Giok-bí chiāⁿ lòk-koan kā kó-lē. Bē-chhân sī kong-khai chin-hêng, sūi thōan kàu in ta-ke-koaⁿ hia. Sit-chāi khiàng, tiau-kang tēⁿ-chheⁿ, tui chit-kiāⁿ tãi-chì put-būn put-būn, ná-chhiūⁿ bô hoat-seng käng-khóan. Án-ne iā hó, A-eng kè-siáu khui kōan-kōan, tǎh chin ân, chin ngē. Khan-kau-á beh at-kè, tiòh bé-chhiú thah cháp-bân, i

chiah ì-sù ì-sù kiám n̄ng, saⁿ-bān. Khan-kau-á chhoh kah: "Sī chin beh bē iah ké beh bē? Thài ū hit-lō sí-ti-á-kè--ê." "Hiô, tiong-lâng hiah hó-chò, kiò bé-chhiú ke thàh--chit-ē-lah." A-eng lâu-sîn chāi-chāi, hō bé-chú chiáⁿ chhoh. Iû-kî khan-kau-á khòaⁿ chit-tè bah tiâu bīn-chêng, kian-kian-á kheh bōe tiòh, chiah kiàn-sek tiòh A-eng ê lī-hāi. Kī-sit A-eng kám táh hiah ngē, khòaⁿ chhut chhī-chháu óa bē-hong, siōng-chhiáⁿ iáu ē koh khí--leh, bián kiaⁿ bô bé-chú. Koh chit-hāng, iang Līm chú-jīm Tâi-pak chhōe chhù. Thiaⁿ lāi thiaⁿ khi soah m̄-chai ài bé siáⁿ-khóan, chiah chai bé-chhù tiòh hāk-būn. Kah-áh chhù beh bé hō gín-á, sui-jian A-eng chú-tō, iáu-sī tiòh hō gín-á chōan-tēng chham-ú. Tī cháp-gòeh choan-kang khi Tâi-pak, kau-tài Ēng-siōng kap A-koan hó-hó khòaⁿ chhù. "Í chit-chheng-bān kha-tau-á bé n̄ng-keng kong-ú, chit-lâng chit-keng, siōng-hó óa chò-hóe, hó-hó chiàu-kò." A-eng hun-sek i án-ne chò ē gōan-in, chhân-hng keng-chè hâu-ek pí Tâi-pak hak-chhù chha chin chē. Koh n̄ng-hiaⁿ-mōai tī Tâi-pak tēng-ki ē ki-hōe chin tōa, "Beh chò Tâi-pak-lâng oh?" Līm chú-jīm kóng--ê: "Sòe chhù-khiā sī chin kan-khó--neh." Chhù bé ē pó-chit, chún bô ka-tī tōa, sòe--lâng mā pí choh-sit khah ē hō.

A-eng am-khàm chhú-lí chhân-hng, tán chhù bé liáu beh chài kè ē siau-sit. Pēng it-chài kau-tài: "Bé-chhù ē tãi-chì, chiām-chhiáⁿ mài hō a-kong, a-má chai. Lâu-hòe-á-lâng tui thó-tē ē kám-chēng kap lán bô-kâng. Tán chhù bé liáu, hō in lāi khòaⁿ, lāi tōa, in tō hoaⁿ-hí--lah." "In kám m̄-chai lí teh bē-chhân?" A-koan sūi m̄ng: "Ná ē bōe tòng?" "Chit-kiāⁿ tãi-chì hō ma-ma ūn-ūn-á chhú-lí, siong-sin in thiaⁿ-tiòh bē-chhân hak-chhù, koh hō a-sun, it-tēng hoaⁿ-hí--ê-lah." Sít-chāi A-eng bô chek-kek chìn-hēng, oan-ná teh tán ta-ke-koaⁿ ē hóan-èng: "Lín seng khi liáu-kái hòan-chhù chhī-chháu, tán in tap-èng, kè-siáu ē hah, góa sūi liân-lòk lín." Jit-seng, Siù-tin tui A-eng bē-chhân, it-tit tī chi tō gōa. Liân khan-kau-á khòaⁿ A-eng táh hiah ngē, óat kòe-lāi chhōe Jit-seng. Jit-seng the kah lī-lī: "Chhân sī i ē, lín tiòh chhōe i." Siù-tin mā kóng kah sng gìm-gìm: "Góan sin-pū ē chāi-sán, siáⁿ káⁿ chú-ì? Lín chhōe m̄-tiòh lāng--a-lah."

Ôe thôn kàu A-eng hia, bô-hēng-tiong chō-sēng chin tōa ē ap-lék. "Lí seng léng-chēng--chit-ē, Khèng-tōng góan ē chim-chiok khòaⁿ-māi." Che sī hit-àm in ta-koaⁿ chòe-āu chit-kù oe: "Tán lín a-i khi khah chhē lōh--khi, chiah koh chham-siōng--lah." "A-i khi kám iáu-bōe chhē--lōh? Iáu teh siū-khi? Hōan-sè liân a-pa to khi chham? Ah bô...." Siūⁿ-tiòh án-ne, sim ná to koah. Chū sè-hàn, A-eng m̄-bat hóan-pōe sī-tōa, jiá kah chhiūⁿ chit-chūn án-ne lóng m̄-chhap--i! "Góa sī m̄-sī chò m̄-tiòh--lah?" I it-chài m̄ng ka-tī: "Góa án-ne chò kám m̄-tiòh? Bô, thài lóng tiām-tiām m̄-chhap--leh?" A-eng sít-chāi chin khó-náu, kám-siong..... Siūⁿ-khí sè-hàn, khòaⁿ-tiòh "a-peh" lāi ē sī, bīn-chhng-kha tō ū han-chī, bí-àng mā ū bí--a. Thiaⁿ-tiòh "A-eng, lāi-khi chiáh khok-á-te." Chhùi-nōa tō kiōng beh tin--lōh-lāi. Ē kī-tit tē it pái chiáh khok-á-te, Jit-seng hoan-hù mài chhiat. N̄ng-phiat phāng kàu bīn-chêng, A-eng khòaⁿ khok-á-te hē tò-péng, kha-chhng ó chit-khang, jip tâu-iû kap ko-ko ē tīⁿ-chiūⁿ.

I chhùi-nōa liân thun n̄ng, saⁿ-chhùi, tī ngheh--leh chhùi sūi óa--khì.... "Aih, aih, aih..., sio--lah!" Jit-seng hoah-siaⁿ jiok bōe tiòh A-eng tōa-chhùi sòp, khok-á-te tiām chhùi-khang khòk-khòk-soan, thng-tiòh bák-sái to liân--lōh-lāi. Jit-seng chhùi-khang tui chhùi-khang it-tit pūn-hong: "Gōng gín-á, sio-hut-hut tō kiát--lōh, ē thng--sí-oh." Jit-seng iā chhiò iā sioh, gōan-lāi chiáh khok-á-te tiòh hāk-būn, ài sīm--pòanⁿ-hun-cheng-á, tán tâu-iû, tīⁿ, hiam-chiūⁿ, tī khok-á-te lāi-té kiáⁿ hō thau, chiah tú-hó sio, tú-hó

chiáh. Tòe Jit-seng tng--lâi, chú-png, sé-saⁿ, kò-tiàm, piàⁿ chhù-lâi, tak-hāng khang-khòe to chò. Chia--ê khang-khòe A-eng chū sè-hàn chò kòan-sì, ká-ná seng-òah ê chit pō-hūn. Khòaⁿ tī tōa-lāng gán-lâi, sī thiàⁿ-tiuh-tiuh koh sioh-miā-miā. Jit-seng tiòh piàⁿ gōa, sì-kè pun-pho hòan-bē.

Siù-tin sui-jiân kòe lâi, put-sī kâⁿ Sin-thiam, chng-thâu chng-bóe siu-hòe, hō Jit-seng ū mih thang bē. Saⁿ-lāng gōa-kháu cháu-chông, kám-á-tiàm keng-siōng pàng hō A-eng. Tiòh kò tiàm-kháu èng-hù lāng-kheh, iā beh piàⁿ chhù-lâi chấp-tih. Tui m̄-bat pòⁿ-hāng kàu bân-sū-thong, sió-siô nī-kí ióng-sêng ì-chi kian-kiōng, kut-lát phah-piàⁿ, kheh-hok khùn-kéng ê seng-lí kha-siàu, sì-lāng kiōng-tông kēng chhut chit-phīⁿ sán-giáp. Khó-sioh siōng-thiⁿ òan-tō, Sin-thiam chá kòe-sin, pàng i kō-toaⁿ bī-bông-jîn.... "Ah! "bī-bông-jîn", "bī-bông-jîn"! A-eng lín A-thiam kah àh sí--khì, ná m̄ tòe khi sí--leh? Kah àh kai sí bōe sí? Àh-sái ai-ai-cháp-cháp, sí hó--lah!" Koh siūⁿ tò-tng--lâi, "M̄-tiòh, m̄-tiòh!" A-eng sim-lâi hán-hoah: "Sè-kan kám ū pun chú, chiōng, tōa, sè, si-sià kap siu-siū ê chha-piat? Chit-ki chháu chit-tiám lō, lō-chúi chiâu-ûn. Ân-ne, lāng thài ū kōan-kē gám? Múi ê lāng èng-kai ū kong-pêⁿ seng-chùn kap seng-òah ê khong-kan. Chit-ê sī-khong, èng-kai hō tók-lip, chū-chú chū-sin, m̄-siū sok-pak, khéng chhiong khéng piàⁿ ê lāng, ē-tàng tng-séh, hoat-hui ê ki-hōe. Tī jîn-chè bāng-lō chhōe-tiòh pēng-hēng ê lip-chiok-tiám, tǎh chhut khui-khoah ê lō--chhut-lâi...."

A-eng chin òan-thàn, "A-i oan-ná cha-bó-lāng, pēⁿ-pēⁿ cha-bó-lāng, ná bōe thè góan siat-siōng--leh...." Bē-chhân soah chū án-ne thoa--leh. M̄-koh, sin puh nng-chân tǎi-chi hō A-eng sim hōan. Chit-hāng sī A-hoe siu-tàⁿ--a, A-chiong kap in sin-pū khó-kiū tng-khì tōa chò-hóe. Chhù khang--chhut-lâi, in a-i mā ke chiok bô phōaⁿ. Lēng-gōa chit-hāng, A-tián chhài-kè-á bô-ài chò--a, siūⁿ kòe-nī-á kòe, Chiang-hòa chhōe chhù bē chū-chō-chhan. Chhù káng-khóan bô lāng sòe--a. A-hoe poaⁿ-sóa, éng-hióng siōng tōa iáu-sī Siù-tin, pàng-thâu lâi tâng-sāi-á in nng-lāng siōng hó, siōng ū ôe kóng. A-eng sui-jiân khi A-hoe gâu poaⁿ-ôe, m̄-koh, khòaⁿ Siù-tin chit-ē bô phōaⁿ, put-sī gām-khuh-gām-khuh, soah thè i khó-liân. Jit-seng chū Sin-thiam kòe-sin, kám-á-tiàm pàng hō A-eng, liân khui chhài-kè-á, káng-khóan pàng hō ta-ke sin-pū. Ka-tī chit-lāng tê-iú, lông-iú, soaⁿ-iú, tiò-iú, tō-iú..., sio-chio--leh sì-kè khi. Siù-tin chit-ē kóng--i, tō in kóng i iáu teh choh-sit--leh, iā bô leh chhit-thô. Kī-sit chhân-hng khang-khòe lóng chhiàⁿ lāng. Sī kóng Jit-seng sim-chōng hoeh-iú that liáu-âu, Siù-tin kiaⁿ--tiòh, m̄-káⁿ siuⁿ hō chò, tō sùi-chāi i liu-liu khi--lah. Ah nā chhài-kè-á siu--khí-lâi, A-eng siūⁿ, che tǎi-chi tōa--loh.

A-tián chhài-kè-á m̄-chò beh kái-tō, A-eng liáu-kái. Chò bōe kòe kang, thàn bô-kàu kang-chiⁿ, koh chìm--lòh-khì mā bô chiân-tō. M̄-koh, kin-á-jit kám-á-tiàm ē chùn-chāi, ke-kiám khò chhài-kè-á tháⁿ--leh. Chhài-kè-á nā siu, bô tàu sio-kēng, kheh-mng iáu ē liū-sit. Gōan-pún siū kong-kàu hok-lī tiōng-sim chhiúⁿ bōe-chiô kheh-hō, chhiau-siong, pah-hòe, jī-si sió-si piān-lī siong-tiām koh tit-tit khui, kám-á-tiàm í-keng chiàⁿ pháiⁿ seng-chùn--loh. Chhiūⁿ A-múi, tiām kám bô khui tī chhī-á-kháu, "Chiáh-chhī sī chiáh-chhī, lāng tōa-bē-tiūⁿ, beh hō lāng chò táiⁿ! Chit-má liū-hēng tōa-hi chiáh sió-hi, sè-bóe--ê nā chhiúⁿ bô chiáh, kian-kian-á tiòh chiáh thō-soa-hún-á kòh." A-múi téng-î soan-kò chit-ê sī-tāi ê kiát-sok. Kan-taⁿ khòaⁿ chhài-chhī-á sì-khō-liân-tng, saⁿ kha-pō chit khám, gō kha-pō chit-keng ê chấp-hòe-á-tiām, hō tōa-bē-tiūⁿ kiát kah bōe chhóan-khui. Bô siu tiòh kái-tō, chhun--ê neh--leh neh--leh, iā bô leh

jōa hó kòe. Chit-khóan sè-bīn, hō A-eng sim kiaⁿ. Chí-sī chit kúi kò gòeh lái, in ta-ke beh chhap ná m̄-chhap--leh, hō i pháiⁿ khui-chhùi. Iáu-sī A-koan tng--lái, thiaⁿ-tiòh A-tián beh poaⁿ-sóa, chhù làng nng-keng chhut--lái, kóng ài sūn-sòa kái-piàn keng-êng hêng-thài. A-eng kó-lē i ká a-má kóng, bêng--ê piáu-sī in a-má thiaⁿ i ê ôe, chit-kiāⁿ tãi-chì i m̄-káⁿ chò-chú. Âm--ê leh, chhù-kéng gāi-giòh, m̄-káⁿ chhun-kha chhut-chhiú. "Lán chit-keng bē-tiūⁿ, tiòh tēng-ūi siā-khu-sèng ê sió-bē-tiūⁿ."

A-koan kóng-tiòh chiāⁿ ū-pān: "Lán bô chài-tiāu kap tōa-bē-tiūⁿ piāⁿ, mā bô beh kap in piāⁿ, chú-iàu èng-kai hū-kīn lī-piān. Tē jī, khak-tēng beh bē siáⁿ? Seng koat-tēng beh bē chheⁿ-sian sít-phín--bô? Nā beh, tiòh chhiāⁿ tōng-lèk, kơ-kè kui-bô kap siat-pī. Tē saⁿ, thong-pôaⁿ kiám-thó chìn-chhut-hòe liū-tēng kap sēng-pún. Bút-liū tiān-náu kóan-chè, iū-kī jīn-lèk sēng-pún ài kàng kàu chhun chit-lâng, lāng-kheh mā tiòh chū-chō-sek." A-koan phoe-phēng chit nng-khám tiām, chōan bô hâu-lút: "Lín khòaⁿ kám-á-tiām hām chhài-kè-á iōng saⁿ-lāng, tong-jīn chò bô-kàu kang-chíⁿ--a." Siūⁿ bōe kàu A-eng sin-khó chap gōa nī, soah hō A-koan tòng-chò bô hâu-lút: "Ah nā beh bē ti-bah, hī-á, cheng-seⁿ-á, chit-lāng án-chóaⁿ chò? Kám bú ē--khi?" "Thài bú bōe--khi!" A-koan in-tiòh chiāⁿ sáng-sè: "Kiò tēng-chhiú chhú-lí hó, lán bē hiān-sēng--ê-a. Chit-má siáⁿ sī-tāi, káng-kiū hun-kang háp-chok, kiōng-tōng chhòng-chō lī-sūn. Háp leh chò, háp leh thàn...." "Ah sī beh án-chóaⁿ háp leh chò?" Siū-tin thiaⁿ liáu chiāⁿ ū hēng-chhù: "Ē khi hō lāng chiāh--khi-bô?" "Kóng-tiòh án-chóaⁿ háp-chok, che chiāⁿ ū thang hōe--leh." A-koan hēng-chhih-chhih: "Án-ne--lah, góa tng-lái mng kong-si ū hēng-chhù--bô, phài lāng lóh--lái. Tāk-ê tiòh seng siūⁿ hō hó, nā kóng ē hó-sè, Tián-chek--á in poaⁿ-sóa, chhù sūi chéng-lí. Nng-khám tiām-bīn phah thong, saⁿ-chap gōa phēng chin hó-iōng--lah." A-koan kóng-tiòh ū tiāu ū lí, A-eng soah khim-hók--khí-lái. Siū-tin mā thiaⁿ chin jip hī: "Khah òaⁿ lín a-kong tng--lái, lí kóng khah siōng-sè--leh. Lán chit-khám tiām lí bat hōaⁿ--kòe," Siū-tin ná-chhiūⁿ teh kơ-chiāⁿ: "Lí tng-lái kui-ōe, tng-lái hōaⁿ, hó--m̄?" "Góan iáu-sī beh tiām Tāi-pak, ...koh bián kúi-nī-á, góan tō seng tiām-tiúⁿ--a-neh."

Ka-bēng ê sè-chiat, Jit-seng iáu-sī hoan-hù A-eng chhú-lí, ná-chhiūⁿ tui i beh chài kè ê tãi-chì, pàng bōe kì--tit-a. A-eng káng-khóan chīn-sim chīn-lèk, chò-hoat khah óa sòe-chhù--chhut-khi. Iú-koan tiām-tiúⁿ it-chit phah óah-khàu, kì bēng lán chhiāⁿ, nā chhiāⁿ bô, iū tui-hong bô tiāu-kiāⁿ chi-ôan. Keng-kòe chit-chân tãi-chì, A-eng hoaⁿ-hí in A-koan ke chin bat chin liū--a, iū-kī tui kang-khòe ê jiát-chēng tâu-jip, hō i kám-siū chiāⁿ chhim. Lāng kóng kēng-giáp lók-kūn, tãi-khai chí chhiūⁿ A-koan án-ne ê khóan. M̄-koh, hō A-koan chhiò i bô hâu-lút, sít-chāi chhìn-sim né-chì. It-sī put-pí it-sī, hit-chūn liān siūⁿ to siūⁿ bōe kàu. Khòaⁿ-tiòh A-koan piàn kah tōa-lāng tōa-chéng, chò-tiòh tãi-chì chū-sin bóan-bóan. Aih, m̄-lāu mā hō jiok kah lâu!

Oat--leh it-kiú-pat-kiú-nî kàu. Chhân-hng bé-chú í-keng chhut kah chit-chheng-chit-pah-saⁿ-cháp-bân, iáu koh hù chheng. Giók-bí jîn-úi thiⁿ-kè, tiòh kín chhut-chhiú. Siōng tiōng-iàu Khèng-tōng sì-gòeh-té beh thè-hiu. M̄-tán Chhái-giok pit-giáp, chôn-ke beh poaⁿ tng-khì Lâm-tâu, séng chhù-sòe-chiⁿ. Khèng-tōng iû-gôan beh ín thâu-lō, tng-khì chit-chōa, kang-tiūⁿ chhō-kang bián kiaⁿ bô. A-eng chhân-hng bē-khì, sūi Tâi-pak hak-chhù. Cheng-chha bé-chhù ũ tām-pōh-á chhut-jip, A-koan kah-ì Lāi-ō chit-tōng sì-chân thau-thiⁿ lâu-á-chhù, khai kah lâi tiòh chit-chheng-nng-pah-gō, A-koan kơ-chiāⁿ in a-kong thiap chiⁿ, kóng ē cheng-tát, ún thàn, Éng-siōng mā chin kah-ì. Kui-bóe hit-tōng bé hō Éng-siōng. A-koan-leh, tán kè chiaⁿ koh kóng. Siók-gí kóng "Ah-nng khah bát to ũ phāng". A-eng bē-chhân hak-chhù ē tãi-chì, hō A-koan iah--chhut-lâi, í-keng m̄-sī pì-bit. Hit tong-sí Siù-tin khi A-eng beh chàì kè, thèh hēng chhân-khè, kià-kim-phō-á. "Teh chau-that lāng sioh?"

Siù-tin bīn-chhiuⁿ chiāⁿ báì: "Beh kè, hó-hó-á chham-siōng, ah-sái poaⁿ-hì? Taⁿ chū sè-hàn chhī-tōa, siáⁿ tãi-chì bōe kóng--lì? Siáⁿ tãi-chì bōe chham-siōng? Ná-chhiūⁿ ka-tī cha-bó-kiáⁿ án-ne teh khòaⁿ-thāi, chhiú-thâu lóng pàng hō hōaⁿ, iā bōe hát-tiòh, sī beh jōa hó? Iáu teh pìⁿ kâu-lāng!" Siù-tin chit-ē siū-khì, Jit-seng mā kóng i bô-hoat--tit, kui-khì phiaⁿ--leh. Kì-chāi ta-ke, sin-pū tiām-tiām-á khi lā. Thâu khí-seng, Siù-tin ũ-kàu khi, tiaⁿ-i-kò m̄-chhap--i. Âu--lâi khòaⁿ i bē-chhân, kui-khì tēⁿ-chheⁿ, kì-chāi i khi bú. Bóe--á chai-iaⁿ chhù bé hō gín-á, sim-koaⁿ chiaⁿ liòh-liòh-á lōh-nng. M̄-koh, hì iû A-eng khí-kó, iā tiòh-ài i siu-soah. Siù-tin sim-koaⁿ liāⁿ thán-hôaiⁿ, bák-chiu peh kim, khòaⁿ i án-chóaⁿ lōh-tâi. Kì-sit A-eng Tâi-pak hak-chhù chit-khùn, kòe-nî bô-ēng chit-khùn, sò--lōh A-tián poaⁿ-sóa Chiang-hòa, tiòh phah thong nng-khám tiām-bīn chong-siu, kái sió-hēng chhiau-siong" Thiám-tiòh ē hō-ke bōe pūn-hóe. Hòat-lōh kah ũ chit-ē khám-chām, í-keng saⁿ-gòeh-té--loh.

A-eng siūⁿ: "Taⁿ seng-khu bô pòⁿ-sián, chap-hòe khang-chhiú lâi, chì-kin khang-sin khi, a-i beh iōng siáⁿ kâ tōng, kâ chàh? "Thiāⁿ-sioh lí, m̄-kam hō lí chiaⁿ-khó." Kín-pún sī the-sū. Jû-kin bô chiⁿ it-sin khin, kap Khèng-tōng kâng-khóan, kâng-kip, sī a-i sim-bók-tiong "bô sin-kè ē lāng". In ke-ōe káⁿ tiòh piàn ah-ōe...." Hôaiⁿ-tit, A-eng chú-ì liāⁿ tiāⁿ, put-kóan in án-chóaⁿ hóan-tùi, i tō-sī beh chàì kè. Che sī i ē-tàng ka-tī chū-chú, mā bô beh chiap-siū lāng ē chó-iū! Chit-pái kap téng-piàn bô-kāng, lé-māu siōng ē

pò-pī, bô beh chhun--în. Ūi-tiòh hián-sī koat-sim, A-eng siūⁿ tán chheng-bêng gín-á tng--lâi, seng kóng hō in chai, chiah chiàu-hōe ta-ke-koaⁿ. Thài ē chai Ēng-siōng tiān-ōe khà--lâi, chhun chiaⁿ-kò-gòeh khó gián-kiù-só, beh ke thák kóa chheh, iau-kiū mài tng--lâi. A-koan--leh, tú-hó gòeh-té tông-sū lī-chit, sin-lâng iáu-bōe pó, chheng-bêng kong-hiu pài bōe chhut--lâi, bōe-tàng tng--lâi.

Kui-bōe, Sin-thiam soah piàn siōng chá chai-iáⁿ A-eng ē koat-tēng. Hit-àm, A-eng kúi-lō pái giáh tiān-ōe beh khà hō A-koan, kan-taⁿ liáh bōe tiāⁿ.... Siūⁿ-khí chheng-bêng, hāk-hāu hioh-khùn, A-nai in lóng tng--lâi. Kah àh sī beh hō A-koan in seng chai--a, käng-khóan iā tiòh hō A-nai in chai-iáⁿ. Chit kúi nī lâi, Khèng-tông kiaⁿ pài-tiòh A-eng ē miā-chiat, chiong kám-chêng chhim-chhim bái tiām sim-lâi, liân in cha-bó-kiáⁿ to m̄-chai. "Nái (nah ē) bô-ài hō chai?" Siūⁿ-siūⁿ, peng-siuⁿ pòⁿ-chiah ke, tok-tok pau-pau--leh, oat tui Khèng-tông chia--lâi. A-nai tng teh khioh chàu-kha. Khòaⁿ-tiòh A-eng lâi, "a-î, a-î" kiò-tiòh jōa hoaⁿ-hí--leh. Chhái-giòk thiaⁿ siaⁿ tui pâng-keng-á té chhut--lâi: "A-î, hioh-khùn--a?" "Chit-khui-á chéng-siu, bô khui-tiām." Pún-lâi beh m̄ng ū khi a-bú bōng-chêng kúi-chóa--bô, iáu-sī mài thèh-khí. Chah lâi pòⁿ-chiah ke khng toh-téng: "Lín a-pa--leh?" To chiah m̄ng soah, Khèng-tông ták chhut hu-lōh-keng: "Chheng-bêng bô-êng, bô khah chá hioh--leh?" "Siūⁿ-tiòh gín-á pàng-ká, lâi khòaⁿ in--chit-ē." Ná kóng ná tòe Khèng-tông oat jip-khi lâi-té: "Ke-bah lín ná tháu khí-lâi chiah...." A-nai sūi beh tháu, Chhái-giòk kóng chiah tú chiah-pá niá, tán khah àm--leh. Tng teh tiu-tu, "Thài m̄ tháu khí-lâi chiah," A-eng kap Khèng-tông oat tò chhut--lâi. "Chiah tú chiah-pá, iáu-bōe iau." "He chiah àh bōe pá," A-eng óa lâi tháu--khui: "Lí khòaⁿ A-nai chhui-nōa kiōng beh tin--lòh--lâi."

"Lín a...a...a-bú ài lín chiah, lín tō chiah--lah." A-nai chhiú tú tham óa, tūt-jiân tàm--leh: "A-pa...lí kóng siá?" Chhái-giòk m̄ chhui peh-khui, hóan ngā--khì. "Lín ma-ma ài lín chiah, kín chiah--lah." A-eng khòaⁿ chit n̄ng-ē sng-kam-tiⁿ, sì-lúi bák-chiu siōng tò kòe--lâi, kan-taⁿ a...tō a bōe--lòh--khì. "A-î chò lín ma-ma, kap lín tōa chò-hóe hó--m̄?" "Chiáⁿ-sit--ê? Bô leh kóng sng--ê? A-î, bô piàn--lâng-ê hō?" A-nai kui-seng-khu kiōng beh tiò--khí-lâi, khòaⁿ A-eng chhiò-chhiò-á tàm-thâu, kui-ê-lâng káⁿ liáh ē tiâu: "Ôa! Góa siōng hoaⁿ-hí--lah, góan ū ma-ma--lah, ū ma-ma--lah...!" A-nai ná thiàu ná hui, chiong khòai-lòk iā kah móa chhui-keng. A-eng m̄-bat khòaⁿ lāng hiah hoaⁿ-hí, sūi hō kám-jiám-tiòh....M̄-koh, ma...ma...ma...ê khàu-siaⁿ tòe jiok óa--lâi. Gōan-lâi iáu chit-thâu ē Chhái-giòk, chhiú ká bīn am--leh ma bōe theng. Jú chhng keng-kah-thâu tiuh jú tōa-ē. Chit-pêng chhiò, chit-pêng khàu, hō A-eng m̄-chai beh án-chóaⁿ, kui-khi chiong Chhái-giòk lám óa--lâi.

Siáⁿ chai, hoaⁿ-thâu hí-bīn ē A-nai, tian-tò hō Chhái-giòk bán--khì, m̄ tòe "ma ma ma"...hōⁿ chhut siaⁿ lâi. Thâu--á chit-ē chhiò, chit-ē khàu. Sòa--lòh lám khàu chham, kui-bōe bák-sái kām leh chhiò. Chêng-sū ē kék-tōng, kám-chêng ē piàn-hòa, hō A-eng chiáⁿ chhim-khek ē kám-siū. Tng--lâi chhui--nih, kúi-lō pái tiān-ōe giáh--khí-lâi, soah tan-sim Tâi-pak hit-pêng 5 hóan-èng. "Ē chhiūⁿ Chhái-giòk, A-nai hiah kék-tōng--bô? A-nai in ē khàu kap chhiò sī tit-tiòh ma-ma. A-koan in ē hóan-èng--leh? Kám ē kóng sit-khi ma-ma? Hék-chiá pháiⁿ siaⁿ-sàu, pài-siap in ē put-bóan? Kap chìn-chêng mē i put-siú hū-tō käng-khóan? In sim-bók-tiong ē ma-ma tiòh sam-chin káu-liát? Sī it-lú put-sū lióng-hu....?Kah àh sī kan-taⁿ chhūn hō chai sèng-chit, hô-pit tit-tiòh in ē hóan-èng...." Khòaⁿ-khòaⁿ chòe-āu chit-chóa khòai-sin iáu

ē-hù--leh. Ná-chhiūⁿ kin-á-jit kóng hō Sin-thiam chai-iaⁿ kâng-khoán, chīn-liōng mài tài kám-chêng, kín giáh-pit siá phoe.

Éng-siông, A-koan:

Khòaⁿ phoe liáu-âu, m̄-kóan án-chóaⁿ siūⁿ, ma-ma iáu-sī lín 5 ma-ma. Chheng-bêng lín bô tng--lâi, ma-ma chit-lâng chiūⁿ-bōng kùi-chóa. Bōng-chháu chiâⁿ ōng koh kâu-chhi. Ma-ma chháu-kè-á ná phut, ná kóng hō lín pa-pa chai. Chiah chē nī lâi, sūi lín jú tōa-hàn, jú bô khòai-lòk....Éng-siông iáu kám ē kì--tit-bô? Sè-hàn chē-chhia, sai lâu kui-khòe-té, kui-chhia chhau-mi-mo ē tãi-chi--bô? Siūⁿ-khí hām pa-pa kâ lín lāk sai-jiō, chōng i-seng ē jít-chí, sít-chāi hō ma-ma siàu-liām. Kin-á-jit khòaⁿ lín tōa-hàn, sui-jiân khám-khiat, iáu-sī hāⁿ kòe kng-lê-á-chng. Thiⁿ khoah tē khoah, kì-chāi teh poe, thian-gâi hái-kak, kì-chāi teh iū. Lín teh poe sī, m̄-chai ū siūⁿ-tiōh kơ-toaⁿ, chek-bók ē ma-ma--bô? Sī án-chóaⁿ lín jú tōa-hàn, ma-ma jú bô khòai-lòk? Tng lín ē chū-chú chū-lip, chū-ngó sêng-tióng, bōe-tàng hō ma-ma liap khí liap tó sī, hōan-sè-á sī ták-ê tì-hūi ē khai-sí. Kap chin chē chū-su ē pē-bú kâng-khoán — iū-kí chiú-kóa ē ma-ma, jōa siūⁿ chiong lín khip tiâu-tiâu. Ū khó-lêng--ka? Lín beh--bô?

Chiah chē nī lâi ma-ma jōa ài thiaⁿ-tiōh lāng-siaⁿ, khòaⁿ lāng-iaⁿ, phīⁿ lāng-hiàn--leh. Chia--ê, lín pa-pa lóng bô hoat-tō hō--góa. Kin-á-jit kâ lín pa-pa kóng beh chàì kè Khèng-tông, bô beh óah tī i ē im-iaⁿ hā, pēng m̄-sī bô ài i. Tùi ma-ma lâi kóng, koh-khah iàu-kín sī "Lí khòai-lòk--bô?" Ná-chhiūⁿ bô lāng teh koan-sim, chùn-būn--tiōh. Ah bô, lín ū iah bô--leh? A-koan, ma-ma chai-iaⁿ lí chheh Khèng-tông chhap "lán tau" ē tãi-chi. Nā bô Khèng-tông, lí ē piàn kah án-chóaⁿ...? Chàì kè Khèng-tông, kâng-khoán kòe pēng-hōan ē jít-chí, bô tiāⁿ-tiōh iáu khah kan-khó--leh. M̄-koh, tùi ma-ma ì-gī tiōng-tãi. Che sī sò nī lâi chū-chú, chū-lip, lí-tì, kám-chêng kau-chiàn āu ē koat-tēng. Kì-thāi tit-tiōh ták-ê ē chiok-hok.

Tâi-pak kau-thong hòk-cháp, tiōh khah sè-jī--leh.

ma-ma pit chheng-bêng àm

Phoe kià chhut liáu-âu, A-eng kám-kak kui-sin khin-sang, khòaⁿ-khòaⁿ ták-hāng lóng hóat-lòh chiu-chi, bô siáⁿ koh tiōh chhau-hōan ē tãi-chi--lah. Keh tng jít, pún-chiâⁿ thô-kha chiòh-á bôa hó, sòa--lòh-lâi bák-kang chhiâⁿ-kek, thài chai bák-kang khang-khòe chhiân--khì, bōe-tàng lâi. A-eng lī-iōng lāng-phāng, hóat-lòh chit-kóa su-sū, siūⁿ-khí eng-àm beh "chiàu-hōe" ta-ke-koaⁿ, tiōh khah ū cheng-sin--leh. I choan-kang khi sé thâu-m̄ng, chò chit-ē bīn, koh khi chhài-hông-tiām hiahⁿ sin chò iūⁿ-chong.....Tng A-eng sim-lí tiâu-sek sù-sī, thài chai jīn-sòan put-jū thian-sòan! Siù-tin tàu āu lòh-lâi sūn chhiâⁿ-kek tiām-bīn. Bô chū-ì tiōh thô-kha chhím sé-chiòh-á, phah-lā phah kah kút-liu-siù, soah khi chhū--tó! Un-tó thô-kha, tín-tāng tō thiāⁿ. Jit-seng pha-pha-cháu, A-eng iū khi sé thâu-m̄ng. Kiò thiⁿ kiò tē, kiò lóng bô lāng. Koh bōe hoan-sin lih, sian peh to peh bōe--khí-lâi....

Tán kàu A-eng tng--lâi, í-keng un-tó thô-kha, ū tiām gōa cheng kú--a. A-eng kín khà it-it-kiú, kiò kiù-hō-chhia kip-sàng pēⁿ-īⁿ. Jit-seng thiaⁿ-tiōh siàu-sit, kóaⁿ-kàu pēⁿ-īⁿ, í-keng chhú-lí chit-tōaⁿ-lòh--a. Chiò tiān-kong-kiāⁿ, lēng-chui-kut pit lih--khì, tiōh tōa-īⁿ koan-chhat. "Seng ún-tēng pēⁿ-chēng, m̄-thang hō ok-hòa--khì," I-seng ē ōe hō A-eng ē kiaⁿ: "Ah bô, tiōh chit-si-lāng un tiām bīn-chhng té loh."

A-eng pān hó tòā-īⁿ chhiú-siòk, koh tng-khì chhōan sé tng, thè-ōaⁿ ê saⁿ-á-khò, chún-pī tng-kī tòā-īⁿ. Hōe kàu lāi í-keng chin àm--a. Kúi-nā pái beh khà tiān-ōe hō A-koan in, siūⁿ-tiòh cha-mê kià chhut hit-tiuⁿ phoe, tiān-ōe giáh bōe--khí-lāi. "A-pa lí tng-khì hioh-khùn, àm-sī góa lāi kò," Siūⁿ-tiòh chhù-lāi chí chhun chit-lâng, tèk-piát teng-lêng: "Khah sè-jī--leh, jít-sī chiah kòe--lāi, chhù--nih chhiāⁿ-kek, iáu tiòh hóat-lòh--leh." Thiaⁿ-tiòh Siù-tin tó tiàm pēⁿ-chhng haiⁿ-haiⁿ-kiò, i lóng bōe-tàng hun-tam. Koh khòaⁿ Jit-seng chit-hóah chit-hóah kiāⁿ chhut pēⁿ-īⁿ, keng-kah-thâu tám-sôe, tám-sôe, "A-pa oan-ná beh chhit-cháp--a." Lún bōe-tiâu sim-thâu chát--khí-lāi. Ná-chhiūⁿ khi kháp-tiòh lán Tāi-ōan-lâng pi-chêng ê gōan-thâu.

Tùi Jit-seng, Siù-tin, A-eng múi chit-lâng lāi kóng, lóng sī chiah-nī-á kơ-toaⁿ, bô-i bô-phōaⁿ. "Nā bô ták-ê án-ne khan-tin bán-tāu, kēng chò-hóe, sī beh án-chóaⁿ chūn-òah tī chit-ê sè-kan--leh? Góa it-sim it-ì beh lī-khui chhù-tau, chàl kè Khèng-tông. Kī-thāi ták-ê khiā tiàm góa ê lip-tiūⁿ khòaⁿ-thāi kap chiok-hok. Thài bô khi siūⁿ-tiòh a-i--leh? A-pa liu-liu khi, a-i kăng-khóan kơ-toaⁿ bô-phōaⁿ. Chit-má póah chit-tó, un-tó bīn-chhng beh án-chóaⁿ....?" Nā bô Siù-tin póah-tó, A-eng bōe khi kak-chhat, i kēng-jīan ùi-pōe kui-chhù-tau siong-i ùi-bēng ê thih-lút, chhiok-hōan chheng-pah-nī lāi hó-bái kat-tiâu ê tō-tek-lút! "Góa kiò lāng mài chū-su, chiong sim pí sim....sio-phah bô kòe chhān-hōaⁿ, góa A-eng iáu m̄-sī kăng-khóan chū-su, tô-phiah chek-jīm ê lāng....?" Sim-thâu liáh tiāⁿ, A-eng khà tiān-ōe khi Tāi-pak. A-koan siōng iā-pan, Ēng-siōng chiap tiān-ōe. A-eng bô-ài gín-á phah chheⁿ-kiaⁿ, tiau-kang kóng khin a-má póah-tó ê chēng-hēng. Koh kau-tài nā siu-tiòh i kià ê phoe, mài thiah-khui thēh hēng. Ēng-siōng m̄g ùi siáⁿ-mih, "Tāi-khai sīn-hūn khi hō cháu-cheng--khì-a-lah." A-eng èng-tap.

"Tang, tang, tang" Sî-cheng khang saⁿ-siaⁿ, hō A-eng keng-kak. "Ah, í-keng saⁿ-tiám--a." Tàk éng-kòe-á, Siù-tin lóng tī saⁿ-tiám-gōa-á khí-chhng. I khin-siaⁿ oat chhut pâng-keng-á-mng, beh thàm-khò^a chhéⁿ--lâi-bōe, thang kâ Êng-siōng beh tng--lâi ê siau-sit pò hō a-má chai.... Chhím tnh chhut mng, A-eng ē kî-tit, tō-sī hng-hng chit-siaⁿ "Ma..." hui--lâi, A-koan tui kháu--á chhiⁿ-chhiⁿ kōng-kōng chōng jip--lâi. Kōan-kiā-á khok, khok, khok, pō-pō khok i ê sim-ko^a khut-á. A-eng chit-àm khò^a-kò pēⁿ-lâng, tng--lâi chhù--nih, hóat-lòh tiàm-bīn chō-chok, kui-ê-lâng thiám kah siān kah. Koh ūi chā-jit kià chhut ê phoe tng-teh àu-náu.... Hiōng-hiōng thiaⁿ-tiōh A-koan chng--jip-lâi ê chùn-im, chhiūⁿ chò m̄-tiōh ê cha-bó gín-á, sim-thâu phih-phòk-chhái, beh siám mā siám bô lō.... "Ma..., góan bô-ài lí kō-toaⁿ, góan ài lí kè hō Kheng-á-chek--lah." A-eng hōng-hōng iō-iō ê sim, hō A-koan lòng óa--lâi, tian-tò hóan chāi--khì. Chit-má thiaⁿ "góan ài lí khòai-khòai lōk-lōk, bô-ài lí lōng-hùi chheng-chhun--a-lah...." It-sī-tek kiām-sng-khó-siap, ngó-bī-chhah-cháp. Chiong chōng óa--lâi ê A-koan hē sēⁿ-miā lám-tiâu.

"Sī án-chóaⁿ siōng pháiⁿ-miā sī lán cha-bó? Chhù--nih chhut tãi-chì tiōh lán cha-bó úi-khut, hi-seng?a-kong siōng chū-su, tak-hāng phiaⁿ--leh chò i khì.... Góan beh lí kè..., ah! Góan mā ài a-má ū lāng thang kò neh...." A-koan ê put-phēng, ná-chhiūⁿ teh iah chhut tãi-tãi tīm-chek ê pi-chēng: "Góa kâ a-kong kóng, a-má tiōh kò hō sù-sī! A-kong beh chò, chò ē kàu--lah.... Ah bô, ma, chò lí kè! A-má tó bīn-chhng chit-góeh, chit-nī, a-kong chit-góeh, chit-nī pēⁿ-chhng tiōh kò-tiâu,bián siūⁿ beh cháu-siám--lah." A-koan ná kóng ná chhng, siaⁿ-siaⁿ kù-kù beh i kè. Bú-lú liān-sim, bô kō-hū i chhiāⁿ-tōa ê sim-hoeh. A-eng iā kám-siōng iā an-ùi, khin-khin hōe-tiâu A-koan ê bák-tái. "A-kong siūⁿ bōe chhut lióng-chōan-kī-bí ê pān-hoat, bián siūⁿ beh hó-kòe. Lóng a-má siūⁿ siāⁿ-sēng, bô hō chò khang-khòe.... Ah! Ma, góan jōa-á ài--lí neh!" Chit-kù "Ma, góan jōa-á ài--lí neh!" hō A-eng sim-thâu un-lóan, chāt-chiⁿ. Ah, ūi kiáⁿ ūi chhù lāi hi-seng, hù-chhut, i sī sim-kam chēng-gōan--lah.

Thàm-thâu khò^a tui chhēng-á-kha, hit-tin lâu-hòe-á-pan í-keng soaⁿ-kó, chhun Jit-seng kap Êng-chin tī kī-pôaⁿ téng teh chiàn. "A-pa tō-sī chit-khóan lōk-thiōng-sēng, bô-hōan bô-ló, chit-si-lāng tài chiāh-lōk, iū-lōk, pēng-iú móa sì-kè. Kap Êng-chin tú chit-tàⁿ. Sai-kong-á sīn-poe, hi-hi hōa-hōa, bô-kim bô-kì." "Hō, khò^a lí ē káiⁿ iah bōe káiⁿ," Ūi-tiōh A-eng, Êng-chin gí tài siang-koan, chhiò pòah-tó

chāi-chhng̃ ê Siù-tin: "Bián siūⁿ bîn-chhng̃ téng teh chhia-póah-péng--a hoⁿ?" "Chhiūⁿ lín--leh, chiaⁿ khòaⁿ só--á kha-bóe that--leh that--leh, koh that chit-ê chhut--lâi kòh?" Siù-tin sui-jân tó tī pēⁿ-chhng̃, oan-ná m̄-niū chhui: "Nā ē kâiⁿ, that chit-ê chhit-cháp-lêng lâi khòaⁿ-māi--leh." Gōa-lâng tãi-khai thiaⁿ bô in teh kóng siáⁿ, A-eng tō chin chheng-chhó. Gōan-lâi tī i-su-juh chò móa-góeh sī, Êng-chìn tãi-hoat miâu-lūn: "Tāk-ê kan-taⁿ hòⁿ-hiân, m̄ng góa gō-cháp-hòe án-chóaⁿ tit-chú. M̄-kiaⁿ lín thau-òh, hō lín só--a that--chhut-lâi-ê-lah."

Ôe to bōe soah, chiāh-toh sūi ũ lāng tōa-siaⁿ ngā: "O-péh kóng--a, gín-á sī beh án-chóaⁿ hō hiaⁿ-só-lāng-á that--chhut-lâi?" "Bô kóng lín m̄-chai," Êng-chìn kek kah jōa sîn-pì: "Lín chai-iáⁿ àm--a bîn-chhng̃ tó--lòh, lín hiaⁿ-só-lāng-á kha-bóe ngiauh--leh ngiauh--leh tō that--kòe-lâi. "Phah bô-sòⁿ-tiān chhòng siáⁿ?" "Hiô, hng̃ bōe lê, chí bōe iā, khang-khòe bōe chò beh khùn siáⁿ?" Góan i-su-juh tō án-ne hō lín só--á that--chhut-lâi-lah." Êng-chìn liām-mi tēⁿ-khong, liām-mi kek-siáu, chāi-chō ē lāng í-keng chhiò kah tang-tó sai-oai. "Chú iok: Sít, sek, sēng--iá," Êng-chìn chit-ē hoaⁿ-hí, ke chin hēng-thih: "Āu-tāi ē cha-pō-lāng, kóng-tiòh in jōa chhi-ko, jōa íong--leh, kī-sit chit-kù ôe sī hō Khóng-chú-má that--chhut-lâi-ê."

Êng-chìn ná kóng ná gâu chhàu-kài: "Lín siūⁿ khòaⁿ-māi--leh, hit-chūn Khóng-chú-kong it-sim it-i, thui-siau keng-sè chè-bîn ē jū-hák, thiām kah liân "tāi-chì" to bōe kì-tit thang pân. Nā m̄i Khóng-chú-má kha-bóe that--leh that--leh phah sîn-hō, kui tōa-phāiⁿ Khóng-chú-sun beh toh--lâi? Khóng-chú-má kha-bóe chit-ē chiáp that, bú kah Khóng-chú-kong chhóan-phīⁿ-phēⁿ, chiaⁿ ē tōa-siaⁿ hoah sit-sek sēng iā, sit-sek sēng iā....!" Êng-chìn tō-sī chit-khóan kam-chháu jîn-bút. A-eng kap Khèng-tōng ē tãi-chì, hō i so-îⁿ tēⁿ-píⁿ, chin kín tō ũ thò-siān ē hong-àn. Tāi-khai chun-tiōng jîn-sēng, thong-chēng tát-lí, sè-kan kám ũ hit-hō bōe kái-koat ē tãi-chì? Tàu-té Êng-chìn án-chóaⁿ kâ Siù-tin kóng? Kúi-kang āu, "A-eng--a, Êng-chìn beh iang lí tàu-saⁿ-kāng--neh." Tī pēⁿ-chhng̃ piⁿ, Jit-seng iau-kiū A-eng: "A-lòk ũ-hòe beh thè-hiū--a, Êng-chìn 5 hhi7-ke-tiūⁿ tng teh chhōe bô kha-siáu. Thiaⁿ kóng hòan-chhù siu-sok, Khèng-tōng bô beh tò--a. Choan-kang iang chhiáⁿ i tàu-kha-chhiú, m̄-koh i bô tap-èng. Lí khng̃ i lâu--lòh-lâi-lah hoⁿ?" Pēⁿ-chhng̃ téng ē Siù-tin m̄ chham leh khng̃ i: "Êng-chìn m̄-sī pát-lāng, lí kiò i tò--leh tàu-saⁿ-kāng--lah."

A-eng nâ-âu-kóng it-tit tīⁿ--khí-lâi, A-koan ē put-phēng í-keng hoat-kàⁿ. Chioh sàng Jit-seng, li-khui pēⁿ-chhng̃. A-pa chò tãi-chì tō-sī án-ne, kâ lí thok--chit-ē, lí tō ài chai--a. Jit-seng ná-chhiūⁿ bô hoat-kak A-eng lōe-sim ē pho-tōng, kò leh chū-giân chū-gí: "Aih, lâu--loh, chin-chiáⁿ bōe kâⁿ--a-lah." Jit-seng kóng--a kóng, chhun chhiú pà tiām A-eng keng-kah-thâu, hō A-eng siong-tong kék-tōng. "Lūn kò-ke, a-pa m̄-tát-tit lín a-i, ũi-tiòh án-ne soah lâi kap gōa-ke tng̃ lâi-óng. Lí iáu ē kì-tit gōa-kong, a-kū-bô?" Hō Jit-seng thê-khí, A-eng siūⁿ-khí cháp-gōa-hòe-á, bat lâi ē gōa-kong, a-kū, soah m̄-bat khòaⁿ-kìⁿ-a. "Lín a-kū lâi chioh nng̃-chheng-kin chhek-á chò pún, beh chò tióng-pôaⁿ, pàng ian-á-pēng hō kám-á-tiām. Nng̃-chheng-kin chhek-á, tiòh jōa sin-khó liáp-chek neh. Nā chioh i, lán tú bián lián. Hō a-i kī-chóat. Lín gōa-kong khi a-i bô thang, phòa-pēⁿ kòe-sin.

Lō-bóe a-kū m̄ thó-hái lâi sí, chū án-ne tó-pāng. Lâu lòh a-i it-seng chòe-tōa ē hàn-sū." Jit-seng

ná kóng, A-eng kám-siū pà tī keng-kah-thâu ê chhiú-kut jú tâng jú khó-chhin. "Hit-chūn oan-ná sàh kah kiaⁿ--a, kan-khó--kòe-lâi ê lāng, tui chiⁿ tō khòaⁿ kah tâng--tām-pòh-á. Lí mài kòai a-i--lah hoⁿ?" "Ah, a-pa, thài ē--leh?" Pà--lâi ê chhiú-kut, hiah kâu, hiah tâng. Ín-khí A-eng tiám-tiám tih-tih ê kì-ek. I chin siūⁿ sòe-gòat tò-liū, chháu-bók hōe-hók hun-hong. Tng-lâi chò gín-á sĩ-tâi, un tiàm Jit-seng ê chhiú-tó.....

"Mài khàu--a-lah, tòe a-peh tng--lâi-lah." A-eng kiu tiàm Jit-seng ê chhiú-tó-oan. Bī-lâi ê miā-ūn chhiūⁿ án-chóaⁿ? Chit-ê cháp-hòe gín-á, sĩ gōng-gōng tám-tám. Chìn-chêng a-chí, chit-má a-bú, chit-ê chit-ê pàng--leh chò in cháu. Bông-bông jîn-hái, chí ũ a-peh hō khíp--leh..... Ka-chài tī i ê chhiú-tó-oan, tī i ê heng-khám-á lâi, A-eng sūi kám-siū tiòh un-lóan koh an-chôan. Sui-jian sin-thiam ē ká chhòng-tī, liáh chhi-lôa-á-thâng ká loah. Thàn lāng bô khòaⁿ--kìⁿ, han-chi-khō lóng pheⁿ hō chiáh. Kai tong chò ê khang-khòe, mã lóng the hō chò..... M̄-koh, Jit-seng kiàn khòaⁿ--tiòh, lóng ē ũ i.

Kóng--khí-lâi phêng éng-kòe-á, ũ chit-tng bô chit-tng, kơ-kơ toaⁿ-toaⁿ, a-a-cha-cha, ke hó jōa chē--leh. Bô jōa kú, sūi hō ták-ê chiap-láp, thiàⁿ-thàng. Tòe ták-ê phah-piàⁿ, hām kám-á-tiàm kiōng sêng-tióng..... Sng-sng--leh, oan-ná chiok-chiok kòe saⁿ-cháp-gō-tang--a. Chit-ki chhiú-kut, khan i, chhiàⁿ i, tō kòe hong-song, soah teh hoah bōe kâiⁿ--a..... Kám-siong chhōa-tōa ê sĩ-tōa-lāng, tiòh i lâi i. "Ah! A-pa," A-eng chêng-put-chū-kim, hoan-sin chiong Jit-seng lām-tiâu: "Góan jōa-á ài--lí-leh neh." A-koan ká A-eng kóng i jōa ài i--leh, A-eng ká Jit-seng mã kóng kâng-khóan ê oe. Kám ē che ài, thiah-tiâu tō-hák ê hi-bí? Kám ē che ài, hō chhin-chêng chin-sêng siong-thāi? Hō siók-hòa ê jîn-seng seng-hōa, thē-seng keng-kài? Ê-tàng khak-tēng sĩ, che ài hō A-eng kam-sim úi-khut, put-kiū miā-hūn--lah. Sui-jian Giók-bí kóng sin kái hoạt-lút, ang-á-bó chài-sán ē-tàng pun chheng-chhó. M̄-koh, chài-sán pun hiah chheng, A-eng mã kám-kak gāi-giòh. Siōng-chhiáⁿ, kò-lū Siù-tin khòaⁿ chiⁿ hiah tâng, nng-ke-hóe ê chíⁿ, mài kau-chhap kah tiòh.

Kui-bóe, Kheng-tōng bô iōng ơ-thâu-á lâi chài. "Ū ang-bó-kiàⁿ, bô ang-bó-miā", soah piàn siōng hó ê an-pai. Sui-jian iáu ũ ũi-hām, A-eng oan-ná tit-tiòh kui-chng-lāng ê chiok-hok--lah. "A-eng--a," oat chit-liàn tng, Siù-tin í-keng khí-chhng. Thiaⁿ-tiòh siaⁿ, A-eng oat jip-khi pàng-keng. "Iā bô-ài hoah chit-siaⁿ, peh khí-chhng chhiú khi náu--tiòh beh án-chóaⁿ?" Siók-gí kóng sĩ-tōa ê kiàn-khong, sĩ sĩ-sè ê hēng-hok. Chit kúi nī, Siù-tin peh khí tó lóh, chin-liōng bô-ài i-lâi lāng. "Chhái-giok kám sĩ kóng kin-á-jit beh tng--lâi?" Iā m̄-chhap A-eng ê bài-òan: "Kàu-bóe-á tiòh ē kì-tit khai tng--lâi, A-hiàn ài ke tìm hō chiáh. Bô, lóng chhi kah bá-bái--khi." "Góa ē koh ká Kheng-tōng thē-chhéⁿ--lah, a-i, Éng-siōng kah òaⁿ beh tng--lâi neh." "Án-ne siōng hó, án-ne siōng hó," Siù-tin hoaⁿ-hí kah: "Tiān-ōe ká góa khà-khà--leh, A-nai mã ká kiò-kiò--tng-lâi, kui-ke-hóe chin kú m̄-bat chò-tin--a." Tāi-khai hoaⁿ-hí kòe-thâu: "A-nai in hit-ê kiò siáⁿ? Sòa kiò chhōa tng--lâi." "Kám hó? Chiah pēng-iú niā...." "Â, kín--a-lah, kín--a-lah, soah khòaⁿ bōe--chhut? Bô, mã hō chai in a-haiⁿ beh thak phok-sū." Siù-tin kóng-tiòh hiâu-pai kah, A-eng mã kám-kak chiàⁿ kong-chhái: "Nā án-ne, Éng-chin tī gōa-kháu, mã chhiáⁿ i lâi." "I lâi siōng hó, Chhái-giok in ang kap i siōng ũ oe kóng." Ná-chhiūⁿ hō siūⁿ--tiòh: "Tiòh--lah, ká Éng-chin kóng, beh khà-iū nng-chiah-ke, hō Chhái-giok thēh tng-khi chò tán-lō." Kau-tài ê tãi-chi, it-it hoạt-lóh khi chò. Chhēng-

á-kha n̄ng-lâu iáu leh t̄ai-chiàn, chit-chūn-chūn lóan-liû, lâu kòe A-eng chōan-sin, lāng kóng hok, lòk, siū sam-seng-kióng-chiàu, sī jîn-seng lân-tit ê hok-pò, a-pa, a-i, oan-ná beh óa--a-lah.

1995.12.04. chhō-kó ôan-kó.

1996.1.26. siu-chèng kó. Tân lòk-im kap Tēⁿ kàu-siū sū-tián tui-chiàu āu tēng-kó.

1996.2.29. pí-tui lòk-im siu-chèng.

1996.12.1. chòe-āu kàu-chèng.